

Sribi Nitre Jesu Kukwei Ngwianka Köböire Los Hechos de los Apóstoles

Tärä ne abko Lucakwe tikani ni kädian nämane Teófilo ye ara kräke. Tärä tikani käne kräke abko Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Lucakwe. Ye mden kisete, ni tärä ne tikaka abko Lucas ara tä gare nie. Niarakwe tärä Lucas tikani käne, abti tärä Hechos ne tikani kwe. Jesu abko nikaninta kä käinbti, yehti Jesukwe sribi nuenbare ño ño Ngöbö Üai köböire kä nebtä nitre Jesu kukwei ngwiankabti abko Lucas tä mike gare tärä nebtä. Kukwe ne tä tikani krörö Hechos 1.8 yehtä: “Mun rabadi dite, kä näin kukwe kuin tibtä ye niere juta Jerusalénte amne kä Judeate amne kä Samariate. Erere arato, mun näin kukwe kuin ye niere kä jökräbti temen” abko tä tikani. Bäre käne Ngöbökwé sribibare ño ño Pedro köböire Jerusalénte, Judeate amne Samariate abko Hechos tä niere. Yehti Pablo abko käkwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare kä jökräbti temen abko Lucas käkwe mikani gare. Tärä nebtä abko, Jesukristo abko ni Diantarikä ni jökrä kräke abko Lucas tä mike gare.

Lucas abko ni kräkä bianka. Pablo nikani kukwe kuin Jesubtä mike gare abko ben Lucas nikani bäre bäre arato. Ye mden kisete, Ngöbökwé sribibare ño ño Pablo köböire abko Lucakwe tuani ja okwä jenbti abko erere tikani täräbtä kwe.

**KUKWE NAKANINKÄ KÄNEKÄNE
JESU KUKWEI NGWIANKABTÄ**

(1.1-26)*Jesu nikaninta kä käinbti*

¹⁻² Ti mräkä Teófilo, tikwe tärä tikani käne mae, yebtä tikwe tikaba krörö: Ngöbö ngämi niken Jesu ngwenante kä käinbti känenkri Jesu nikani sribire kena angwane, dre dre nuenbare kwe amne dre dre diribare kwe abko tikwe tikani käne täräbtä makrä. Erere arato, ni dianinkä kwe ja kukwei ngwianka, ye abko käkwe dre dre nuendre abko niebare kwe ietre Ngöbö Üai Deme köböire abko tikwe tikani käne täräbtä makrä.

³ Jesu krütani, yebti nükaninta nire. Ne abko niara nükaninta nire bkänä rabadre gare metre, abkokäre ja mikani tuadre bäre bäre köbö gre ketebu kwe niara kukwei ngwianka yeye. Angwane Ngöböta gobrane ño ni kwe ngätäite, abkobtä blitabare kwe bentre.

⁴ Angwane bati Jesu nämane bentre angwane, niebare krörö kwe ietre:

Ngöbö ti Rün käkwe ja Üai Deme köböi mikani munye, btä tikwe blitaba munbe, ye munkwe ngibia Jerusalénte. Munkwe ñan kä mikaka jire Jerusalénte abko tita niere munye,

⁵ ñobtä ñan angwane Juankwe ni ngökani ñö aibe te ni mikakäre jenena Ngöbökrä, akwa Ngöbökre ja Üai Deme juandi nünakäre munbtä, aisete munkwe ngibia Jerusalén yete. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ngöbö nikani Jesu ngwenante kä käinbti

⁶ Yebti nitre Jesu kukwei ngwianka käkwe niebare mda Jesuye:

Dänkien, ¿jrei nämane kira nun ngätäite nete, ye kwrere ma bike gobrane nun israelita ngätäite nete ya? niebare kwetre Jesuye.

⁷ Jesukwe niebare mda ietre:

Ti rabadre gobrane ñongwane amne köbö mdente, ye abko ti Rün kätä ükete au tikrä amne, ye ñan rabadre gare munye.

⁸ Akwa kukwe krörökrörö abko rabadre gare munye: Ngöbö Üai Deme rükadi nüne munbtä, käkwe ja di biandi munye angwane, mun rabadi dite, kä näin kukwe kuin tibtä ye niere juta Jerusalénte amne kä Judeate amne kä Samariate. Erere arato, mun näin kukwe kuin ye niere kä jökräbti temen, ye abko rabadre gare käne munye. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

⁹ Jesukwe blitabare ünän kore bentre angwane, niaratre okwä nämane Jesubtä. Ye btäräbe Ngöbökwé Jesu kaninkä käin, nikani ngwena mütate ta käin amne nianinkäbe niaratre okwäte, nin jatabareta mda ietre.

¹⁰ Jesu namani niken kä käinbti, ye abko nikani nenkä ño niaratre okwäbti abko jiebti okwä nämane kwekbe. Ye btäräbe ni btä dän ngwen bürere namanina nünaninkä nibu niaratre ken,

¹¹ käkwe niebare ietre:

Mun Galileabo, okwäbti Ngöbö niki Jesu ngwenante kä käinbti abko jiebti mun okwäta. ¿Se ñobtä mun okwäta jiebti? Jesu ye mden Ngöbö niki ngwenante kä käinbti mtare, ye kwrere jatadita bobuta, niebare kwe ietre.

Matías dianinkä sribikäre Jesu kukwei ngwianka

¹² Kä ye ngwane abko, nitre Jesu kukwei ngwianka nämane Ngitio Olibobti, nikaninta Jerusalén. Ji Ngitio Olibo nebebe Jerusalén ye abko bäsi kilometro krati, kánti nikaninta.

¹³ Nikani nementa jutate angwane, ju käin ninkri, kánti nämamentre nüne, ye kánti nikani nebeta. Ye kánti Pedro, Juan, Santiago btä Andrés; Felipe btä Tomás; Bartolomé btä Mateo; Alfeo ngobo Santiago btä Simón (ne arabe kä Zelote) amne Santiago mda ngobo Judas abko nämane arato.

¹⁴ Ye kánti, meri ruäre, ben nämane ja ükekrö käre blitakäre Ngöböbe amne, Jesu meye María amne Jesu etbakantre, ben nämane blite Ngöböbe arato.

¹⁵ Kä ye ngwane abko batira jire ni tödekaka Jesubti nämane ja ükaninkrö bäsi gre keta ti jire, ye ngätäite Pedro namani nünaninkä, käkwe niebare:

¹⁶ Ja mräkä, Judas nikani Jesu rüe jie ngwena Jesu kaen ngite, ye abko Ngöbö Üai Deme köböire nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä jrei Davikwe. Ye rabadre bare, mden erere namanina bare mtare.

¹⁷ Judas abko nämane nibe ketetibe amne nämane sribire nibe gwaire, niebare Pedrokwe.

¹⁸ (Akwa Judas ye mden abko käkwe kukwe nuenbare käme Jesu rüere, ye abko ütiä biani ie. Mdenbti kä kökani kwe jakrä. Abti kä ye kánti, niara nikani ngitiekä dokwäre temen amne büle ngetrani angwane, ngänkrä nakwani jökrä künken.

¹⁹ Ye abko, nitre nünanka Jerusalén käkwe gani angwane, kä ye kädiani Acéldama kwetre. Ye abko “Kä Därire” nieta niaratre kukwe arameore.)

²⁰ Pedrokwe niebare:

Kukwe rakadrekä kore, ye mden abko nämáne tikani krörö Davikwe tärä Salmobtä:

Ju niarakwe, kánti kä raba kaibe ngwarbe jökrä amne, ni mda ñan raba nüne jire niara täte.

Salmos 69.25

Erere arato, kukwe nebtä Davikwe kukwe tikani mda abko krörö:

Sribi kwe abko raba ni mda kiseté, *Salmos 109.8* tikani kore kira Davikwe.

²¹ Ne aisete, ni Dänkien Jesu nämáne nüne ni ngätäite nete angwane, ni ruäre tä näin siba nibe, ne käre nämáne näin ketetibe nibe

²² kena angwane Juankwe Jesu ngökani ñöte abti kä nükebe Ngöbö nikani Jesu ngwenante kä käinbti. Nitre tä näin kore nibe, ye ngätäite nikwe ni dian-drekä iti sribikäre jabe Judas täte, Jesu nükaninta nire kädriekäre gwaire nibe abko rabadre kuin. Abko kore se, niebare Pedrokwe ietre.

²³ Ye erere bkänä, ni mikani nibu jite kwetre diandrekä mikakäre sribire abko nere: Ni iti abko kädian nämáne José, arabe kädian nämáne Barsabás amne arabe kädian nämáne Justo arato. Amne ni mda abko kädian nämáne Matías mikani kwetre jite arato.

²⁴⁻²⁵ Nebti blitabare krörö kwetre Ngöböbe: Ni Dänkien Jesu, Judas Iscariote käkwe ja mikani ngite, kánti sribi kwe namani ie amne, Ngöbökwé üai juani mdente, ye kánti nikani. Mtare nire rabadre ma kukwei ngwianka Judas täte, ye abko makwe mika gare nunye, ñobtä ñan angwane ni moto ño gare kuin jökrä mae, aisete nitre nibu ngätäite, nire rabadre abko makwe mika gare nunye, niebare kwetre Ngöböye.

26 Yebti nire rabadre sribire abko Ngöbökwe mikadre gare ietre, abkokäre jä kitani kwetre* gakäre angwane, jä yebti abko Ngöbökwe Matías mikani jite. Ye ngwane mentokwäre, Matías namani Jesu kukwei ngwianka siba ni ni jätäbti iti yebe.

KUKWE KUIN JESUBTÄ NIEBARE JUTA JERUSALÉNTE (2.1–8.3)

2

Ngöbö Üai Deme nükani

1 Bieta kädian nämane Pentecostés* ye abko köböi nükäninta angwane, nitre tödekaka Jesubti nämane ja ükaninkrö jökrä ja kánti.

2 Te batibe müreta kite mate bäri ribi krübäte ngöta neme, ye kwrere jire kä ngö jatani kä käinbti timonkwäre abko ngö nükani mate gwita temen niaratre nämane tākänintbe jökrä ye kánti.

3 Angwane jändrän bä namani ñukwä jutra kwrere niatebare abko nikani mate jene jene ni itire itire btä gwita temen.

4 Ye btäräbe Ngöbö Üai Deme namani täte jökrä btätre. Angwane ni kukwei jenena bätäkä ngwarbe btä ja töitikani ñakare kwetre abko erere bti namanintre blite, Ngöbö Üai namani kukwe tike ño, ye kwrere namani blite jökrä.

* **1:26 jä kitani kwetre.** Proverbios 16.33 yebtä ñäke. * **2:1 Pentecostés.** Bieta Pentecostés, ye näire nitre israelita nämane kuin niere Ngöböye nura ngwä kenabtä. Levítico 23.15-21, yebtä ñäke.

⁵ Kä ye ngwane abko nitre israelita nünanka kä jökräbti temen kä nämane Ngöbö mike ütiäte abko nämane nünentbe Jerusalénte Ngöbö käikitakakäre Pentecostés näire.

⁶ Angwane nitre tödekaka Jesubti namani blite bätäkä ngwarbe, kukwe ye jarabare nitre israelitaye angwane, dre namani nakenkä ñan namani nūke gare ietre, kākwe ja ūkaninkrö kwati ni kukwei nuakäre, ñobtā ñan angwane nitre nämane yete, ye kukwe ño ño abko erere nitre tödekaka Jesubti namani blite.

⁷ Yebtā abko, ni jökrā kākwe ja ngwiani nikenkā amne tōi ñan namani krütare jökrā, kä namani niere krörö jae kwärikwäri:

¡Nitre noko abko ñan Galileabo jökrā ya,

⁸ amarebti nibitre blite ni kwrere amne kukwe nibi nūke gare nie se!

⁹ Nita nete ne abko, Partobo, Medobo, ni Elambo, ni Mesopotamiabo, ni Judeabo, ni Capadociabo, ni Pontobo tā nete. Erere arato, ni nünanka kākā Asiate tā nete.

¹⁰ Mdakäre abko, ni Frigiabo, Panfliabo amne ni Egiptobo tā nete amne, ni nünanka kä Libiate juta Cirene ken tā nete. Erere arato, ni nünanka juta Romate tā siba nete abko

¹¹ ruäre därebare ni israelitakri, akwa ruäre abko kākwe Ngöbö nitre israelitakwe kani ngäbti Ngöbö jen kwe kwrere, köböire namani nekete jakri nitre israelitabe abko tā nete. Erere arato, ni nünanka kä butubti Cretate amne, ni kä Arabiabo tā nete. ¿Se ño abko sribi kri nuenbare Ngöbökwē, btā nibitre blite ni jökrā kukwere se? ni jökrā namani niere kore jae kwärikwäri.

12 Yebtä abko, ni jökrä ñan töi namani krütare amne töbikadre ño mda kwetre ñan namani nüke gare ietre, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Dreta nakenkä nete amarebti ni jökrä nibi blite bätäkä ngwarbe kore se? namanintre niere mda.

13 Akwa ni ruäre abko nämane nitre tödekaka Jesubti mike yakrä, kä namani niere:

¡A, ngwarbe nibitre dröbare jökrä, aisete tätre kore se! namanintre niere.

Pedro käkwe blitabare Jesubtä

14 Ye btäräbe nitre ni jätäbti iti Jesu kukwei ngwianka mda mda, ben Pedro namani nünaninkä krö, käkwe ñäkäbare jume ja dibti krörö:

Ti mräkä israelita amne ni mda mda tä nüne Jerusalén nete abko ie dre dre tä nakenkä rabadre gare, aisete ti bike kukwe niere, neye olo ketete kuin munkwe:

15 Nitre ne tä dröbare mun nibi nütüre btä, akwa ye kwrere ñakare, ñobtä ñan angwane ñänä okwä Krä ökänbe krire dekä. Se ño abko rabadre dröbare jökrä, aisete niaratre ñan tä dröbare.

16 Akwa kukwe ne tä nakenkä nete mtare, abkobtä Ngöbö kukwei niekä Joel käkwe tikani krörö:

17 Ngöböta niere krörö munye:

Kä mrä angwane, ni nünanka kä ketareketare te kwäräkwärä, btä tikwe ja Üai Deme mikadi täte.

Ne aisete mun ngäbriänkä merire, brare käkwe ti kukwei niedi amne, ni brare bati bati abko ie jändrän tikwe rabadi tuen köböre kwrere.

Amne ni unbre unbre abko tikwe mikadi köböre jändrän tikwebtä arato.

18 Erere arato, ni merire, brare sribikä tikrä, yebtä tikwe ja Üai mikadi täte angwane, niaratre käkwe ti kukwei niedi arato.

19 Mdakäre abko, kä käinbti, kä temenbtä abko tikwe sribi kri ñan tuabare mikadi tuadre amne, jändrän btä ni töi ñan krütai abko tikwe nuendi okwäbti abko krörö:
Däri rabadi tuen, ñukwä jutra rabadi tuen kri amne ngübü rabadi tuen krikri krübäte.

20 Erere arato, ñänä gidiadite iko jökrä. Sö abko bä rabadi därire jökrä.

Ne abko, ni Dänkien köböi bä nuäre ütiäte kri abko känenkri kukwe rakadikä kore.

21 Akwa nire nire käkwe ja di kärädre ni Dänkienye rabakäre dianintari, ni ye abko Ngöbökwé dianditari, nieta kore Ngöbökwé *Joel*
2.28-32

abko tikani Joelikwe, niebare Pedrokwe.

22 Yebti Pedrokwe niebareta mda:

Mun israelita, ie ti bike kukwe niere, aisete olo ketate kuin ti kukweiye munkwe: Jesu Nazarebo abko ni brare juani Ngöbökwé rabadre era munkrä, abkokäre Ngöbökwé ja di biani ie sribi kri ñan tuabare nuenkäre bätäkä ngwarbe mun ngätäite. Niarakwe sribibare kore abko garera kuin munye.

23 Ni ye abko, kräke kukwe nämane ükaninte Ngöbökwé, aisete erere nikani nakenkä krörö btä: Ni iti käkwe kitani ngite mun kisete, bti ni moto kämekäme käkwe mun die mikani kämike krusobtä.

24 Akwa Ngöbö ara jire käkwe mikaninta nire, ñobtä ñan angwane gata ñan rabadre niara ganaine janknu jire chi.

²⁵ Ngöbökwe niara mikadita nire, yebtä abko jrei Davikwe tärä tikani krörö kira:

Ti nämane ti Dänkien tuen käre ja ken tibe.

Niara tä ti ken ti küde ruenkri ti die mikakäre, aisete tikwe ñan kä jürä ngwiandre jire jabtä.

²⁶ Ne aisete kä juto tibtä amne kä nuäre tibtä Ngöbö käikitakakäre.

Mdakäre abko, ti krüte angwane, Ngöbökwe ti ngätä ngibiadi kuin, yebti tita tödeke,

²⁷ ñobtä ñan angwane ti krüte angwane, makwe ñan ti ngätä tuadimetre ni krütani ngätäite dobote Ngöbö.

Erere arato, ni Deme makwe, ye makwe ñan ngwäkä tuadimetre ngütekä.

²⁸ Amne ji mdenbti ti rikadre nünakäre käreäre mabe, ye abko makwe mikani gare tie, aisete ti rabadita ma ngwärekre amne makwe kä mikadita nuäre tibtä ma tuareta.

Salmos 16.8-11

Ne abko Davikwe tikani kore Jesubtä.

²⁹ Ja mräkätre, ti bike kukwe era metre niere krörö munye, ye ie olo ketete munkwe: Ni mräkä kira David käkwe kukwe tikani, David ye abko krütani, doboi mikani, amne ngwäkä ngütaninkä amne doboi tä kä ne kanti Jerusalén nete.

³⁰ Akwa David abko ni Ngöbö kukwei niekä, aisete ni iti niara mräkäkri abko Ngöbökwe mikadi gobrane niara täte, ye nämane gare ie, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe köböi mikani ie.

³¹ Ne mden kisete, Ni Dianinkä Ngöbökwe ye abko rükadreta nire amne ñan gütadrekä abko Ngöbökwe mikanina gare ie käne.

³² Mden erere, mtare Ngöbökwe Jesu mikaninta nire. Jesu mikaninta nire, ye mden abko nunkwe tuaba ja okwä jenbti amne nunta niekäre metre mtare.

³³ Ngöbökwe mikaninta nire, abti Ngöbökwe mikani ütiäte kri, käkwe mikani tākänintbe ja küde ruenkri angwane, ja di kri mikani niara kisete kä käinbti kwe. Bti Ngöbö Üai Deme köböi mikani kwe nunye, ye abko Ngöbökwe biani ie arato amne, niara abko käkwe mikaba nüne täte nunbtä. Ye mden munkwe turi mtare amne munkwe kukwe nuri arato ye.

³⁴ Ye abko, David tukwe ñan nämane blite jabtä gare nie, ñobtä ñan angwane niara doboi tä Jerusalén nete, amne Ngöbö ñan nikani niara ngwena kä käinbti, akwa David arabe käkwe kukwe tikani krörö:

Ti Dänkien Ngöbökwe niebare ti Dänkienye:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe täke nete.

³⁵ Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni. *Salmos 110.1*

Ye abko namani tikani kore Davikwe, akwa tikani ñakare kwe jabtä amne, Jesu Ni Dianinkä Ngöbökwe abko btä tarä tikani kwe.

³⁶ Ne aisete, mun israelita, ie kukwe era metre rabadre gare abko erere ti bike niere: Jesu juani müre ketadre krusobtä munkwe, Jesu ye mden abko Ngöbökwe mikani Dänkiene amne mikani ni Dianinkä kwrere kwe arato. Ne abko raba gare munye kore. Abko kore se, niebare Pedrokwe ietre.

³⁷ Pedrokwe blitabare nitre kwati olote kore, ye abko matani tare motobtä amne, ja namani ruen

ngite krübäte Ngöbö ngwärekrei ietre, käkwe kukwe ngwianintari krörö Pedroye amne Jesu kukwei ngwianka mda mdaye:

Ja mräkä, mtare nunkwe dre nuendre niere nunye, niebare kwetre.

³⁸ Abtä Pedrokwe niebare mda ietre:

Munkwe kukwe nuenbare käme Ngöbö rüere, ye kite temen jökrä, bti munkwe tödeka Jesubti. Yebti mun jata ja mike ngökare ñöte Jesukristo käfti. Angwane munkwe ja mikani ngite, ye Ngöbökwé diandikä jökrä munbtä, käkwe ja Úai Deme mikadi nüne munbtä arato,

³⁹ ñöbtä ñan angwane Ngöbökwé ja Úai Deme köböi mikani, ye abko munkrä amne mun ngäbriänkäkrä, erere arato ni kä jökräbti kärädre ni Dänkienkwe ye kräke, niebare Pedrokwe ietre.

⁴⁰ Pedrokwe blitabare kore angwane, kukwe mda mda ribebare bäri mda kwe ietre, niaratre töi diankrä amne mikakrä mokre abko krörö:

Ngöbökwé ñan mun mikadre ja tare nike nitre kukwe kämekäme nuenkä ben gwaire, abkokäre mun rabadre dianintari Ngöbö diebti abko tita ribere munye, niebare kwe ietre.

⁴¹ Ye kwrere bkänä, kukwe diribare Pedrokwe, ye ni kwati käkwe kani ngäbti amne ngökani ñöte Jesu käfti. Köbö ye näire abko, ni mda mda namani tödeke Jesubti abko namani mili krämä jire (3,000) abko namani ja gete nitre tödekaka Jesubti yebe.

Nitre tödekaka Jesubti nämáne nüne krörö jabe kwärikwäri

⁴² Angwane kukwe diribare nitre Jesu kukwei ngwiankakwe, yebtä niaratre namani ja kite köbö kwatirekwatire amne namanintre jändrän jakwe

dräire jabti kwärikwäri. Erere arato, namanintre ja ükekrö ju kwatirekwatire te mröre gwaire Jesu ngatani ngwiankäreta töre jae amne blitakäre Ngöböbe.

⁴³ Nitre Jesu kukwei ngwianka namani sribi kri nuene amne, sribi ñan tuabare namani nuene ni kwati okwäbti Jesu di namani bentre bä mikakäre. Yebtä abko, ni jökrä ñan töi namani krütare jökrä.

⁴⁴ Angwane nitre tödekaka Jesubti abko töi namani ketetibe jökrä, kä namani jändrän jakwe jakwe dräire jabti kwärikwäri ni tödekaka Jesubti bobre bobre die mikakäre.

⁴⁵ Erere arato, namanintre kä jakwe amne jändrän jakwe rürümoine, bti ni bobre bobre, ie ngwianbiandre nuäi nuäi, ye näre nikanintre bien ni itire itire ie.

⁴⁶ Mdakäre abko, ju blitakrä Ngöböbe te namanintre ja ükekrö köbö kwatirekwatire amne, ju kwatirekwatire te mrö dräi namani angwane, kä namani neme nuäre btätre mröre ketetibe ja moto jämenbti.

⁴⁷ Angwane namanintre Ngöbö käikitekä amne, ni jökrä namanintre mike ütiäte. Mdakäre abko, köbö kwatirekwatire, nire nire namani neme dianintari abko ni Dänkien Jesu namani mike ketetibe nitre tödekaka niarabtibe.

3

Pedrokwe ni ngüre bren mikaninta quinta

¹ Abti bati, kä mikani blitakrä Ngöböbe ñänä okwä krämä näre dere, ye ngwane Pedro amne Juan nikani mda ju blitakrä Ngöböbe ye kanti blitakäre Ngöböbe.

² Angwane ju blitakrä Ngöböbe, ye kanti jukwe nämane kwati abko kädian nämane Jukwe Bä Nuäre. Jukwe ye kanti abko, ni därebare ngüre bren nämane iti. Ni ye abko käre jänämane niken köbö kwatirekwatire nebe yete ngwian käräkäre nitre nämane niken yete yeye abko erere ni ngüre bren nämane yete.

³ Angwane Pedro jatanina nemente jukwete ta Juanbe, rikakäre ju blitakrä Ngöböbe ye kanti angwane, ni ngüre bren ye okwä namani btätre, käkwe ngwian käräbare ietre jakrä.

⁴ Abtä Pedro amne Juan okwä namani kwekbe ni yebtä, bti Pedrokwe niebare ie:

Nun mike ñäräre, niebare kwe ie.

⁵ Angwane niaratrekwe ngwian biandi ie namani nütüre, käkwe okwä ketaninte kwekbe btä bkänä.

⁶ Akwa Pedro abko käkwe niebare krörö mda ie:

Ngwian amne oro ñakare jire chi tikwe biandre mae, akwa jändränta tikwe, erere ti bike bien mae: Jesukristo Nazarebo ye käfti näin krö, nän dikekä, niebare kwe ie.

⁷ Pedrokwe ñäkäbare kore ie, ye btäräbe kani küde ruenkribti kwe, käkwe ganinkrö krö. Ye btäräbe ni ye ngüre namaninta dite jökrä ie se kwrere.

⁸ Angwane ni ngüre bren ye käkwe ja täkäninte käinta, nükaninbe dikekä krö amne nikani dikekä kwäräkwärä. Bti nikani siba Pedrobe amne Juanbe ju blitakrä Ngöböbe ye kanti, akwa nikani angwane, nikani ja täkete käintabe nekwäre sekwäre Ngöbö käikitarekä kwärä.

⁹ Namani ja täkete kwäräkwärä Ngöbö käikitekä, ye ni jökrä käkwe tuani angwane,

¹⁰ tõi ñan namani krütare btä, ñobtä ñan angwane ni nämane tākānintbe ngwian kārere Jukwe Bā Nuārebtä nämane tuen amarebti niara ara nämane nāin dikekā aisete.

Pedrokwe blitabare Jesubtä

¹¹ Ni ngüre bren namaninta quinta, ye namani Pedro amne Juan gibiekä ñakare angwane, ni kwati ñan tõi namani krütare. Angwane ni namaninta quinta nämane Pedro amne Juanbe ju blitakrä Ngöböbe bäre jukä kädian nämane Jukä Salomónkwe, ye kánti ni jökrä nikani betekä ni ye tuakäre.

¹² Ni nämane ja ükekrö kwati dikaro, ye jatabare Pedroye, abtä nitre ye ie Pedrokwe niebare:

Mun israelita, ¿ye ñobtä abko mun ñan tõi nibi krütare kore yere? ¿Ñobtä mun okwä nibi jökrä kore nunbtä? ¿Nunkwe ni ne mirita quinta ja di jenbti o nun köböire nibi dikekäta, munta nütüre nunbtä ya? Mdakäre abko, ¿nunta nüne bāri deme amne bāri metre Ngöbö ngwārekri, aisete nun di nibi niara mikakrä quinta, munta nütüre ya, amarebti mun okwä nibi kore nunbtä yere?

¹³ Ngöbö mikani ütiäte Abrahamkwe, Isaakwe, Jacobokwe amne ni mrākä kira kirakwe, Ngöbö ye mden abko kākwe sribikä jakwe Jesu mikani bāri ütiäte ja ngwārekri. Jesu ye mden munkwe biani müre ketadre Pilatoye. Pilato tö rababa tikaiteta, akwa munkwe trö kwitani ie.

¹⁴ Akwa ni Deme amne Metre ne ñan tikadrete, mun rababa niere Pilatoye amne, ni ni kāmikaka abko tikadrete mun rababa niere kore ie.

¹⁵ Ni ni mikaka nüne ne abko munkwe müre ketani kore, akwa Ngöbökwē mikaba nüketa nire.

Niara nukaninta nire abko nunkwe tuaba ja okwä jenbti, aisete nunta niere.

¹⁶ Ni ngüre bren ne abko gare munye. Ye abko käkwe tödekani kwatibe Jesubti, mden köböire ngüre nibita dite jökrä ie. Niarakwe ja töi miri kwatibe Jesubtä angwane, Jesukwe niara die miri tödeke jabtı, mden köböire nibita kuinta täte jökrä, nibi tuen munye ye kwrere.

¹⁷ Ja mräkä, mun amne nitre ji dokwäte mun ngätäite käkwe Jesu müre ketani angwane, mun nämane dre nuene metre ñan nämane gare munye.

¹⁸ Akwa Ni Dianinkä jen jakrä Ngöbökwē abko käkwe ja tare nikadre amne kämikadre, niebare Ngöbökwē ja kukwei niekä kirakira köböire, mden erere Ngöbökwē mikani neme bare.

¹⁹ Munkwe kukwe nuenba kore, yebtä mun moto raba ulire amne munkwe tödeka Ngöböbti, Ngöbökwē mun ngite ye diandrekä jire jökrä mento munbtä amne, kä rabadi nuäre munbtä amne mun moto rabadi jäme Ngöbö ngwärekwē abkokäre.

²⁰ Angwane Jesu Ni Dianinkä kira Ngöbökwē munkrä, Ngöbökwē juandre munkrä, abkokäre munkwe kadre ngäbti.

²¹ Akwa gwängware abko, Jesukristo rabadre nüne kä käinbti, ñobtä ñan angwane Ngöbö ngämi jändrän jökrä üketeta kuin amne miketa kuin, ye känenkwē Jesu ñan rükadreta, ni Ngöbö kukwei niekä deme kirakira käkwe niebare ye kwrere.

²² Yebtä abko, Moisékwē niebare krörö Jesubtä: Ni Ngöbö kukwei niekä ti kwrere abko Ngöbökwē diandikä iti mun ngätäite blitakäre jakrä munbe.

Ni ye kākwe dre niedi, ye erere munkwe kukwei mika täte jökrä,

²³ ñobtä ñan angwane ni Ngöbö kukwei niekä, ye nire nire kākwe ñan kukwei mikadre täte, ye erere abko munkwe kāmikadre diankakäre ja ngätäite, *Deuteronomio 18.15,18,19*

niebare kore Moisékwe.

²⁴ Ye abko, kukwe nakaninkä ño Jesubtä kä ne näire, ye rakadrekä abko nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira Samuel näire mentokwäre kākwe niebare jökrä.

²⁵ Amne Ngöbökwé kukwe ükaninte ni Dianinkä kwe juandre abko niebare kwe nitre niara kukwei niekä köböire. Erere arato, Ngöbökwé kukwe ükaninte mun mräkä kirakirabe, ye abko rababa bare kä ne näire munkrä, ñobtä ñan angwane kukwe niebare Ngöbökwé Abrahamye, ye abko rababa bare kä ne näire abko krörö:

Ma mräkä köböire ni kä jökräbti temen kä nebtä, ie tikwe ja di biandi, *Génesis 12.3; 22.18*

niebare Ngöbökwé Abrahamye.

²⁶ Ngöbökwé sribikä kwe juani kä nebtä angwane, juani käne mun israelita ngätäite kwe ja di biankäre munye, munkwe kukwe kämekäme kitadre jire jökrä temen, abkokäre juani käne kwe munye. Abko kore se, niebare Pedrokwe ni kwati yeye.

4

Pedro btä Juan kākwe blitabare Sanedrin ngwärekre

¹ Pedro amne Juan nämane blite kore ni kwatibe angwane, batibe nitre blitaka Ngöböbe ni mda

mda diäre nükani mda guardia ju blitakrä Ngöböbete dänkien amne nitre saduseo ruäre nükani arato.

² Niaratre abko namani romon, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe Jesu mikaninta nire ne abko käkwe ni krütanikrütani mikadreta nüne arato bä mikani abko Pedro amne Juan namani dirire.

³ Abtä Pedro amne Juan kani ngite kwetre. Angwane kä namanina dere dikaro, abtä kitani ngite kä teri kwetre nebe jändrinane.

⁴ Akwa ye ngwane abko, kukwe diribare Pedrokwe amne Juankwe, ye ni kwati käkwe kukwe nuani angwane, mikani era kwetre, käkwe tödekani Jesubti, aisete nitre tödekaka Jesubti namani bäri kwati mda. Tanbare angwane, ni brarebe namani mili krärike (5,000) jire.

⁵ Yebti jändrinane, nitre israelita ji dokwäte, nitre unbre ji dokwäte amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre käkwe ja ükaninkrö kwati mda Jerusalén.

⁶ Ye ngwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kädian nämane Anás nämane amne, mräkä brare brare kwe kädian nämane Caifás, Juan amne Alejandro nämane siba.

⁷ Namani ja ükaninkrö jökrä angwane, Pedro amne Juan ngwiamna kwetre neme ja kanti. Ye erere jänamanina kanti angwane, mikaninta nünaninkä ja ngwärekrei kwetre, käkwe niebare krörö ietre:

¿Nirekwe ja di biani mun yeye amne, nire käfti munkwe ni ngüre bren ye mikaninta kuinta? niebare kwetre Pedroye amne Juanye.

⁸ Batibe Ngöbö Üai Deme namani täte Pedrobtä abko diebti Pedro käkwe niebare mda:

Mun ji dokwäte amne mun unbre töbtä töbtä, ye ie ti bike niere krörö:

⁹ Ni ngüre bren, kiseti nämane bren abko kräke nunkwe jändrän kuin nuenbare amne namaninta quinta, ye abko nunkwe mikaninta quinta ño abko mun tö gai, ne ngwane ti bike niere metre munye abko krörö:

¹⁰ Jesukristo Nazarebo müre ketamna krusobtä munkwe abko Ngöbökwé mikaninta nire. Jesu ye mden käfti amne diebti nunkwe ni ngüre bren ne mikaninta quinta, ye abko nun tö niei metre mun ütiäte krikri yeye amne nitre israelita jökräye arato.

¹¹ Jesu ye abko,
Jä ütiäte kri ju mikakrä metre abko mun ju mikaka käkwe kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte ju mikakrä metre,
Salmos 118.22

abko tikani kore Jesubtä tärä Salmobtä.

¹² Ne mden aisete, Jesu aibe ni diantarikä. Nebti Ngöbökwé ni mda mikani ñakare jire kä nebtä ni diantarikäre. Abko kore se, niebare Pedrokwe.

¹³ Pedro amne Juan, btä kä jürä namani ñakare blitare, ye namani tuen nitre ji dokwäteye angwane, niaratre käkwe ja töitikani ñakare amne bobre amarebti namani blite kore, ye abko ñan namani nuke gare nitre yeye aisete, töi ñan namani krütare btätre, akwa nitre ne käkwe dikakabare Jesube abko gani btä kwetre.

¹⁴ Akwa ni ngüre bren namaninta quinta, ye nämane nünaninkä siba yete niaratrebe, aisete dre niedre kwetre rüere ñan namani nuke gare ietre.

15 Abtä Pedro amne Juan käkwe kä mikadrekä, rikadre ju bäre, niebare kwetre ietre, bti niaratre namani blite jabe kwärikwäri gwi,

16 kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Nitre nibu sebtä, nikwe dre nuendre? Sribi ütiäte kri ñan tuabare nuenbare kwetre, ye abko ni kwati nünanka Jerusalén nete, ie nena gare, aisete ni ñan raba rükente jire.

17 Akwa kukwe ne ñan kädrie rikadre janknu ja täritäri, abkokäre ari niaratre rätekä. Nikwe rätädikä ne ngwane, mtare mentokwäre ñan bli-tadre mda kwetre Jesu käfti, niebare kwetre jae kwärikwäri.

18 Bti Pedro amne Juan käräbareta gwä kwetre, käkwe niebare ietre:

Munkwe ñan blita amne, munkwe ñan diri jire chi mda Jesu käfti, niebare kwe ietre.

19 Abtä Pedro amne Juan käkwe niebare mda ietre:

Ngöbö okwäbti dre nuendre nunkwe abko bäri kuin, yebtä töbike kuin munkwe, bti munkwe ni-eta nunye. ¿Nunkwe mun kukwei mikadre täte amne Ngöbö abko nunkwe ñan kukwei mikadre täte ya? ye abko bäri kuin ya abko munkwe nie nunye.

20 Akwa nun bike Ngöbö mike täte aisete, kukwe nakaninkä ño ño Jesubtä nunkwe tuaba ja okwä jenbti amne dre dre niebare kwe abko nunkwe kukwe nuaba, ye abko nunkwe kädriedi janknu. Abko kore se, niebare Pedrokwe amne Juankwe.

21 Angwane nitre ji dokwäte sribikä Sanedrinbe ye käkwe Pedro amne Juan rätäninkäta jirekäbe, bti tikaninte kwetre, ñobtä ñan angwane kukwe

nakaninkä, yebtä abko ni jökrä namani Ngöbö käikitekä, aisete Pedro amne Juan mikadre ja ngie nuen ño kwetre ñan namani nüke gare ietre, ñobtä ñan angwane ni jökrä jürä namani btätre aisete.

²² Ni jökrä nämane Ngöbö käikitekä, ñobtä ñan angwane ni ngüre bren namaninta quinta Jesu di kribti, ye abko ie kä nikanina gre ketebu jire ta angwane namaninta quinta aisete.

Nitre tödekaka Jesubti käkwe ja di käräbare Ngöböye

²³ Pedro amne Juan tikaninteta angwane, nikaninta nebeta mräkä tödekaka Jesubti kanti angwane, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien btä nitre unbre ji dokwäte käkwe dre dre niebare ietre, ye erere niebare jökrä kwetre mräkäye.

²⁴ Niaratre käkwe Pedro amne Juan kukwei nuan ünän jökrä, bti ja töi mikani gwaire kwetre, kä nikani blite krörö Ngöböbe:

Ni Dänkien Ngöbö, makwe kä kainta amne kä tementa dätebare. Erere arato, makwe mren dätebare amne jändrän jökrä tä nüne kainta, tementa, mrente makwe dätebare.

²⁵ Ma Üai Deme köböire nun mräkä kira sribikä makwe David käkwe ma kukwei niebare krörö:

¿Ñobtä nitre ñakare israelitare tätre neme romon jökrä Ngöbö rüere?

¿Ñobtä nitre israelita abko tä kukwe miketbe ngwarbe kore Ngöbö rüere?

²⁶ Nitre jreire btä nitre gobranka kätä ja ükekrö rükäre jökrä ni Dänkien Ngöbö rüere amne Ni Dianinkä jen kwe rüere arato, *Salmos 2.1-2*

niebare Davikwe.

²⁷ Angwane makwe dre niebare David köböire abko metre garera nunye, ñobtä ñan angwane ye kwrere nena nakenkä bkänä Ngöbö, ñobtä ñan angwane Jesu sribikä deme makwe, ye makwe dianinkä jenena sribikäre jakrä, ye rüere abko jrei Herodes amne gobran Poncio Pilato käkwe ja ükaninkrö ni menteninbe amne nitre israelitabe.

²⁸ Ye abko, ma diebti makwe kukwe ükaninte kira amne rakadrekä kore makwe niebare kira David köböire, mden erere namani bare jökrä ietre ma rüere Ngöbö.

²⁹ Ye kwrere arato, mtare tätre nun rätekä amne tätre kada ketamna nunye, ye tuen mae ni Dänkien Ngöbö amne, makwe ja di bian nun sribikä makwe neye, kä jürä ñan rabadre jire chi nunbtä blitakäre ma kukweibtä.

³⁰ Erere arato, Jesu sribikä deme makwe, ye käfti makwe ni bren bren mikata quinta amne, sribi ñan tuabare mda mda raba bare ma diebti nun köböire abko nunta ribere mae Ngöbö. Abko kore se, niebare kwetre Ngöböye.

³¹ Blitabare ünän kore kwetre Ngöböbe, ye btäräbe kä kanti namanintre gätäre ye käkwe grükakabare. Angwane Ngöbö Üai Deme di kri namani jökrä btätre amne, kä jürä namani ñakare btätre Ngöbö Kukwei kädriere gwärere.

Nitre tödekaka Jesubti käkwe jändrän biani jae kwärikwäri

³² Nitre tödekaka Jesubti nämane kwati, ye abko töi namani ja kwrere jökrä. Angwane jändrän kwekwe abko ñakare namanintre ja mike bkäne

kaibe, akwa namanintre ni mda mda mike bkäne siba.

³³ Erere arato, ni Dänkien Jesu nükaninta nire ye abko nitre Jesu kukwei ngwianka namani kädriere bäri ja di ngöi jökrä mda amne, Ngöbö namani ja di bien kri ja moto kuinbti ietre.

³⁴ Kä ye ngwane, nitre tödekaka Jesubti, ye ngätäite ni namani ñakare jire iti jändrän mdei nike, ñobtä ñan angwane ni kä bkänkä amne ju bkänkä abko namani rürümoine, bti namanintre nuke ngwian ye ngwena,

³⁵ bti namanintre bien nitre Jesu kukwei ngwianka yeye, bti nire nire nämane mrö nike amne nämane jändrän mda mda mdei nike, yebti nämane ngwian dräire. Ye erere ngwian biandre ni itire itire ye erere namanintre bien ietre.

³⁶ Ye kwrere abko, ni levita kä José, Chiprebo käkwe nuenbare. (José ne arabe abko nitre Jesu kukwei ngwianka kädiani Bernabé. Ne niaratre kukwere abko “Ni kä mikakata nuäre nibtä” ni-eta.)

³⁷ Niara ne mden käkwe kä jakwe rürümoinbare, bti ngwian biani kwe nitre Jesu kukwei ngwiankaye dräidre nitre tödekaka Jesubti mda mda nämane jändrän mdei nike yebti.

5

Kukwe nakaninkä Ananíabtä amne Safirabtä

¹ Ni mda nämane yete abko kädian nämane Ananías. Niara amne merire kwe Safira käkwe kä jakwe rürümoinbare arato.

² Akwa ni ye abko käkwe ja töi mikani ruäre meri kwebe, käkwe ngwian ye diani ruäre ta jae, bti

biani jökrä kwe namani bä mike jabtä nitre Jesu kukwei ngwianka yeye.

³ Abtä Pedrokwe ñäkäbare krörö ie:

¿Ananías, ñobtä makwe Satana turimetre nüke ja töibtä amarebti, ngwian biani kä ütiäre mae abko makwe dianinkä ruäre ta jae, abti ma tö nibi Ngöbö Üai Deme ngökai yere?

⁴ ¿Kä ye ñan makwe ya? ¿Amne makwe rürümoiniri angwane, ngwian ye ñan makwe arato ya? ¿Ye ñobtä makwe kukwe nuni kore ni ngökakrä amarebti mata Ngöbö ara jire ngökö yere? niebare kore Pedrokwe Ananíaye.

⁵⁻⁶ Angwane batibe Ananías nikani ngitiekä ngwäkäre temen se kwrere, Pedro kukwei nuare. Ye btäräbe ni bati bati jatani, käkwe mrianinte, bti nikanintre ngwena doboi mikadre. Kukwe nakaninkä Ananíabtä, ye nire nire käkwe gani angwane, Ngöbö jürä namani kri btätre.

⁷ Yebti kä nikani ñänä okwä krämä näre ta angwane, Ananías nän muko Safira nikani gwäkäre mda. Akwa kukwe nakaninkä Ananíabtä, ye abko gare ñakare ie, aiseite nikani neme jäme gwi.

⁸ Angwane Pedrokwe niebare ie:

¿Munkwe kä rürümoiniri nuäi metre, erere munta niere tie yera? niebare kwe ie.

Angwane, ¡jänri! Nunkwe rürümoinbare kore, ¿abko ño? niebare kwe Pedro käre.

⁹ Abtä Pedrokwe niebare mda ie:

¿Ye ñobtä abko, mun raba ni Dänkien Üai Deme ngökö ya, ñakare ya abko mun tö nibi gai, käkwe ja töi miri ruäre ni ngökakrä yere? Ni bati bati jani ma kwäräi mrö doboi mike abko kitera tuenta sete se.

Se arabe näinta ma ngwena doboi mikadre arato mtare, niebare Pedrokwe ie.

¹⁰ Ye btäräbe Safira nikani ngitiekä ngwäkäre Pedro ngotobtä temen se kwrere. Angwane nitre bati bati jataninta gwäkäre, ye ie Safira kwani ngwäkäre temen, nikaninta ngwena doboi mikadre ja ken brare mröbe.

¹¹ Kukwe nakaninkä kore, ye abko nitre tödekaka Jesubti amne ni mda mda käkwe gani angwane, Ngöbö jürä namani kri btätre kukwe nuene blo Ngöbö rüere.

Nitre Jesu kukwei ngwianka käkwe ni kwati mikaninta quinta

¹² Abti kukwe Jesubtä abko era metre, ye mikakäre era nitre Jesu kukwei ngwianka namani sribi kri ñan tuabare nuene Jesu diebti abko namantre bä mike tuadre ni kwati okwäbti. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti nämane ja ükekrö jukä kä Salomón kánti ju blitakrä Ngöböbe ye bäre.

¹³ Angwane nitre Jesu kukwei ngwianka ye mika namani ütiäte jae ni kwatikwe, akwa kukwe nakaninkä Ananías amne Safirabtä, yebtä ni ruäre btä jürä namani, aisete ñan tö namani reketai niaratrebe.

¹⁴ Akwa ye ngwane ni kwati merire, brare nikani tödeke Jesubti, aisete ni tödekaka Jesubti namani bäri kwati mda.

¹⁵ Sribi kri ñan tuabare nuen nämane kabre, abtä ni kwati namani mräkä bren bren mike jän kwatabti amne jamankate namani kite ngwena mikadre jibtä jibtä, ñöbtä ñan angwane Pedro jatadre ji yebti angwane, mikadreta quinta kwe,

akwa ñakare ne ngwane, Pedro trä aibe matadre ni bren bren yebtä abkokäre.

¹⁶ Erere arato, nitre nünanka känimekänime juta Jerusalén bäre temen abko namani nüke kwati mräkä bren bren ngwena amne, ni ruäre bren üai käme kisete, ye namani nementa quinta jökrä Jesu diebti nitre Jesu kukwei ngwianka ye köböire.

Nitre israelita krikri käkwe nitre Jesu kukwei ngwianka kitani ngite

¹⁷ Yebtä abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne ni mda mda nämane nekete nitre saduseokri, ye namani mokrere krübäte mda,

¹⁸ käkwe nitre Jesu kukwei ngwianka ye kamna ngite jökrä, bti ni ngite ngite kita nämane ngite jökrä ye käi kánti kitani ngite kwetre.

¹⁹ Akwa batibe deo, angele nükani iti, käkwe jukwe tikani nitre Jesu kukwei ngwianka yebti se kwrere angwane, dianinta kwe ju bäre mento, käkwe niebare ietre:

²⁰ Ju blitakrä Ngöböbe, ye kánti mun nän. Mun rabata yete angwane, nünandre ño Ngöböbe Jesu köböire, ye abko munkwe diri täte jökrä ni jökräye. Abko kore se, niebare angelekwe ietre.

²¹ Ye kwrere bkänä, jändrinane dekä angwane, angelekwe ño ño niebare ietre ye erere nikaninta ju blitakrä Ngöböbe ye kántita angwane, namaninta dirire.

Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne ni mda mda nämane ben yete, ye käkwe nitre unbre ji dokwäte nitre israelita ngätäite ye käräbare jökrä gätäbtä jae, bti nitre Jesu kukwei ngwianka nämane ngite, ye tuamna kwetre.

²² Erere bkänä, guardia ju blitakrä Ngöböbete ye nikanintre neme nitre Jesu kukwei ngwianka nämane ngite kä teri ye kanti angwane, nitre ye kwani ñakare ietre. Abtä jötrö ngwarbe nikani kukwe ngwenante,

²³ käkwe niebare ietre:

Ju ni ngitekrä abko, bti jukwe täni dikani kuin amne, guardia ni ngite ngibiabtikä täni nünaninkä jökrä jukwebtä, jukwe ye ngibiarebti, btä nun nibi. Akwa nunkwe jukwe tiri angwane, ni ñakare gwi amne, kä kuni tökare nunye, niebare kwetre.

²⁴ Angwane guardia ju blitakrä Ngöböbete dänkien amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe guardia kukwe nuani angwane, ja ngwiani nikenkä kwetre, kä namanintre töbike krörö: ¡Kukwe ne abko nakaka, nebti dre rakadikä mda! namanintre nütüre.

²⁵ Ye btäräbe ni jatani betekä iti, käkwe niebare ietre:

Nitre kitani ngite jändrin munkwe, ye tä dirire jökrä ni kwatiye ju blitakrä Ngöböbe kanti sete, niebare kwe ietre.

²⁶ Angwane guardia dänkien nikani guardiabe nitre Jesu kukwei ngwianka ye tuen. Nikani ngwena akwa, ye ngwane mikanintre ja tare nike ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane nane ni nämane kwati yete kukwe nuen abko käkwe tädre jäbti kämikakäre abko jürä namani btäre, aisete nikanintre ngwena ngwebti.

²⁷ Namanintre ju blitakrä Ngöböbe kanti angwane, nitre Jesu kukwei ngwianka jänikani Sanedrin ngwärekre angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien käkwe ñäkäbare ietre:

28 Ni btä munta dirire, yebtä abko munkwe ñan diridre jire chi mda, nunkwe nieba munye. ¡Se ñobtä abko mun tä dirire kore amarebti mtare mun nena dirire ni jökräye Jerusalén nete! Abti ni ye krütani abkobtä nun mikata ngite munkwe arato se, niebare kwe ietre.

29 Abtä Pedro amne nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda käkwe niebare mda:

Nunkwe Ngöbö mikadre täte, akwa mun abko ñan kukwei mikadre täte nunkwe,

30 ñobtä ñan angwane Jesu metamna krusobtä munkwe amne munkwe müre ketamna akwa, Ngöbökwé mikaninta nire. Ngöbö ye mden abko ni mräkä kirakira nämáne mike ütiäte.

31 Ngöbö ye ara käkwe Jesu mikaninta nire amne nikani ngwenante kä käinbti, käkwe mikani tākänintbe ja küde ruenkri mikakäre ütiäte amne, mikani Ni Jökrä Jie Ngwianka amne Ni Diantarikä. Jesu ne köböire abko nitre israelita käkwe kukwe kämekäme kitadre jökrä temen amne Jesukwe ni ngite ye diandrekä mento nibtä, abkokäre mikani ütiäte jae kwe kä käinbti.

32 Ne mden abko nunkwe tuaba ja okwä jenbti abko erere nunta niere. Erere arato, nitre Ngöbö mikaka täte nun kwrere abko ie Ngöböta ja Üai bien amne kukwe ne abko metre abko Ngöbö Üai Deme kätä bä mike metre nunbe gwaire arato. Abko kore se, niebare kwetre.

33 Yebtä abko Sanedrin mätä namani kri mda Pedrobtä amne Jesu kukwei ngwianka mda md-abtä, aisete tö namanintre kämikai.

34 Akwa Sanedrin ngätäite yete abko ni bariseo nämáne iti abko kädian nämáne Gamaliel. Ni ye

abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikä kuin amne, ni jökrä nämäne mike ütiäte jae. Gamaliel ye namani nūnaninkä, kākwe nitre Jesu kukwei ngwianka juamna ken ju bäre.

³⁵ Bti niebare krörö kwe:

Ja mräkä israelita, nitre ne, btä mun tö dre nuein, yebtä munkwe töbika kuin ja käne,

³⁶ ñobtä ñan angwane bati kä nera ni iti kädian nämäne Teudas jatani ja mike jite ni ütiäte kwrere ni ngätäite. Angwane ni sientö kräbkä jire namani nekete niarabe nitre romanobo rüere. Akwa niara kämikani nitre rükä romanobokwe angwane, ni kwati rikaba ben nikaninta iti iti jökrä kwäräkwärä. Ye kanti sribi kwe krütani, ye munkwe ngwian töre jae.

³⁷ Abti kä nikani bä raire ta angwane nitre romanobo kākwe ni kä tikamna täräbtä mda. Ye ngwane abko ni Galileabo kädian nämäne Judas kākwe ja mikani jite ni ütiäte kwrere mda. Angwane ni kwati namani nekete niarabe nitre romanobo rüere arato. Akwa niara kämikani nitre rükä romanobokwe arato. Angwane nitre reketaka niarabe nikaninta iti iti jökrä kwäräkwärä. Ye abko namani bare kore ni nibu yebtä.

³⁸ Akwa mtare ti tö niei krörö munye: Nitre se munkwe tuametre kaibe amne, munkwe ñan niaratre nika jire chi abko ti tö nibi niei munye, ñobtä ñan angwane kukwe ni kä nebtäkwe ne ngwane, näin ta arato.

³⁹ Akwa sribi Ngöbökwe era metre ne ngwane, munkwe ñan ganaindre jire chi, ñobtä ñan angwane batibe mun tädre rüre Ngöböbe. Abko kore se, niebare Gamalielikwe mräkäye.

Ye erere Gamalielikwe nitre Sanedrin töi

mikani jakri, aisete kukwei mikani täte mräkä Sanedrinkwe.

⁴⁰ Akwa nitre Jesu kukwei ngwianka nämane ju bäre, ye käräbareta gwä kwetre, bti kwata metani tröbtä köbti kwetre töi diankrä amne, ñan blitamna jire chi mda Jesubtä ietre, bti tikaninteta kwetre.

⁴¹ Nitre Jesu kukwei ngwianka abko nikaninta angwane, kä namani nuäre krübäte btätre, ñobtä ñan angwane niaratre namani ütiäte Ngöbö ngwärekre ja tare nikabtä Jesu kräke, aisete kä namani nuäre btätre.

⁴² Abti Sanedrin kukwei mikani täte ñakare kwetre amne, Jesu Ni Dianinkä Ngöbökwere abko kukwe kuin ye abko nitre Jesu kukwei ngwianka namani dirire bäri mda köbö kwatirekwatire ju blitakrä Ngöböbe kánti amne ju mda mdate Jerusalén yete.

6

Ni ni die mikaka dianinkä ni kükü

¹ Kä ye gwane, nitre tödekaka Jesubti nikani niren bäri kwati mda. Angwane köbö kwatirekwatire nire nire nämane mrö nike abko bti namani mrö dräire. Akwa nitre israelita kukwe griegore tödekaka Jesubti nikani ñäke nitre kukwe hebreore rüere, ñobtä ñan angwane meri kukwe griegore, kän brare krütani abko ñan die mika namani kuin era metre mröbtä köbö kwatirekwatire.

² Abtä nitre Jesu kukwei ngwianka ni jätäbti nibu käkwe nitre tödekaka Jesubti ükaninkrö kwati, bti niebare kwetre ietre:

Nun rabadre mrö dräire jirekäbe nete, abtä kukwe kuin Jesubtä abko nunkwe ñan diridre mda, ye abko ñan rabadre kuin.

³ Ne aisete ja mräkä, ni töbtä töbtä btä Ngöbö Üai Deme tä täte, bti munta tödeke abko känä ni kükü ja ngätäite munkwe. Ni ye abko nikwe mikadi sribi ye nuene.

⁴ Angwane nun abko käkwe blitadi janknu Ngöböbe amne nunkwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diridi janknu arato. Abko kore se, niebare kwetre.

⁵ Ye abko nükaninbti ni jökräye aisete, ni dianinkä ni kükü kwetre abko nere: Ni iti kädian nämane Esteban dianinkä kwetre. Esteban abko nämane tödeke kwatibe Ngöböbti amne Ngöbö Üai Deme nämane täte btä. Erere arato, Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas dianinkä amne ni iti juta Antioquíabo kädian nämane Nicolás dianinkä arato. Nicolás ne abko ñakare israelita akwa ja töi mikani kwatibe Ngöbö mikakäre täte reketakäre nitre israelitabe.

⁶ Nebti ni dianinkä ni kükü ye abko jänikani mda nebe nitre Jesu kukwei ngwianka ye ngwärekri, angwane niaratre käkwe ja di käräbare kräke Ngöböye, kise mikare kwärä btitre sribi rabadre kisete bä mikakäre.

⁷ Kukwe ükaninte kore kwetre, abtä kukwe kuin Jesubtä nikani gare bäri ni kwatiye amne, nitre tödekaka Jesubti namani niren bäri mda juta Jerusalénte. Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre namanintre tödeke kwati krübäte Jesubti arato.

Esteban kitani ngite Jesu rüekwe

⁸ Yebti Ngöbö namani ja moto mike bäri kuin Estebankrä, käkwe ja di biani kri ie abko köböire

namani sribi kri ñan tuabare nuene bätäkä ngwarbe ni kwati okwäbti Jerusalén.

⁹ Angwane abko sinagoga nämane kwati abko te nitre juta Cirenebo amne juta Alejandriabo tikaninte bkänkäkwe amne nitre kä Ciliciate amne kä Asiate erere nämane ja ükekrö. Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe abkobtä nitre ye nikani ja kwete Estebanbe.

¹⁰ Akwa Esteban abko ie Ngöbö Üai namani ja di bien, aisete Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe bä mikani metre, aisete namani ni kwati kada kete kwäräbe jökrä.

¹¹ Abtä Esteban nämane ñäke blo Moisés rüere amne Ngöbö rüere ni mdakwe niedre Esteban rüere, abkokäre nitre ye käkwe ni känäbare ruäre, bti ngwian biani tiebe kwetre ietre blita ütiäre ngwarbe Esteban rüere.

¹² Erere bkänä, nikani blite ngwarbe Esteban rüere. Yehtë abko, ni kwati nünanka juta Jerusalénte namani romon jökrä Estebankrä. Erere arato, nitre unbre ji dokwäte amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre namani romon jökrä, käkwe Esteban kamna ngite, bti jänikani Sanedrin ngwärekrei kwetre.

¹³ Angwane ni mdara jire känäbare blitakäre ngwarbe kwetre Esteban rüere, käkwe niebare krörö:

Käre ni ne tä ñäke blo ju deme blitakrä Ngöböbe noko rüere amne tä ñäke blo Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye rüere arato.

¹⁴ Mdakäre abko ju blitakrä Ngöböbe, se Jesu Nazarebo jatadi, käkwe juandi ngwarbe jökrä amne, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye nikrä abko kwitadi jökrä kwe arato tä niere kore abko käre

nunta kukwe nuen ñäke kore, niebare kore kwe-tre Esteban rüere.

¹⁵ Angwane abko, nitre ütiäte krikri amne ni mda mda nämane tākānintbe yete, ye kākwe Esteban mikani ñāräre angwane, Esteban ngwäre namani tuen angele ngwäre kwrere jire ietre.

7

Estebankwe blitabare ja dokwäre

¹ Angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien kākwe niebare mda Estebanye:

Mata ñäke blo ju blitakrä Ngöböbe rüere amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye rüere nieta, ¿se abko era bkänä ya? niebare kwe Estebanye.

² Angwane Esteban kākwe niebare krörö mda:

Mun ti mräkä amne mun ti ruaitre tikwe, olo ketete ti kukweiye munkwe: Abraham ni mräkä kira ngämi niken nüne juta Harán, ye känenkri Ngöbö di kri kākwe ja mikani gare ie kä Mesopotamia kánti,

³ kākwe niebare ie:

Kä makwe amne ma mräkä, yebtä kä mīkekä amne ti bike kä mīke tuadre mae, ne kánti nān nüne, niebare Ngöbökwé ie.

⁴ Ye erere bkänä, Abrahamkwe kä mikaninkä kä Caldeate, Mesopotamia yete amne nikani nüne juta Haránte mda. Abti Abraham rün krütani angwane, kä te munta nüne mtare, nete Ngöbö jatani Abraham ngwenante nüne.

⁵ Akwa Ngöbökwé ñan kä biani jire chi jen jakrä Abrahamye nūnankrä. Akwa Abraham krütadre angwane, Abraham bküntre ja tärītäri abko ietre Ngöbökwé kä ne biandi jen jakrä, Ngöbökwé

niebare Abrahamye. Kä ye ngwane abko, ngäbäkwe ñakare Abrahamkwe, akwa Ngöbökwe niebare kore ie.

⁶ Mdakäre abko, Abraham bküntre käkwe nünandi ni menteni kwrere kä jenenante amne ni kä ye kánti käkwe mikadi klabore jae amne ngwianditre ja tare nike kwetre kä siento kräbkä (400) jire, niebare kore Ngöbökwe Abrahamye.

⁷ Akwa Ngöbökwe niebare krörö arato Abrahamye: Juta kánti ma bküntre mikadi klabore jae, juta ye abko tikwe mikadi ja ngie nuen ma bküntre dokwäre. Yebti ma bküntre näinta mentokwäre angwane, rükadita ti käikitekäta Canaán nete, niebare kwe Abrahamye.

⁸ Ngöbökwe kukwe ükaninte kore Abrahambe angwane, Ngöbökwe ja ñäräkrä mikamna ja kwatabtä ie. Ye mden kisete, Abraham ngobo Isaac därebare, bti kwäirare angwane, ñäräkrä mikani kwatabtä kwe. Erere arato, Isaakwe nuenbare ngobo Jacobobtä amne, Jacob käkwe nuenbare kwrere arato ngäbriänkä ni jätäbti nibu btä. Ni ni jätäbti nibu, yekri juta Israel keta jätäbti ketebu jatani.

⁹ Ni ruai mrö känekäne Jacobokri abko namanintre mokrere etba Josébe, käkwe José rürümoinbare angwane, bkänkä nikani ngwena Egipto. Akwa Ngöbö nämane Josébe,

¹⁰ ye käkwe José die mikani ja tare nikabtä. Angwane José mikani töbtä kwe, ye köböire abko namani tuen kuin sribikäre jrei Faraónye, aiseté jrei Faraón Egiptobo käkwe mikani gobrane Egipto amne ja gwirie mikani gare ie arato.

¹¹ Abti mrö nika namani krübäte Egipto amne

Canaán arato. Angwane bäsi mrö krütani jökrä ni ruai mrö känekäne kän.

¹² Akwa mrö nämanena Egipto abko gani Jacobokwe angwane, Jacobokwe ngäbriänkä juani käne mrö kökö. Jacob ngäbriänkä ye abko ni ruai mrö känekäne.

¹³ Abti Jacobokwe ngäbriänkä juani mrö kököta bobukäre angwane, Josékwe ja mikaninta gare etbantreye amne, José mräkä mdenkri nükani gare Faraónye arato.

¹⁴ Abti José rün Jacob amne mräkä mda mda järikadre jökrä etbantrekwe Egipto, niebare Josékwe ietre. Ye erere, José mräkä ni gre ketamä bti ni jätäbti nirike (75) nikani jökrä neme Egipto.

¹⁵ Jacob jänikani neme nüne kore Egipto, kanti nünabare kwe mräkäbe. Abti Jacob krütani kä ye kanti. Erere arato, Jacob ngäbriänkä krütani jökrä Egipto arato.

¹⁶ Abti jänikaninta jökrä doboi mikadre juta Siquem. Abrahamkwe kä kökani ja doboi mikakrä Hamor ngoboye juta Siquemte, ye kanti namani doboi mikani.

¹⁷ Abti Ngöbökwe kä Canaán biandre Abraham bküntreye, niebare Ngöbökwe Abrahamye, ye abko köböi jatani nüke ja ken angwane, nitre israelita namanina niren bäri kwati krübäte Egipto.

¹⁸ Angwane jrei mdara jire namani gobrane Egipto. Jrei ye abko, ie José gare ñakare.

¹⁹ Mden kisete jrei ye käkwe ni mräkä ngökani amne ni mräkä kirakira mikani ja tare nike kri kwe, käkwe ngäbäkcre brare därebe därebe kitakamna ju bäre meyeye amne rünye kämikakäre.

²⁰ Kä ye ngwane abko Moisés därebare. Moisés ye

abko därebare bä nuäre krübäte, aiseite meye amne rün käkwe ngibiabare tiebebee sö krämä jire gwi.

²¹ Yebti ngibiadre ño tiebe mda kwetre ñan namani nüke gare ietre angwane, kitaninkä jirekäbe kwetre. Akwa jrei ngänkän, ie Moisés kwani amne diani kwe jakrä, bti ngibiabare ja ngobo jen kwrere kwe.

²² Nitre töbtä krikri Egiptobo, ben Moisékwe ja töitkani, aiseite Moisés namani blite kuin amne namani jändrän jökrä nuene kuin arato.

²³ Abti kä gre ketebu Moiséye angwane, tö namani rikaita basare mräkä israelitaye, erere nikani mda.

²⁴ Akwa nikani nebe mräkä kánti angwane, ni Egiptobo nämane iti ni israelita ngötikekä, btä Moisés okwä namani. Abtä Moisés nikani, käkwe ni Egiptobo ye kämikani ni israelita dokwäre.

²⁵ Nebtä abko, Moisés köböire Ngöbökwé nitre israelita dianditari abko rükadi gare mräkäye, namani nütüre. Akwa nitre israelita käkwe ñan töbikabare kore.

²⁶ Yebti jändrinane, Moisés nikani basareta mräkä israelitaye bobuta angwane, ni israelita jakwebe nämane ja mete kwärikwäri, btä Moisés namani. Akwa niaratrekwe ja mäkädreta, abkokäre Moisékwe niebare krörö ietre: Mun ja mräkäre. ¿Se ñobtä abko munta ja mete kore kwärikwäri yere? niebare kwe ietre.

²⁷ Angwane ni iti mräkä ja metaka käkwe Moisés kitaninkä ja käne se kwrere, bti niebare kwe ie: ¿Nirekwe ma mikani nun dänkiene nun ngätäite amne, nirekwe ma mikani kritobore nunkrä amarebti ma kite ñäke kore tie yere?

28 Mdakäre abko, ¿makwe ni Egiptobo kämikaba iti jändrin, kwrere ma tö nibi ti kämikai arato mtare ya? niebare kwe Moiséye.

29 Ni ye käkwe ñäkäbare kore Moiséye, yebtä abko Moisékwe ni Egiptobo kämikani namani gare ni jökräye gani Moisékwe, aisete ngitiani amne nikani kä Madián kánti. Kä ye kánti Moisés namani gure amne, niara ngäbriänkä ngibiabare nibu merirekwe. Akwa niara abko käkwe nü nabare ni menteni kwrere kä ye kánti.

30 Abti Moisékwe nü nabarera kä gre ketebu Madián. Angwane bati Moisés nämane kä kaibete ngitio Sinaí kánti angwane, batibe kri chi namani jutra ngitiekä abko te angele namani ja mike tuare Moiséye.

31 Kri chi namani jutra ngitiekä Moisés okwäbti, yebtä Moisés ñan töi namani krütare, käkwe krötabare bäri känime tuakäre bäri kuin. Angwane Ngöbö kukwei jarabare krörö ie:

32 Ti abko Ngöbö ma mräkä känkänkwe — Abrahamkwe, Isaakwe amne Jacobokwe, niebare Ngöbökwé Moiséye. Abtä jürä namani krübäte Moisébtä amne, namani grükekä jökrä ngrabare, aisete ñan tö namani nikren kri chi yebtä.

33 Angwane Ngöbökwé niebare Moiséye: Kä deme kánti mata nete, aisete sabato tikete ja ngotbtä, niebare kwe ie.

34 Bti Ngöbökwé niebare mda Moiséye: Nitre israelita tä ja tare nike krübäte dikaro nitre Egiptobo kisete tuen tie amne, tätre ja müaire, ye abko kukweta ruen tie arato. Ye mdenbtä abko, ti ki nete niaratre tikatekäreta, aisete jakwe, ti bike

ma juenta Egipto ma mräkä die mike, niebare Ngöbökwe ie.

³⁵ Ye känenkri abko, nitre israelita käkwe Moisés kani ngäbti ñakare ja ngätäite, käkwe niebare ie: ¿Nirekwe ma mikani nun dänkiene amne kritobore nun ngätäite yere? niebare kwetre Moiséye. Akwa Ngöbö abko käkwe Moisés juaninta nitre israelita dänkiene amne niaratre kökatarikä ye abko angele kwe mikani gare Moiséye kri chite ñukwä justrate.

³⁶ Moisés ye mden käkwe ni mräkä kirakira dianinkäta Egipto angwane, sribi kri ñan tuabare nuenbare kwe Egipto. Erere arato, sribi kri ñan tuabare namani bare ie Mren Tainte amne, kä gre ketebu sribi kri ñan tuabare nuenbare kwe kä kaibete ni mräkä kirakira okwäbti.

³⁷ Moisés ne arabe käkwe niebare krörö nitre israelitaye: Ni Ngöbö kukwei niekä ti kwrere abko Ngöbökwe diandikä iti mun ngätäite blitakäre jakrä munbe, niebare kwe.

³⁸ Erere arato, nitre israelita nämane jökrä kä kaibete Sinaí angwane, angele nämane Ngöbö kukwei niere Moiséye ni mräkä kirakira kräke, aisete nikwe nünandre ño abko Ngöbökwe niebare, ye mden abko niebare kwe Moiséye. Ye mden namani ni kräke arato.

³⁹ Ngöbökwe jändrän jökrä ne nuenbare nitre mräkä kirakira kräke, akwa niaratre käkwe Moisés kukwei mikani täte ñakare jire amne Moisés kani ngäbti ñakare kwetre arato. Angwane tö namanintre näinta nebata Egipto amne namani töbike bäri Egiptobtä.

⁴⁰ Ye mden kisete, Moisés nikani ngitio Sinaíbti angwane abko ni mräkä kirakira käkwe

niebare Aarónye: Moisés noko mden kákwe nun dianinkäta Egipto, jatani nun ngwenante, akwa dre nakaninkä btä abko gare ñakare nunye mtare, aisete makwe ngöbötre mda mda sribedre nun jie ngwianka, ie nun tö, niebare kwetre Aarónye.

⁴¹ Erere bkänä, jändrän ngwarbe sribebare krati kwetre ngöbö ngwarbere abko bä namani nbi ngäbäli brai bä kwrere, bti jändrän kämikani kwetre ngöbö ngwarbe ye mikakäre ütiäte jae. Erere arato, ngöbö ngwarbe sribebare ja kise jenbti kwetre, ye abko käi ngwiani nuäre kwetre jabtä jändrän se mikakäre ütiäte ngöbö kwrere.

⁴² Yebtä abko Ngöbökwé kä mikaninkä btätre amne tuanimetre muke kä káinbti mike ngöböre jae kwe. Ye mden abko nitre Ngöbö kukwei niekä Amós kákwe tikani krörö täräbtä: Ngöböta niere krörö:

Mun israelita kákwe dikakabare kä gre ketebu kä kaibete angwane, jändrän ngwarbe kämikani ñakare ti käikitakakäre metre, akwa kämikani kwetre ngöbö ngwarbe ye käikitakakäre.

Erere arato, munkwe jändrän mda mda biani ñakare tie ti mikakäre ütiäte metre, akwa biani kwetre ngöbö ngwarbe ye mikakäre ütiäte jae.

⁴³ Akwa ju mikani chi abko te ngöbö ngwarbe kä Moloc nämáne, aibe mun nämáne niken ngwena jabe kwäräkwärä.

Erere arato, jändrän dätebare muke bä kwrere munkwe ngöbö ngwarbe Renfán bä mikakrä, aibe mun nämáne niken ngwena arato.

Ngöbö ngwarbe sribebare kore munkwe ja kise jenbti abko mun namani mike ütiäte jae.

Ye mdenbtä abko tikwe mun juandi ja ngie nuen mobe kä kaibete kä Babilonia bäre mento, nieta Ngöbökwe. *Amós 5.25-27*

Ye abko tä tikani kore Ngöbö Kukweibtä.

⁴⁴ Mdakäre abko, ju nuäre ngwiandre blitakrä Ngöböbe nämane ni mräkä kirakirakwe amne, Ngöbökwe ja kukwei biani Moiséye, ye abko nämane ükani kajate ju yete arato. Ju ye abko mikadre nuäi abko Ngöbökwe mikani tuadre Moiséye, erere mikani kwetre.

⁴⁵ Ju nuäre ngwiandre blitakrä Ngöböbe, ye abko Ngöbökwe biani jakrä ni mräkä kirakiraye. Niaratre nämane näin Josuébe kä Canaánte angwane, kä dianinkä nitre nünanka Canaán kän kwetre amne, Ngöbökwe niaratre rüe ye juanintari käne. Ye ngwane nikani ju ye ngwena jabe arato. Ju ye abko nämane kwetre nebe jrei David näire.

⁴⁶ Ngöbö abko kwe jrei David namani tare kri, aisete Ngöbö mikani ütiäte Jacobokwe, ye kräke jrei David tö namani ju mikai kwati nünankrä,

⁴⁷ akwa jrei David ngobo Salomón abko käkwe ju mikani nünankrä Ngöböye.

⁴⁸ Akwa ju mikata ni kä nebtäkwe abko te Ngöbö Kri Kä Käinbti ñan rabadre nüne jire chi. Ne aisete ni Ngöbö kukwei niekä Isaías köböire Ngöbökwe niebare krörö:

⁴⁹⁻⁵⁰ Ti abra tä gobrane kä käinbti amne kä temenbtä.

Tikwe jändrän jökrä dätebare au.

¡Se abko nirekwe ju mikadre kuin nünankrä tie!

¡Nirekwe kä ükadrete kuin jadükakrä tie! niebare
 kore Ngöbökwé, *Isaiás 66.1-2*
 nieta Ngöbö Kukweibtä, niebare Estebankwe.

⁵¹ Yebti Estebankwe niebare krörö mda:

¡Mun käre dokwä ribi jökrä! Mun olo tärä
 Ngöbö kukwei nuare amne mun moto tärä Ngöbö
 tarekäre, akwa ni ñakare israelita tä nüne Ngöbö
 rüere, kwrere jire munta nüne, aisete käre munta
 rüre Ngöbö Üai Deme rüere. Mun mräkä kirakira
 nämáne dre dre nuene Ngöbö rüere, kwrere jire
 munta nuene arato mtare.

⁵² Mun mräkä kirakira käkwe ni Ngöbö kukwei
 niekä niekä ngwiani ja tare nike kri jökrä. Erere
 arato, Ni Era Metre rükadre abko ni Ngöbö kuk-
 wei niekä niekä käkwe niebare, yebtä abko mun
 mräkä kirakira käkwe kämikani. Abti Jesu abko
 Ni Era Metre ye nükánina bkänä akwa, munkwe
 kitani gise, bti munkwe kämikani arato.

⁵³ Ngöbökwé ja kukwei biani Moiséye munkrä
 angeletre köböire, akwa mun ñan tä mike täte jire
 chi, niebare Estebankwe Sanedrinye.

Esteban kämikani jäbti

⁵⁴ Estebankwe ñäkäbare kore, yebtä abko bäri
 Sanedrin moto namani romon Estebankrä, kä na-
 mani tu ukwebee jäbtä Esteban rüere mda.

⁵⁵ Akwa Esteban abko, btä Ngöbö Üai Deme na-
 mani täte, käkwe nikrabare kä käinbti angwane,
 Ngöbö bä nuäre krübäte jatabare ie amne, Jesu
 abko mikanina bäri ütiäte Ngöbökwé amne mikan-
 ina bäri dite Ngöbökwé jändrän jökrä bti ta kä
 käinbti, btä Esteban okwä namani,

⁵⁶ käkwe niebare krörö:

Jukwe kä käinbti tä tikani nibi tuen tie amne, Ni Kä Nebtä Ngobo abko mikanina bäri ütiäte Ngöböke abko tä nūnaninkä krö Ngöbö kise ruenkri nibi tuen tie. Se mike ñäräre munkwe, Estebankwe niebare ietre.

⁵⁷ Angwane Sanedrin käkwe kise mikani jökrä ja olobti amne ngrarete kwärä, nikani betekä jökrä Esteban rüere,

⁵⁸ käkwe Esteban dianinkä juta Jerusalén bäre mento, bti nitre blitaka ngwarbe Esteban rüere abko käkwe dän kwekwe mikaninte ngibiadre ni bati kädian nämane Saulo yeye, bti nikanintre Esteban täke jäbti kämikakäre.

⁵⁹ Esteban täkä namani jäbti angwane, blitabare krörö kwe jakrä Ngöböbe:

Ti Dänkien Jesu, ti üai kaen ngäbti ja kanti yete, niebare kwe.

⁶⁰ Ye btäräbe namani ngukudokwäbti temen, käkwe ñäkäbare ja dibti krörö:

Ti Dänkien, nitre kukwe nuenkä käme tibtä, ne makwe ñan mika ja ngie nuen ti dokwäre abko tita ribere mae kräke, niebare kwe se kwrere.

Estebankwe ñäkäbare kore, ye btäräbe krütani.

8

¹ Esteban täkä namani kore jäbti kämikakäre ye abko namani tuen dbe Sauloye.

Nitre gätäkä Jesu käbti namani ja tare nike bätäkä ngwarbe

Köbö yeptä abko, nitre gätäkä Jesu käbti nämane Jerusalén abko rüe nikani mike ja tare nike bätäkä ngwarbe tödekabtä Jesubti, ye ngäniene ni kwati

nikani kwäräkwärä kä Judeate amne kä Samariate. Akwa nitre Jesu kukwei ngwianka aibe abko namani Jerusalén.

² Esteban kämikani, yebti ni ruäre nämane tödeke era metre Ngöböbti, ye käkwe Esteban doboi mikani amne müaibare krübäte kwetre.

³ Ye gwane abko Saulo tö namani nitre gätäkä Jesu käbti juain ngwarbe jökrä, aisete nitre ye jiebti Saulo namani näin kisere ju kwatirekwatire te. Namani ni merire, ni brare jäke tementa ju bäre, bti namani kite ngite jökrä kä teri tödekabtä Jesubti.

KUKWE KUIN JESUBTÄ KÄDRIEBARE JUDEATE AMNE SAMARIATE (8.4–9.43)

Felipe nikani kukwe kuin Jesubtä niere Samaria kánti

⁴ Nitre tödekaka Jesubti nämane Jerusalén ngitiani, ye abko namani niken mdente erere, kántikánti namanintre kukwe kuin Jesubtä ye kädriere mda.

⁵ Nitre ye ngätäite abko ni tödekaka iti Jesubti kädian nämane Felipe abko nikani nebe juta bäri ütiäte Samariate, kánti nikani blite ni mda mdabe Kristo Jesubtä.

⁶ Felipe namani blite angwane, ni jökrä namani olo ketete kwekbe, ñobtä ñan angwane namani blite Jesubtä amne namani sribi kri ñan tuabare nuene okwäbti Jesu die bä mikakäre abko krörö:

⁷ Ni kwati btä üai käme nämane abko namani niken mento btä. Üai käme ye namani niken mento nibtä angwane, namani ngrente kri krübäte, bti

namani niken mento angwane, ni ye namani nebeta kuinta. Erere arato, ni ruäre ruen ñakare ngrabare amne ni ruäre abko ngüre ya, küde ya ngrötani abko namani nebeta kuinta jökrä Jesu diebti Felipeye.

⁸Yebtä abko kä namani nuäre kri ni jökräbtä juta yete.

Kukwe nakaninkä Simón Mago yebtä

⁹Akwa kä Samariate yete abko ni nämane iti. Ni ye abko kädian nämane Simón. Simón ye abko käre nämane sukiare amne nitre Samariabo ngökani krübäte kwe, ñobtä ñan angwane niara nämane ja mike ni ütiäte kri kwrere.

¹⁰Ne aisete nitre ütiäte krikri amne ni bobre bobre kwati namanintre olo ketete kwekbe jökrä niara kukwei nuakäre, kä namanintre niere:

Ngöbö di kri tä ni nebtä, namanintre niere.

¹¹Kä raire Simón nämane sukiare kri amne, sribi yebtä ni kwati ñan töi namani krütare, aisete ni kwati namani nekete ben.

¹²Akwa Ngöbö amne Jesukristo nämane gobrane ño ni ngätäite, ye diri nikani Felipekwe angwane, nitre ye käkwe kukwe kuin Jesubtä kani ngäbti jökrä, bti Felipekwe ni merire, brare ngökani ñöte Jesu käbti.

¹³Erere arato, sukia Simón ara jire käkwe kukwe kuin Jesubtä ye mikani era amne ngökani ñöte Jesu käbti arato. Yebti Simón nikani dikekä Felipe mukore kwäräkwärä angwane, sribi kri ñan tuabare Felipe nämane nuene Jesu diebti, yebtä abko Simón ñan töi namani krütare mda.

14 Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikani era nitre Samariabokwe, ye abko nitre Jesu kukwei ngwianka nämane Jerusalén käkwe gani angwane, Pedro juani Juanbe kwetre nebe Samaria kukwe tuenbti.

15 Erere bkänä, Pedro amne Juan nikani nebe Samaria mda angwane, nitre Samariabo btä Ngöbö Üai Deme rükadre, abkokäre blitabare kwetre Ngöböbe kräke,

16 ñobtä ñan angwane nitre Samariabo käkwe tödekani Jesubti, ye abko ngökani jirekäbe ñöte Jesu käfti akwa, Ngöbö Üai Deme ngämi nüke btätre.

17 Yebti Pedro amne Juan käkwe kise mikani btitre angwane, batibe Ngöbö Üai Deme nukani btätre.

18 Pedro amne Juan namani kise mike nibti angwane, Ngöbö Üai Deme namani nüke btätre Simón okwäfti, yebtä abko Simón tö namani ngwian biain Pedro amne Juanye di ye ütiäre,

19 käkwe niebare krörö ietre:

Tikwe kise mikadre nibtä angwane, Ngöbö Üai Deme rükadre btä arato, abkokäre ja di kri ye bien tie arato, niebare Simónkwe.

20 Abtä Pedrokwe ñäkäbare krörö mda Simónye:

Ngwian makwe ye ben ngöi ma rika kä ja tare nikakrä kánti, ñobtä ñan angwane jändrän kuin bianta ngwarbe Ngöbökwie nie abko ma tö nibi kökai ngwianbti.

21 Ye aisete ma moto ñakare kuin Ngöbö ngwärekwie, tuen tie. Yebtä abko, ma ñan rabadre sribi Ngöbökwie nuene jire chi nunbe.

²² Akwa ma tõi káme, ye makwe kita temen amne makwe ja di kára Ngöböye angwane, mata ja mike ngite, ye abko nane Ngöböke diandrekäta mabtä.

²³ Tita niere kore mae, ñobtä ñan angwane ma moto romon krübäte amne ma töita kukwe kämekáme aibehtä nibi tuen mabtä tie. Abko kore se, niebare Pedrokwe Simónye.

²⁴ Abtä Simónkwe niebare mda ie:

Kukwe rakadrekä blo tibtä, munkwe nini tie, ye kwrere ñan rabadre bare tibtä, abkokäre blite tikrä ni Dänkienbe, niebare kwe Pedroye amne Juanye.

²⁵ Yebti Pedro amne Juan käkwe kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä kädriehare ünän kä yete, bti nikaninta juta Jerusalén kukwäre angwane, nikani kukwe kuin Jesubtä ye kädriere kä kiakiate niken ji ngrabare Samariate abti nikani nebata Jerusalén.

Felipekwe blitabare sribikä ütiäte Etiopiabobe

²⁶ Abti angelekwe niebare Felipeye:

Felipe, ji niken Jerusalén btä kä kaibete tä neme juta Gaza, yebti nanta, niebare angelekwe ie.

²⁷ Erere bkänä, Felipe nikani mda angwane, ni Etiopiabo ütiäte kri mikani kaibe, monsoi neme ñakare jatabare Felipeye. Jreina Etiopiabo kädian nämane Candace abko kräke ni Etiopiabo ye nämane ngwian ngibiare abko ben Felipe namani ngätäi. Ni ye abko jananbare Ngöbö käikitekä Jerusalén,

²⁸ bti jataninta ja jiebti ja käite angwane, Felipe namani ngätäi ben ji ngrabare. Ni ye abko kareta jäkä nämane mdäkwe abko te niara nämane tākänintbe amne, ni Ngöbö kukwei niekä

kädian nämane Isaías käkwe tärä tikani, yebtä niara nämane ñäke angwane, namani ngätäi Felipebe.

²⁹ Angwane Ngöbö Üai Deme käkwe niebare Felipeye:

Kareta jākāta mdäkwe ye ken krötö jötrö, niebare Ngöbö Üaikwe ie.

³⁰ Ye erere bkänä, Felipekwe krötabare jötrö kareta ken angwane, tärä Isaías btä ni Etiopiabo nämane ñäke, ye kukwei jarabare Felipeye. Abtä Felipekwe niebare mda ie:

¿Tärä btä mata ñäke, ye tä nüke gare mae ya? niebare kwe ie.

³¹ Angwane ni ye käkwe niebare mda Felipeye:

¿Kukwe ne dirikä ñakare tie, se rükadre gare ño tie? mata nütüre, niebare kwe Felipeye.

Bti Felipe kārābare tāketbe karete kwe jabe.

³² Tärä btä nämane ñäke abko nere:

Kordero jäta niken kāmikadre, kwrere jire niara jänikani.

Erere arato, kordero jäta niken drüen tikadrekä tä neme kwekbe, ye kwrere niara nämane kwekbe amne ñākābare ñakare ja dokwäre kwe.

³³ Niara mikani ngwarbe ni mda mdakwe akwa, ja mike ngite ñakare, akwa ngite niebare.

Niara ngämi ngäbākre bkāne, känenkri kāmikani kwe, aiseite bküntre ñakare jire. *Isaías 53.7-8*

Kukwe ne mdenbtä nämane ñäke abko jarabare Felipeye.

³⁴ Angwane ni Etiopiabo ye käkwe niebare Felipeye:

Ni Ngöbö kukwei niekä ye abko nämane blite jabtä ya, o nämane blite ni mdara jire btä, ye abko

makwe niedre tie abko ti tö nibi ribei mae, niebare kwe Felipeye.

³⁵ Angwane tarä btä ni Etiopiabo nämane ñäke, ye ara jire btä Felipekwe blitabare käne ben. Erere arato kukwe mda mdabti, Felipekwe kukwe kuin Jesubtä mikani gare ie.

³⁶ Yebti nämane näin ji ngrabare, te nikani mate ñöbtä mda. Angwane ni Etiopiabo ütiäte kri ye käkwe niebare Felipeye:

Nete ñö tarä, aisete ¿makwe ti ngökadre ñöte nete abko rabadre ño? niebare kwe ie.

³⁷ [Angwane Felipekwe niebare mda ie:

Kukwe kuin Jesubtä, ye mata mike era bkänä ne ngwane, rabadre kuin, niebare ie Felipekwe.

Abtä niarakwe niebare Felipeye:

Jesukristo abko Ngöbö Odei ye abko era tikrä, niebare kwe.]*

³⁸ Ye btäräbe kareta mikamna nünenkä kwe, bti nikanintre nebe ñöbtä angwane, Felipekwe ngökani ñöte.

³⁹ Yebti jatanintre nüketa jate angwane, Ngöbö Üai nikaninbe Felipe ngwena ni Etiopiabo ye okwä bäre mento, aisete Felipe tuaninta ñakare mda kwe. Akwa niara abko btä kä namani bäri nuäre amne, nikaninta ja gwiriete.

⁴⁰ Akwa Felipe abko, batibe namanime mobe juta Azotote. Ye kanti nikani kukwe kuin Jesubtä dirire juta kwatirekwatire te. Abti nikani nebe juta Cesareate.

* **8:37** Kukweta tikani corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtä.

9

*Saulokwe tödekani Jesubti
(Hechos 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Kä ye ngwane abko, Saulo namani jadüke ñakare, gata kábä mike nitre ja töitikaka ni Dänkien Jesukwe rüere, aisete Saulo nikani ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye kánti,

² kákwe tärä käräbare ie ngwiandre sinagoga kwatirekwatire ye dänkientreye juta Damascote. Ni merire amne ni brare kwandre näin Ji Jesukwebti Sauloye juta Damasco ne ngwane, niara di rabadre ngwiankrä ngite Jerusalénte, abkokäre tärä käräbare kwe.

³ Ye erere bkänä, tärä bianina ie, abti nikani juta Damasco. Nikani, nikani, nikani mate ja ken juta Damasco. Te batibe ñotra trä dirare kä käinbti jatani. Ye abko trä niabare dirare jökrä Saulo bäre temen.

⁴ Angwane Saulo nikaninbe ngitiekä temen amne, btäräbe ni kukwei jarabare krörö ie:

¿Saulo, ñobtä mata näin kisere kore ti jiebti ti mikakäre ja tare nike yere? niebare kwe.

⁵ Angwane Saulo kákwe niebare mda:

¿Ma abko nire ti Dänkien? niebare kwe.

Ye btäräbe ni ye kákwe niebare mda Sauloye:

Ti abko Jesu ara, aisete nitre tödekaka tibti jiebti mata näin kisere mikakäre ja tare nike, ye ñan niaratre jiebti mata näin, akwa ti ne ara jire jiebti mata näin. [¿Ye ñobtä mata kukwe nuene käme ja rüere au! niebare mda kwe ie.

⁶ Angwane Saulo abko namani grükekä jökrä ngrabare amne kä jürä namani krübäte btä, kákwe niebare:

¿Tikwe dre nuendre, ie ma tö nibi ti Dänkien? niebare kwe.]*

Angwane ni Dänkien käkwe niebare mda ie:

Näin krö, bti ma rika nebe juta Damascote. Ye kánti makwe dre nuendre, erere niedi mae, niebare kwe Sauloye.

⁷ Angwane nitre nämane näin Saulobe, ye ie ni kukwei jarabare akwa, ni jatabare ñakare ietre. Yebtä abko kä jürä namani krübäte btätre amne namanintre nünaninkä kwekbe jökrä.

⁸ Yebti Saulo nämane temen, nükani dikekäta krö, käkwe okwä ngianinte ngwane, kä namani iko okwäte amne kä namani tuen ñakare ie, aiseite nitre nänkä ben ye käkwe kani küdebti, nikanintre ngwena nebe juta Damascote.

⁹ Ye kánti Saulo namani köbömä jire angwane, kä namani tuen ñakare ie. Angwane köbö ye näire ja bänbare kwe ñöye amne mröye arato.

¹⁰ Juta Damasco yete abko, ni tödekaka Jesubti nämane nüne iti. Ni ye abko kädian nämane Ananías. Ananías ye abko, ie ni Dänkienkwe ja mikani tuare köböre kwrere mda, käkwe niebare krörö ie:

¡Ananías! niebare kwe ie.

Jötrö Ananíakwe niebare:

¿Ye dre, ti Dänkien? niebare kwe mda.

¹¹ Angwane ni Dänkien käkwe niebare ie:

Ji kädianta Ji Metre, yebti nän amne, ma rika nebe ni kädianta Judas ye gwiriete. Ma raba ju yete angwane, ni juta Tarsobo kädianta Saulo abko tä yete, ye ngwiantari makwe. Niara tä blite Ngöböbe amne

* **9:6** Kukweta tikani corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bári kuinkuinbtä.

¹² ni iti kä Ananías niki nebe niara kánti, kákwe kise miri bti, kä mikakäre tuenta ie abko nibi tuen köböre kwrere ie, aise te nän kánti, niebare ni Dänkienkwe Ananíaye.

¹³ Ni Dänkien kukwei jarabare kore Ananíaye angwane, niebare krörö kwe:

Ti Dänkien, nitre deme makwe nünanka Jerusalén abko ni ye tä mike ja tare nike krübäte, ye abko ni kwati kätä niere tie.

¹⁴ Mdakäre abko, nitre tödekaka mabti tä nüne nete abko järe kadre ngite kwe Jerusalén, abkokäre tärä käräbare kwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkienye, ye erere tärä biandi ie mikakäre ütiäte. Ye bti jatani nüke nete. ¿Se abko ti rikadre ño kánti se? niebare Ananíakwe.

¹⁵ Akwa ni Dänkien kákwe niebareta mda Ananíaye:

Nitre kä mdabti ñakare israelitare abko ie ni nekwe ti mikadi gare, abkokäre tikwe dianinkä. Erere arato, nitre ñakare israelitare ngätäite jrei tärä, ye ie ti mikadre gare kwe arato, abkokäre tikwe dianinkä. Mdakäre abko, niara arabe rikadre ti miketa gare nitre israelitaye arato, abkokäre tikwe dianinkä jenena jakrä, aise te nän kánti, tita niere mae Ananías.

¹⁶ Ni ne kákwe ja tare nikadi kri tikrä, ye abko tikwe mikadi gare ie arato, niebare ni Dänkienkwe Ananíaye.

¹⁷ Ye erere bkänä, Ananías nikani Saulo kánti. Namanina yete angwane, nikani gwä, kákwe kise mikani Saulobti, bti niebare krörö kwe ie:

Ti mräkä Saulo, Jesu kákwe ja mikani tuare mae ji ngrabare, ye mden kákwe ti juni nete. Kä rabadre tuenta mae amne Ngöbö Üai Deme

rabadre täte mabtä, abkokäre ni Dänkien Jesu ara käkwe ti juni ma kánti nete, niebare Ananíakwe Sauloye.

¹⁸ Ye btäräbe jändrän gwa drukwata kwrere nämane Saulo okwäte abko betaninkä mento, namani ruen ie angwane, kä namani tuenta kuin ie. Yebti nikani amne Ananías käkwe ngökani ñöte.

¹⁹ Yebti Saulokwe mröbare mda amne namaninta dite ngrabare.

Saulo käkwe blitabare Jesubtä Damascote

Nebti Saulokwe nünabare bä jötrö mda juta Damascote nitre tödekaka Jesubtibe.

²⁰ Ye btäräbe sinagoga kántikánti Saulo nikani niere krörö:

Jesu abra Ngöbö Odei era metre, nikani niere.

²¹ Yebtä abko nitre Saulo kukwei nuaka nuaka ñan töi namani krütare btä, kä namani niere:

Nitre tödekaka Jesubti, jiebtí ni noko nämane näin kisere Jerusalén yete. Erere arato, niara jatani nete nitre tödekaka Jesubti kaen ngite ngwiankäre nebebe Jerusalén biandre nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre ye dänkientreye kitakäre ngite. ¿Se ño abko tä blite kore mtare se? ni jökrä namani niere kore.

²² Akwa Saulo abko namani blite bäri ja dibti amne, Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwé bkänä abko Saulo namani bä mike metre jökrä. Yebtä abko, nitre israelita nämane nüne Damasco käkwe dre niedre Jesubtä Sauloye abko ñan namani nüke gare ietre.

²³ Abti kä nikanina raire ta angwane, batibe nitre israelita käkwe ja töi diani kwärikwäri Saulo kämikakäre.

²⁴ Akwa Saulo rätäkä namani nitre israelitakwe, ye abko Saulokwe gani, akwa juta jukwebtä, ye kánti nitre israelita namani niara kraire jite dibire rare kámikakäre.

²⁵ Akwa nitre ja töitikaka Saulobe kákwe Saulo mikani kutia krite, bti gibianinkä kibti ta timon kwetre deo, bti Saulo ngítianinta.

Saulo mikani gare nitre Jesu kukwei ngwiankaye Jerusalén

²⁶ Abti Saulo nikani nebeta Jerusalén angwane, nitre tödekaka Jesubti, ben Saulo tö namani ja getai. Akwa ni jökrä btä niara jürä namani, ñobtä ñan angwane Saulokwe Jesu kani ngäbti arato, ye abko ñan namani nebe era kräke, aisete kä jürä namani btätre.

²⁷ Akwa ni tödekaka Jesubti kädian nämane Bernabé abko nikani Saulo ngwena, bti mikani gare kwe nitre Jesu kukwei ngwiankaye. Angwane Saulo nikani Damasco angwane, Dänkien Jesukwe ja mikani tuadre ji ngrabare ie. Erere arato ni Dänkien kákwe blitabare ben amne, kä jürä namani ñakare Saulobtä blitakäre Jesubtä juta Damascote, niebare Bernabékwe nitre Jesu kukwei ngwiankaye.

²⁸ Yebti nitre Jesu kukwei ngwianka kákwe Saulo kani ngäbti amne, nitre ye ben Saulo namani nüne Jerusalén. Angwane namanintre niken gwaire kwäräkwärä amne kä jürä namani ñakare btä blitare Jesubtä.

²⁹ Nitre israelita kukwe griegore, ben Saulo namani blite Jesubtä amne namani ja kwete bentre, akwa niaratre ye abko tö namani Saulo kámikai arato.

³⁰ Ye abko Saulo mräkätre tödekaka Jesubti käkwe gani angwane, nikanintre Saulo ngwena ngitie nebe juta Cesareate. Ye kánti abko, Saulo juaninta kwetre nebeta ja káite juta Tarsote.

³¹ Yebti abko, nitre gätäkä Jesu kábtí nāmáne nūne ká Judeate, Galileate amne Samariate ye abko namanintre nūne jáme jökrá amne Ngöbökwe die mikani nūne dite kukwe kuin Jesukwe nebtá. Erere arato, namanintre Dänkien Jesu mike ütiáte jae amne Ngöbö Üai Deme namani die mike angwane, ni kwati jatani mda tödeke Jesubti siba.

Pedro abko käkwe Eneas mikaninta quinta Jesu diebti

³² Pedro abko nāmáne nāin basare kwäräkwärá mräká Jesu kábtíye angwane, nikani arato juta Lidate mda ja tuakäre nitre deme Ngöbökwe nāmáne nūne juta yete yebe.

³³ Pedro namani juta Lidate angwane, ni iti kädian nāmáne Eneas, kánti Pedro nikani. Ni ye abko, ká kwá kwára namani ruen ñakare ngrabare abko kisete nāmáne bren. Abtä nāmáne jánbti, btá Pedro namani.

³⁴ Angwane Pedrokwe niebare Eneaye:

Eneas, Jesukristo tá ma miketa quinta, aisete nāin krö. Jān makwe ye ükete au jakrá, niebare kwe ie.

Ye btäräbe Eneas nūkaninbe dikeká krö.

³⁵ Eneas namaninta quinta kore, ye abko ni kwati nūnanka juta Lidate amne nitre nūnanka ká Sarónte käkwe tuani angwane, kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä kani ngäbti kwetre arato.

Jesu diebti Pedrokwe Dorcas mikaninta nire

³⁶ Kä ye ngwane abko, meri tödekaka Jesubti nämane nüne iti juta Jopete. Meri ye abko kädian nämane Tabita. (Kukwe Tabita ne abko Dorcas nieta griegore.) Meri ne abko käre nämane jändrän kuin nuene ni mda mdakrä amne käre nämane ni bobre bobre die mike arato.

³⁷ Akwa kä ye ngwane Dorcas näkäni bren jume amne krütani. Dorcas krütani angwane, jükaninte, bti ngwäkä jänikani nebe ju käin ninkri yete, kánti mikani gwi kwetre uliekäre.

³⁸ Juta Jope ye abko nämane känime juta Lida ken. Pedro nämane juta Lida ye kánti gani nitre tödekaka Jesubtikwe juta Jopete angwane, ni juani nibu kwetre Pedro kärere. Ye erere ni nibu ye nikani, namani Pedro kánti, käkwe niebare ie:

Brän jötrö nunbe juta Jopete abko nunta ribere mae, niebare kwetre Pedroye.

³⁹ Ye erere bkänä, Pedro nikani bentre. Namanintre juta Jopete angwane, Dorcas ngwäkä nämane mikani gwi, ye kánti nikani Pedro ngwena amne, meri kän brare krütanikrütani nämane yete abko müare kwärä ja ükaninkrö jökrä Pedro bäre kwetre, bti Dorcas nämane nüne angwane, Dorcakwe dän ño ño dikani ni bobre bobre kräke, erere namani mike tuare jökrä Pedroye.

⁴⁰ Akwa Pedro abko käkwe juani jökrä ju bäre, bti namani ngukudokwäbti temen blite Ngöböbe. Pedrokwe blitabare ünän Ngöböbe, bti Dorcas ngwäkä mikani ñäräre kwe, käkwe niebare krörö ie:

¡Tabita, näin krö! niebare kwe ie.

Btäräbe Tabitakwe okwä ngianinte amne okwä namani Pedrobtä se kwrere, bti namani täkänintbe.

⁴¹ Angwane Pedrokwe kani küdebt, ganinkrö krö kwe. Tabita namani nūnaninkä krö angwane, nitre tödekaka Jesubti nämane yete amne meri kån brare krütanikrütani nämane yete ju bäre, ye Pedrokwe käräbareta gwä, bti meri nūkaninta nire, ye mikani tuadre kwe ietre.

⁴² Meri mikaninta nire Pedrokwe ye abko nitre kwati nūnanka juta Jopete kākwe gani angwane, ni kwati kākwe tödekani Jesubti arato.

⁴³ Yebti ni sribikä iti nbi kwatabtä kädian nämane Simón nämane nūne arato juta Jopete, ye kanti Pedro namani nūne bä raire mda.

KUKWE KUIN JESUBTÄ NIEBARE NITRE ÑAKARE ISRAELITARE NGÄTÄITE (10.1–28.31)

10

Corneliokwe Pedro käräbare

¹ Kä ye ngwane abko, juta Cesareate ni nämane iti kädian nämane Cornelio. Ni ye abko rükä romano amne, nämane mikani nitre rükä kädian nämane Batallon Italiano ye dänkiene.

² Cornelio amne mräkä kwekwe nämane Ngöbö tarere amne nämane Ngöbö mike ütiäte arato. Erere arato, Cornelio käre nämane ngwian bien kabre nitre israelita bobreye die mikakrä amne käre nämane blite Ngöböbe arato.

³ Bati ñänä okwä krämä näre dere angwane, batibe kukwe namani tuen köböre kwrere krörö ie: Angele Ngöbökwé jatani, nükani gwi niara kanti, namani tuen metre kwrere ie, kä namani niere ie: ¡Cornelio! niebare ie angelekwe.

⁴ Angwane Cornelio okwä namani kwekbe angelebtä amne kä jürä namani krübäte btä, käkwe niebare mda:

¿Ma tö nibi dreye, ti dänkien? niebare kwe.

Angwane angelekwe niebare ie:

Mata blite Ngöböbe amne mata jändrän bien nitre bobre bobre die mikakrä, ye abko gare kuin Ngöböye. Abtä Ngöbö tö ma die mikai mtare.

⁵ Ne aisete makwe ni mda mda juandre jötrö nebe juta Jopete. Ni kädianta Simón, arabe ie Pedro nieta, ye kärere nüke ja kánti nete.

⁶ Niara tä nüentbe Simón mdara jire kánti mren köräbti. Simón ye abko sribikä nbi kwatabtä. Abko kore se, niebare angelekwe Cornelioye.

⁷ Yebti angele blitaka Cornelioye, ye nikaninta angwane, Corneliokwe sribikä kwekwe käräbare nibu amne ni rükä kä namani Ngöbö tarere arato amne namani Cornelio die mike sribibtä käräbare iti kwe.

⁸ Bti angelekwe dre niebare ie, ye erere niebare jökrä kwe ietre, bti juani kwe juta Jopete Pedro tuen.

Ngöbökwé kukwe mikani tuen köböre kwrere Pedroye

⁹ Yebti jändrinane ñänä jatanina nüke ruäre angwane, nitre juani Corneliokwe ye abko namani mate ja ken juta Jopete angwane, Pedro abko nikani jubti käin blitakäre Ngöböbe.

¹⁰ Angwane mrö namani krübäte Pedroye, tö namanina mröi akwa, mrö sribe nämáne krire kräke angwane, Ngöbökwé jändrän mikani tuare köböre kwrere krörö ie:

¹¹ Kä käinbti ngitiani, namani tuen ie amne, yete ta dän kwata kri nāmane mākāninte kōrā krābkā btā kwārikwāri abko gibianinkā timon, nūkani mate dobohtā temen okwābti.

¹² Dän kwata kri yete abko jāndrān ngwarbe ngoto krābkā krābkā bātākā ngwarbe nāmane. Erere arato, jāndrān yorekā tementa tementa bātākā ngwarbe nāmane amne nukwā bātākā ngwarbe nāmane arato abko namani tuen Pedroye.

¹³ Ye btārābe Ngōbö kukwei jarabare krōrō ie:

Pedro, jāndrān nibi tuen mae yete, ye nān kāmike kwetadre jae, niebare kwe ie.

¹⁴ Pedro kākwe niebare mda:

Ti Dānkien, jāndrān mden mden ñan dbe kwetadre makwe niebare, ye erere tita kwete ñakare, akwa jāndrān ñan dbe kwetadre aibe tā dän kwata kri te, aisete tikwe ñan kwetadre, niebare Pedrokwe.

¹⁵ Ye btārābe, Ngōbö kukwei jarabareta Pedroye, kākwe niebare ie:

Jāndrān mikani dbe Ngōbökwē, ye dbe ñakare makwe ñan tō ngwian niere jire chi, niebare kwe ie.

¹⁶ Jāndrān tuani Pedrokwe, ye abko kwetadre kwe niebare bāmā jire ie, bti dän kwata kri ye jānikaninta kā käinbti niara okwābti tuani kore kwe kōböre kwrere.

¹⁷ Yebtā abko, Pedro namani tōbike kri mda, ñobtā ñan angwane drekāre tuani kōböre kwrere kwe abko ñan namani nūke gare ie, aisete namani tōbike kri. Ye btārābe ni juani Corneliokwe abko nūkani jukwebtā kākwe Simón ngwianintari.

¹⁸ Yebti namanina jukwebtā Simón kānti angwane, ñākābare jume ja dibti krōrō kwetre:

¿Ni kädianta Simón akwa, Pedro nieta ie arato, ye tä nüne nete ya? niebare kwetre.

¹⁹ Angwane Pedro abko nämane töbike kukwe tuani kwe yebtä jubti käin angwane, Ngöbö Üai Deme käkwe niebare ie:

Pedro, ni nü nimä, käta näin ma känentari abko tä nokote.

²⁰ Ne aisete nänta jötrö timon amne ma rika bentre. Akwa makwe ñan töbika dikaro rikakäre bentre, ñobtä ñan angwane tikwe niaratre juni ma tuen, niebare Ngöbö Üaikwe ie.

²¹ Ye erere bkänä, Pedro nämane jubti käin, jataninta timon, käkwe niebare nitre yeye:

Ti ne mden känänta munkwe ye. ¿Drekäre munta näin ti känene? niebare Pedrokwe ietre.

²² Angwane nitre ye käkwe niebare mda ie:

Nitre rükä dänkien kädianta Cornelio käkwe nun juanba ma tuen nete. Niara abko tä nüne metre Ngöbö ngwärekre amne tä Ngöbö mike ütiäte jae arato amne, nitre israelita kwati käta mike ütiäte jae amne tätre tarere arato. Cornelio ye mden kánti angele deme Ngöbökwé nükani, käkwe ma kărämna amne ma rikadre niara gwiriete amne, makwe dre niedre abko niarakwe kukwe nuadre abkokäre, niebare kwetre Pedroye.

²³ Angwane Pedrokwe kăräbare gwä. Ye kánti kibiabare kwetre.

Pedro nikani Cornelio kánti

Yebti jändrinane, Pedro nikani bentre angwane, ja mräkätre tödekaka Jesubti nünanka juta Jopete nikani ruäre Pedro mukore siba.

²⁴ Yebti jändrinane angwane, Pedro nikani mate juta Cesareate. Cornelio abko nämane ngibiare amne, Corneliokwe mräkä kwekwe amne kukwe

muko kwekwe ükaninkrö kwati, ben nämane Pedro ngibiare ngäbti angwane, Pedro nikani nebe.

²⁵ Pedro nikani mate gwäkäre se kwrere angwane, Corneliokwe kani ngäbti, käkwe ja mikani ngukudokwäbti temen Pedro mikakäre ütiäte jae.

²⁶ Akwa Pedro käkwe niebare Cornelioye:

Ti abko ja kwrere mabe, aise te makwe ñan ti mika ütiäte Ngöbö kwrere jae. Näinta krö, niebare kwe ie.

²⁷ Yebti blitare kwärä, nikanintre gwä angwane, ni nämane ja ükaninkrö kwati gwi Pedro ngibiare ngäbti, btä Pedro namani.

²⁸ Angwane Pedrokwe niebare krörö ietre:

Ni menteni, ñakare israelita mun kwrere, ben nun israelita ti ne kwrere käkwe ñan ja getadre jire chi amne ñan rikadre jire juete abko tä ükaninte kore nunkwe, ye gare kuin munye ruen tie. Akwa ni menteni ñakare israelitare abko ñakare dbe Ngöbökrä abko tikwe ñan niedre jire abko Ngöbökwé mikaba gare tie.

²⁹ Ye mden kisete, ti käräbare nüke nete nieba tie angwane, ti jataba jirekäbe. Tikwe ñäkäba ñakare mda, bti ti jataba, aise te ¿drekäre munkwe ti käräbare nüke nete abko ti tö nibi gai mda? niebare Pedrokwe ietre.

³⁰ Abtä Cornelio käkwe niebare mda ie:

Mäkäira ñänä okwä ne näre angwane, ti nämä blite Ngöböbe ñänä okwä krämä näre dere ja juete nete angwane, batibe ni rükaba iti ti kánti. Ni ye abko btä dän trä ngitiekä rükaba ti kánti,

³¹ käkwe nieba krörö tie: Cornelio, mata blite Ngöböbe, ye abko jarabare Ngöböye amne, mata ni bobre bobre die mike ño, ye abko garera ie arato,

³² aisete makwe ni mda juandre nebe juta Jopete. Ni kädianta Simón, arabe ie Pedro nieta, ye kärere nüke ja kánti nete. Niara tä nünentbe Simón mdara jire kánti mren köräbti. Simón ye abko sribikä nbi kwatabtä, nieba kwe tie.

³³ Ye kwrere bkänä, jötrö tikwe nitre nimä se juanba ma kärere amne, ma jatani ja moto kuinbti, ye abko käi nibi nuäre tibtä. Mtare nita jökrä ketetibe Ngöbö ngwärekre nete amne, makwe dre niedre nunye niebare ni Dänkienkwe mae, ye erere nunta biare ma kukwei nuakäre, niebare Corne-liokwe Pedroye.

³⁴⁻³⁵ Angwane Pedro nikani blite, käkwe niebare mda:

Ni jökrä ütiäte ja kwrere Ngöbökrä, aisete tä ni kitete ñakare ni mda mda ngätäite, akwa ni nünanka juta mdente mdente kätä Ngöbö mike ütiäte jae amne tä nüne metre abko Ngöböta juto biare kaen ngäbti jökrä, ye abko nena gare tie mtare.

³⁶ Kukwe ye abko Ngöbökre mikani gare nun israelitaye abko krörö: Jesukristo ni jökrä Dänkien ye köböire ni jökrä rabadre ja mäketä amne nünenta jäme jökrä.

³⁷ Ye rabadre gare, abkokäre Juan Bautista jatani ja ngökamna ñöte nie angwane, dre nakaninkä kä Galileate niken nebe kä Judeate jökrä, ye gare kuin munye abko krörö:

³⁸ Jesu Nazarebo, ie Ngöbökre ja di biani kri amne Ngöbökre ja Üai Deme mikani täte btä abko diebti nämane näin jändrän kuin nuene amne ni bren bren nämane ja tare nike diablu ngoto täni abko mikaninta quinta kwe. Ngöbö nämane Jesube

abko diebti jändrän ye namani bare ie, ye abko gare kuin munye arato.

³⁹ Jesukwe sribi ño ño nuenbare nun israelita käite amne juta Jerusalénte, ye abko nun Jesu kukwei ngwianka käkwe tuani ja okwä jenbti. Jesu müre ketani krusobtä nitre israelitakwe,

⁴⁰ akwa köbömäkäre angwane, Ngöbökwe mikaninta nire, bti Ngöbökwe mikani tuadre nun ngätäite.

⁴¹ Akwa Ngöbökwe ñan mikani tuadre nitre israelita jökräye, akwa nun dianinkära kena Ngöbökwe, nunye Ngöbökwe Jesu mikani tuadre. Jesu nükantä nire, abti nun ne aibe käkwe mröba amne tomna ñaba ketetibe ben amne, nun aibe Ngöbökwe tuanimetre tuen.

⁴² Ngöbökwe niara mikani Kritobore ni nire kräke amne ni krütani kräke, ye abko nun juanba niere kwe ni jökräye.

⁴³ Jesu ne mdenbtä abko nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira käkwe blitabarera angwane, niebare krörö kwetre: Nire nire ngite kukwe käme nuenbtä abko käkwe tödekadre Jesubti angwane, Ngöbökwe niara ngite diandikä btä Jesu köböire, niebare kwetre, Pedro namani niere.

Ngöbö Üai Deme nükani kena nitre ñakare israelitarebtä

⁴⁴ Pedro nämane blite kore angwane, batibe nitre Pedro kukwe nuaka nuaka, yebtä Ngöbö Üai Deme nükani se kwrere.

⁴⁵ Nitre ñakare israelitare, ie Ngöbökwe ja Üai Deme biani arato, yebtä abko nitre israelita

tödekaka Jesubti nükani siba Pedro mukore, ye ñan tõi namani krütare btätre,

⁴⁶ ñobtä ñan angwane ni jökrä namani blite kukwe jenenanbti btä ja tötikani ñakare kwetre amne namanintre Ngöbö käikitekä jökrä okwäbti. Yebtä abko, Ngöbö Üai Deme nükani btätre gani kwetre.

⁴⁷ Angwane Pedrokwe niebare mda:

Nun israelita, ie Ngöbökwé ja Üai Deme biani, ye kwrere Ngöbökwé bini arato nitre neye, aiseté nikwe niaratre ngökadre ñöte Jesu käbti ruen tie, niebare Pedrokwe.

⁴⁸ Bti Cornelio amne mräkä kwekwe amne kukwe muko kwekwe btä Ngöbö Üai Deme nükani, ye Pedrokwe ngökamna jökrä ñöte Jesukristo käbti ni mda mdaye. Erere ngökanintre ñöte kwetre, bti Pedro rabadre nüne köböbu, köbömä mda bentre abko ribebare kwetre Pedroye.

11

Dre nakaninkä Cornelio kanti abko Pedrokwe niebare

¹ Pedro ngämi nüketa Jerusalén, ye känenkri nitre ñakare israelita käkwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä kani ngäbti arato, ye abko gani nitre Jesu kukwei ngwianka mda mdakwe amne nitre tödekaka Jesubti nämáne nüne kä Judeate ye käkwe gani arato.

² Abtä Pedro nikani nebeta Jerusalén angwane, nitre israelita ruäre tödekaka Jesubti nünanka kä Judeate namani ñäke Pedro rüere,

³ käkwe niebare krörö Pedroye:

Nitre ñakare israelitare abko gwiriete ni israelita ñan janandre basare jire chi nita niere. ¡Se ñobtä

abko ma jananbare mröre ketetibe nitre se ben gwaire! niebare kwetre ie.

⁴ Abtä kukwe nakaninkä ño ja täritäri, ye erere Pedro nikani niere jökrä abko krörö:

⁵ Ti nämä juta Jopete blite Ngöböbe angwane, jändrän dän kwata kri mäkäninte kwärikwäri körä ketabkä btä, kwrere jire nämäne kä käinbti, rababa kite nüke ti nämä ye kanti abko tikwe tuaba köböre kwrere.

⁶ Akwa jändrän yete abko dre nämäne ti tö rababa tuai, käkwe mikaba ñäräre kuin angwane, jändrän ñakare dbe kwetadre nikwe aibe nämä te abko krörö: Jändrän ngwarbe ngoto kräbkä kräbkä bätäkä ngwarbe nämä te. Erere arato, jändrän ngwarbe känsenta bätäkä ngwarbe nämä te. Mdakäre abko, jändrän yorekä tementa amne nukwä bätäkä ngwarbe nämä te arato, btä ti okwä rababa.

⁷ Ye btäräbe Ngöbö kukwei jaraba krörö tie: Pedro, jändrän nibi tuen mae yete, ye nän kämike kwetadre jae, nieba kwe tie.

⁸ Abtä tikwe nieba krörö ie: Ti Dänkien, jändrän mden mden ñan dbe kwetadre makwe niebare kira, ye erere tikwe ñan kwetabare jire chi, aisete tikwe ñan kwetadre, tikwe nieba ie.

⁹ Angwane Ngöbö kä käinbti käkwe niebata krörö mda tie: Jändrän mikani dbe Ngöbökwä, ye dbe ñakare makwe ñan tö ngwian niere jire chi, nieba kwe tie.

¹⁰ Ngöbökwä ñäkäba bämä jire kore tie. Yebti dän kwata kri ye järikabata kä käinbti ti okwäbti.

¹¹ Ye btäräbe, ni Cesareabo juani nimä ti tuen, ye rababara mate jukwebtä ti kanti.

¹² Angwane tikwe ñan kä jürä ngwiandre niken bentre, Ngöbö Üai Deme käkwe nieba tie. Ye erere ti rikaba bentre amne, ti mräkä ni ti tä tibe nete noko rikaba siba tibe. Nun rikaba nebe juta Cesareate angwane, ni nāma iti yete kānti nun rikaba jökrä nebe gwi.

¹³ Angwane ni ye käkwe angele tuani ño köböre kwrere abko rikaba niere nunye, käkwe nieba krörö: Angele rükaba nūnaninkä nete, käkwe nieba krörö tie: Ni kādianta Simón akwa, Pedro nieta ie arato abko tä juta Jopete, ye ni mda juen kärere jötrö nüke ja kānti nete,

¹⁴ ñobtä ñan angwane Ngöbökwē ma dianditari ño ma mräkābe gwaire abko niarakwe niedi mae, abkokāre makwe kärä, niebare angelekwē ie, nieba kwe nunye.

¹⁵ Angwane kukwe kuin Jesukristobtä ye ti rikaba niere krire ietre angwane, btäräbe Ngöbö Üai Deme rükaba ño kena nibtä, ye kwrere rükaba btätre arato ti okwäbti se kwrere.

¹⁶ Ye ngwane ni Dänkien Jesu käkwe blitaba nibe abko rükaba töreta tie krörö: Juankwe ni ngökani ño aibe te akwa, mun abko ie Ngöbökwē ja Üai Deme biandi nūnakāre munbtä, niebare kore ni Dänkienkwe nie.

¹⁷ Ye mdenbtä abko, ni israelita käkwe tödekani ni Dänkien Jesukristobti abko ie Ngöbökwē ja Üai Deme biani, ye kwrere biani kwe nitre ñakare israelitareye arato, ¿se tikwe ja mikadre ño Ngöbö rüere? ti rababa nütüre, niebare Pedrokwe.

¹⁸ Yebtä abko, ja mräkätre Jerusalénbo namani ñāke Pedro rüere ye käkwe Pedro kukwei nūani ünān angwane, namanintre kwekbe kada ke-

tani jökrä amne, nikanintre Ngöbö käikitekä mda, käkwe niebare:

¡Nitre ñakare israelitare rabadre nüne kärekäre Ngöböbe, abkokäre Ngöbö tä kä bien ietre kukwe käme kitakäre temen amne tödekakäre Jesubti ñan ñan! namanintre niere.

Nitre ñakare israelitare kwati käkwe tödekani Jesubti juta Antioquíate

¹⁹ Esteban kämikani, yebti nitre israelita tödekaka Jesubti nünanka Jerusalén abko ni israelita mda mda namani mike ja tare nike krübäte tödekabtä Jesubti. Abtä ngitiani jökrä kwäräkwärä. Ruäre nikani Fenicia, ruäre abko nikani Chipre amne ruäre nikani juta Antioquía. Nikanintre ye kántikánti nikani kukwe kuin Jesubtä ye niere mräkätre israelitaye akwa, ni ñakare israelitare abko ie niebare ñakare kwetre.

²⁰ Akwa nitre nünanka Chipre amne juta Cirenete tödekaka Jesubti arato abko nikani ruäre juta Antioquíate, ye abko käkwe kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä niebare nitre ñakare israelitareye arato.

²¹ Angwane ni Dänkien Jesu namani die mike kri, ye mdenbtä abko ni kwati käkwe ja töi kwitaninta amne namanintre tödeke ni Dänkienbti.

²² Ye abko nitre gätäkä Jesu käfti nämáne Jerusalén käkwe gani angwane, Bernabé juani tuakäre kwetre Antioquía mda.

²³ Ye erere bkänä, Bernabé nikani, namani juta Antioquíate angwane, nitre tödekaka Jesubti nünanka Antioquíate abko kräke Ngöbökwé ja moto mikani kuin namani tuen Bernabéye. Ye abko käi namani nuäre kri btä, käkwe ja töi mikamna

kwatibe janknu Jesubtä nitre tödekaka btin Jesubti yeye niaratre die mikakäre.

²⁴ Bernabé ne abko ni moto kuin amne, Ngöbö Üai Deme nämane täte btä amne nämane tödeke kwatibe Jesubti arato. Ne aisete niara nämane kukwe kuin Jesubtä niere angwane, ni kwati namani tödeke ni Dänkienbti mda.

²⁵ Abti Bernabé nikani juta Tarsote mda Saulo känene.

²⁶ Saulo kwani ie angwane, nikani ngwena sribire jabe juta Antioquíate. Ye kánti gätäbare kä kwati täte kwetre nitre tödekaka Jesubti ben, niaratre die mikakäre amne Ngöbö Kukwei diribare kwetre ni kwatiye arato. Juta Antioquía ne mden kánti abko nitre tödekaka Jesubti kädiani Kristiano kena.

²⁷ Kä ye ngwane abko, nitre Ngöbö kukwei niekä nämane Jerusalén abko nikani ruäre nebe juta Antioquíate.

²⁸ Nitre ye abko, iti kädian nämane Agabo. Bati nämane gätäbtä angwane, namani nünaninkä krö amne, Ngöbö Üai Deme köböire niebare krörö kwe:

Nitre romanobo tä gobrane, ye kántikánti mrö nikadi kri krübäte kä ngrabare temen, niebare kwe.

Ye erere bkänä, emperador Claudio nämane gobrane angwane abko mrö nika namani krübäte kä ngrabare temen.

²⁹ Abtä nitre tödekaka Jesubti nämane juta Antioquíate ye käkwe ja töi mikani ngwian juen ja mräkätre tödekaka Jesubti nünanka kä Judeate ye die mikakäre. Ye erere ni itire itire, ie ja namani

nüke töre ngwian bien nuäi, ye erere namanintre bien.

³⁰ Ngwian ükaninkrö kore ja mräkätre die mikakäre, ye abko Bernabé amne Saulo nikani ngwena biandre nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka yeye dräidre ni jökräbti.

12

Santiago kämikani amne Pedro abko kitani ngite

¹ Kä ye ngwane abko, nitre gätäkä Jesu käbti Jerusalén abko ruäre jrei Herodes Agripa namani kite ngite kä teri mikakäre ja tare nike tödekabtä Jesubti.

² Angwane Juan etba Santiago abko jrei Herodekwe kämikamna ngitrabti, ye erere Santiago kämikani.

³ Santiago kämikani kore, ye abko namani dbe nitre israelitakrä, namani tuen jrei Herodeye, aisete Pedro kamna ngite kwe arato. Pedro kani ngite ye ngwane abko bieta kädianta Pascua näire ban te lebadura ñakare kweta nämane, ye näire Pedro kani ngite.

⁴ Pedro kani ngite angwane, jrei Herodekwe kitamna ngite kä teri mda. Ye kanti guardia mikani nibkä nibkä, bäbkä ja täritäri Pedro ngibiarebti. Yebti bieta Pascua rikadre ta angwane, Pedro mikadre ni jökrä ngwärekre kukwe ükatekäre btä amne kämikakäre, Herodes namani nütüre.

⁵ Ne aisete Pedro nämane ngite kä teri angwane, guardia namani ngibiare kuin ñan gitiadre abkokäre. Akwa nitre gätäkä Jesu käbti abko namani jadüke ñakare, ja di kärere Ngöböye Pedrokrä.

Angele kākwe Pedro tikaninteta

⁶ Herodekwe Pedro mikadre ni jōkrā ngwārekri kukwe ükadrete kāmikakāre, ye kānenkri deo angwane, kadena nāmane kitani krobu niara küdebtā amne kadena arabe nāmane mākāninte guardia nibubtā. Guardia nibu ye ngātāite niara nāmane kibien kuin temen angwane, jukwebtā abko guardia nāmane nibu arato jukwe ngibiarebti.

⁷ Angwane batibe angele ni Dānkienkwe nükani gwi, Pedro nāmane ye kānti angwane, kā trā ngitianinkā ngwen jōkrā gwita temen, Pedro nāmane ngite ye kānti. Angwane angele ye kākwe Pedro nuaninbtā kronabtā, kākwe ganinkrō, bti niebare kwe ie:

Nāin jōtrō krō, niebare kwe ie.

Ye btārābe, kadena nāmane kitani Pedro küdebtā ye ngitianintbe jōkrā Pedro küdebtā se kwrere.

⁸ Angwane angele ye kākwe niebare mda Pedroye:

Ja ngwā kite jōtrō amne sabato kite jōtrō ja ngotobtā, niebare kwe ie.

Ye erere Pedrokwe nuenbare. Angwane angele kwe niebareta mda ie:

Dān ngetbo tā mda makwe, ye kita jabtā arato, bti ma jata ti jiebtī, niebare kwe ie.

⁹ Ye erere bkānā, Pedro nikani angele jiebtī. Akwa Pedro nāmane nāin era metre angelebe ya abko ñan namani nūke gare ie, ñobtā ñan angwane nāmane angele tuen köböre namani ruen ie.

¹⁰ Akwa guardia nāmane kāne jukwebtā bāre nikani ta, bti guardia mda nāmane jukwe mdara jire kānti, ye bāre nikani ta, bti jukwe jierore

nāmane mikani jite ji ken, ye kanti Pedro namani angelebe angwane, jukwe ye ngitianinbe au angwane, jukwe namani tikani, yete ta Pedro nikani angelebe. Yebti nikani bā mente se kwrere angwane, angelekwe Pedro mikaninte kaibe.

¹¹ Angwane batibe angele nūkani era metre bkānā gani Pedrokwe angwane, niebare krörö kwe:

Herodes amne nitre israelita ji dokwāte tō kukwe nuein kāme tibtä abko ngāniene ti Dānkienkwe angele juni ti tikete, ne abko era metre bkānā ñan ñan, Pedro namani niere jae au.

¹² Pedro tikaninteta, ye gani kwe angwane, nikani nebe María juete. María ye abko ni kādian nāmane Juan amne arabe kādian nāmane Marcos abko meye. Ye kanti Pedro nikani. Kā ye kanti abko, ni nāmane ja ūkekrö kwati blite Ngöböbe Pedrokrā.

¹³ Pedro nikani nebe ki jukweibtä, kākwe ñākābare gwākāre amne, nire nāmane ñāke jukwebtä abko meri sribikā bati kādian nāmane Rode nikani tuen.

¹⁴ Angwane Pedro kukwe nūkani gare ie, ye abko kāi namani nuāre krübāte btä, aiseite jukwe tikadre kwe Pedroye nāre abko nikaninta betekāta jirekābe nementa gwi, kākwe niebare:

¡Pedro tä jukwebtä! niebare kwe.

¹⁵ Abtä nitre nāmane gwi ye kākwe niebare mda ie:

¡Ma ngwarbe kā kwitekā jabtī nete! niebare kwe ie.

Akwa ja nāmane kukwe era niere, meri ye namani niere ietre. Abtä niebare krörö mda kwetre:

Angele Pedro ngibiaka aibe tä näin. Ye ñan niara ara jire tä näin, namanintre niere.

¹⁶ Akwa Pedro abko namani ñäke janknu jukwebtä amne, ni mda mda nikani, käkwe jukwe tikani, bti Pedro nämane yete bkänä, btä okwä namani angwane, töi ñan namanintre krütare btä.

¹⁷ Akwa niaratre käkwe kada ketadre niebare Pedrokwe kisebti ietre, ye erere namanintre kwekbe jökrä angwane, ni Dänkienkwe tikaninteta ño abko niebare kwe. Yebti niebare krörö kwe:

Kukwe nakaka ño tibtä, tikwe nini munye, ye erere munkwe nie jökrä Santiagoye amne ja mräkä tödekaka Jesubti mda mdaye arato, niebare kwe.

Yebti kä mikaninkä kwe yete amne nikani kä mdabti ngitie Herodes ngäniene.

¹⁸ Yebti kä jatani ngwen dekä angwane, kä namani nokre jabtä nitre rükäkwe, ñobtä ñan angwane Pedro jrainbare ñan namani nuke gare ietre, aisete namanintre ja mike ngite jirekäbe kwärikwäri.

¹⁹ Angwane Herodekwe Pedro känäntarimna ietre, akwa ñan kwanintarita ietre, abtä niaratre mikani ngite mda Herodekwe, bti kämikamna kwe.

Herodes krütani

Yebti Herodes nämane kä Judeate, abti nikani neme juta Cesareate mda.

²⁰ Herodes ngämi niken juta Cesareate, känenkri niara namani romon nitre nünanka juta Tirote kräke amne nitre nünanka juta Sidónte kräke, aisete namani ja kwete bentre. Abtä nitre ütiäte ütiäte nünanka juta kubute ye käkwe ja töi diani rikakäre gwaire Herodes kánti juta Cesareate kukwe ükete

ben, ñobtä ñan angwane nitre Tirobo amne nitre Sidónbo nämane mrö kökö jae kä Herodekwe kánti, aisete tö namanintre kukwe úkete. Ye erere bkänä, ni sribikä útiáte nämane sribire iti Herodekrä abko kädian nämane Blasto abko ben nitre Tirobo amne Sidónbo kákwe blitabare, ye köböire abko Herodes rabadre ja mäketa jáme bentre, abkokäre blitabare kwetre Blastobe.

²¹ Yebtä abko, Herodekwe gätä köböi kitani mda kräke. Ye erere gätä köböi nükani angwane, Herodekwe dän bäri nuäre, útiáte kri kitani jabtä ja jreire bä mikakrä, bti namani tákänintbe ja tákrä gobrankräbti angwane, kukwe niebare kwe ietre.

²² Angwane Herodes kukwe nuaka nuaka ye nikani ñäke jume ja dibti niara moto mikakäre jáme jakrä, kä namani niere krörö:

Ni tä blite se ñan ni ngwarbe akwa, ngöbö ara nü iti, käta blite se, namanintre niere kore ie.

²³ Ye btäräbe angele ni Dänkienkwe kákwe Herodes mikani bren, ñobtä ñan angwane Herodes mikani útiáte ngöbö kwrere jae ni mda mdakwe, ye namani dbe Herodekrä amne Ngöbö era metre abko mikani útiáte ñakare kwe. Yebtä angelekwe mikani bren angwane, ngin aibe kákwe Herodes kitaninkä ja tubtä.

²⁴ Niara krütani kore, ye täbti Ngöbö Kukwei nikani niren bäri mda kä ye kántita temen amne, Ngöbö Kukwei diri namani kä jökräbti arato kä ye kántita.

²⁵ Abti Bernabé amne Saulo kákwe sribibare ünän jökrä Jerusalén, bti nikaninta juta Antioquíate. Nikaninta angwane, nikani Juan ngwena jabe. Juan ye mden abko kädian nämane Marcos arato abko jänikani kwetre jabe.

13

Bernabé btä Saulo juani blite Jesubtä

¹ Nitre gätäkä Jesu käfti nämáne juta Antioquíate, ye ngätáite nitre Ngöbö kukwei niekä nämánena amne nitre Ngöbö Kukwei dirikä nämánena abko kädian nämáne krörökrörö: Bernabé, Simón (Simón ne mden abko kädian nämáne Chen arato), Lucio juta Cirenebo amne Manaen. Manaen ne abko rirabare gwaire jrei Herodes Antipabe. (Jrei Herodes Antipas ne abko kákwe gobranbare Galilea). Angwane Saulo nämáne arato.

² Batira jire niaratre nämáne ja úkaninkrö Ngöbö káikitakakäre amne ja báinkäre Ngöbökrä angwane, batibe Ngöbö Üai Deme kákwe niebare krörö ietre:

Bernabé amne Saulo tikwe káräbarera sribi nuene jakrä, ye kräke niaratre denkä jenena munkwe juankäre sribi ye nuene, niebare Ngöbö Üai Demekwe.

³ Angwane blitabare únän kwetre Ngöböbe amne ja báinbare únän kwetre Ngöbökrä, bti kise mikani kwetre Bernabébtí amne Saulobti ja di biankäre ietre, bti juani kwetre mda.

Bernabé btä Saulo kákwe blitabare Jesubtä Chiprete

⁴ Abti Ngöbö Üai Deme kákwe Bernabé amne Saulo juani kore angwane, nikanintre nebe mren köräbti juta Seleucia. Ye kánti nakwani rute, bti nikani kä butubti Chipre.

⁵ Ye ngwane abko Juan nikani siba Bernabébe amne Saulobe niaratre die mikakäre. Juan ne mden abko kädian nämáne Marcos arato. Nikanintre nebe mren köräbti juta Salaminat, Chipre

känti angwane, sinagoga nämane Salamina, ye kántikánti nikanintre blite Ngöbö kukwei kuin Jesubtä.

⁶ Niaratre kákwe dikakabare jökrä kä butubti Chiprete Ngöbö kukwei kuin Jesubtä niekäre. Abti nikani nebe juta Pafote mda. Kä ye kánti abko ni israelita sukiare nämane iti. Ni ye abko ni ni ngökaka, akwa nämane ja mike ni Ngöbö kukwei niekä kwrere. Ni ye abko kädian nämane Bar-Jesu abko ben Bernabé amne Saulo namani ngätäi.

⁷ Chipre yete ni iti kädian nämane Sergio Paulo nämane gobrane emperador romano kräke. Amne Sergio Paulo abko ben ni kwrare ye nämane ja gete. Gobran ne abko töbtä krübäte abko tö namani Ngöbö kukwei nuai, kákwe Bernabé amne Saulo käräbare blite jabe Ngöbö kukweibtä. Erere nūkanintre kánti.

⁸ Akwa ni kwrare ne arabe kädian nämane Elimas arato abko ñan tö namani gobran Sergio tuai tödeke Ngöböbti, kä namani Ngöbö Kukwei mikamna ütiäte ñakare kisere gobran Sergioye.

⁹ Angwane Saulo abko arabe kädian nämane Pablo arato btä Ngöbö Üai Deme namani täte, kákwe okwä ketaninte kwekbe ni kwrare yebtä,

¹⁰ kákwe niebare krörö ie:

Ma ni ngökö. Ma töi käme. Ma diablu kwrere amne käre mata ja mike jändrän kuinkuin rüere. Mata rüere ni Dänkien kukwei kuin era metre rüere, ye abko ñan rabadre bare jire chi mae, mata nütüre aisete,

¹¹ mtare ni Dänkien Jesu kákwe ma mikadi ja ngie nuen krörö: Ni Dänkien bike ma okwä mike kä ikote, aisete kä ñan rabadi tuen mae, ne ben

makwe nünandi bä raire kore. Abko kore se, niebare Pablokwe Elimaye.

Ye btäräbe, kä ngidianinte iko Elimas okwäte amne kä namani iko jökrä okwäte se kwrere. Angwane ni mdakwe kadre küdehti rikadre ngwena, ie niara tö namani, ñobtä ñan angwane kä namani tuen ñakare ie aisete.

¹² Elimas namani kä ikote kore gobran okwähti, yebtä abko kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä diri namani, yebtä gobran ñan töi namani krütare, käkwe Ngöbö kukwei Jesubtä mikani era abko kukwe nakaninkä kore Bernabé amne Pablobtä kä butubti Chiprete.

Saulo btä Bernabé käkwe kukwe kuin Jesubtä niebare juta Antioquía kä Pisidiate

¹³ Nebti Pablo amne kukwe muko mda mda nämane näin ben abko nakwani rute mren körähti juta Pafote mda, bti nikani juta Pergete kä Panfiliate. Ye kánti Juan Marcos käkwe kä mikaninkä btätre, kä nikaninta ja jiebti nebata Jerusalén.

¹⁴ Pablo nämane kukwe muko mda mdabe juta Pergete, bti nikani ta angwane, nikani nebe juta Antioquía kä Pisidiate mda. Ye kánti köbö jadükakrä nitre israelitakwe nükani angwane, nikanintre sinagogate, kánti nämane tākänintbe.

¹⁵ Abti Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye amne tärä tikani nitre Ngöbö kukwei niekäkwe, yebtä ñäkäbare ünän jökrä angwane, nitre ji dokwäte sinagogate käkwe niebare krörö ietre:

Ja mräkätre, kukwe tärä munkwe niedre ja mräkätre die mikakrä ne ngwane, kä tärä blitakrä munye mtare, niebare kwetre.

¹⁶ Angwane Pablo namani nūnaninkä krö amne, ni jökrä kākwe niara kukwei nuadre abko niebare kisebti kwe ietre, bti niebare krörö kwe ietre:

Mun israelita amne mun ñakare israelitare tä nete arato kätä Ngöbö mike ütiäte jae, olo ketete ti kukweiye munkwe.

¹⁷ Ngöbö ni israelitakwe kākwe ni mräkä kirakira dianinkä jen jakrä, bti ni mräkä kirakira nämane nüne ni menteni kwrere kä jenenante Egipto abko mikani niren kwati kwe. Abti ja di kribti Ngöbö ara jire kākwe ni mräkä dianinkäta kä Egiptote mento.

¹⁸ Abti ni mräkä kirakira kākwe nūnabare blo kä gre ketebu jire kä kaibete, akwa Ngöbö moto namani romon ñakare jötrö kräke.

¹⁹ Angwane ni mräkä kirakira, ye köböire Ngöbökwé juta keta kükü jire juani ngwarbe Canaán, bti kä ye biani kwe ni mräkä kirakiraye jakrä.

²⁰ Niaratre nikani nüne Egipto abti nūkaninta nüne Canaán ye abko bäsi kä siento kräbkä bti kä gre ketebubti kwä jätä (450) nikani ta, niebare Pablokwe.

Pablokwe niebareta mda:

Yehti Ngöbökwé nitre rükä jie ngwianka mikani gobrane mda ni mräkä kirakira ngätäite. Ne abko namani kore nebebe Ngöbö kukwei niekä Samuel näire.

²¹ Yehti ni mräkä kirakira kākwe jrei käräbare Samueliye mda abko rabadre gobrane niaratre ngätäite abkokäre. Ye erere bkänä, Ngöbökwé Saúl tukwe mikani jreire kä gre ketebu jire niaratre ngätäite. Saúl ne abko Cis ngobo. Cis ne abko jatani Benjamín mräkäkri.

²² Abti Ngöbökwe Saúl dianinkä mento angwane, David tukwe mikani jreire mda Saúl täte kwe amne, Ngöbökwe niebare krörö Davibtä: Isaí ngobo David ne abko käkwe nünandre ño, ie ti tö, erere tä nüne amne, dre nuendre kwe, ie ti tö, erere tä biare nuene arato, niebare Ngöbökwe btä.

²³ David ne mden mräkäkri ni Diantarikä iti kädianta Jesu jatani ni israelita kräke. Jesu ne mden abko Ngöbökwe köböi mikani nitre israelita diantarikäre,

²⁴ aisete Jesu ngämi sribi kömiketbe, känenkri ni kä Juan jatani. Angwane nitre israelita käkwe kukwe kämekäme kitadre jire jökrä temen, bti tödekadre Ngöböbti, bti ja ngökadre ñöte kwetre abko Juan namani niere ietre.

²⁵ Yebti kä jatani neme braibe nünankrä Juanye angwane, Juankwe niebare krörö: Ti Ni Dianinkä Ngöbökwe, munta nütüre tibtä akwa, ye ñakare kore. Akwa ni jatadi iti ti jiebtä abko bäri ütiäte tikrä, aisete ja nuke töre ñakare tie sandalia tikete niara ngotobtä ye abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ara, niebare Juankwe.

²⁶ Ja mräkätre därebare ja täritäri Abrahamkri amne mun ñakare israelitare käta Ngöbö mike ütiäte jae, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ne abko Ngöbökwe juani nikrä.

²⁷ Jesu abko ni Dianinkä juani Ngöbökwe nükani gare ñakare nitre nünanka Jerusalénye amne nitre ji dokwäte Jerusalénbo yeye. Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe kukwe niebare Ni Dianinkä Ngöbökwebtä btä ñäkäta niken köbö jadükakrä näire bämän kratirekratire, aisete rükadre gare ietre. Akwa ye abko nükani gare

ñakare ietre arato, aisete Jesu kitani ngite müre ketadre kwetre angwane, kukwe rakadrekä ño Ni Dianinkä Ngöbökwebtä nämane tikani, btä ñäkäta niken bämän kratirekratire ye abko niaratre ara jire käkwe mikani neme bare jökrä.

²⁸ Kukwe kwani ñakare ietre Jesu kitakrä ngite müre ketadre akwa, Pilatokwe Jesu müre ketamna abko namani ribere Pilatoye.

²⁹ Erere bkänä, Pilatokwe Jesu müre ketamna angwane, Jesu krütani ye btäräbe Ngöbö Kukwei nämane tikani ño Ni Dianinkä Ngöbökwebtä, ye erere namani bare. Jesu krütani angwane, dianinta krusobtä timon, bti doboi mikani.

³⁰ Akwa Ngöbökwe niara mikaninta nire.

³¹ Yebti nitre käkwe dikakabare Jesube kä Galileate nebebe juta Jerusalén, ye ie Jesukwe ja mikaninta tuadre bäre bäre, aisete niaratre Jesu tuakatuaka ye mden abko tätre kukwe era erere niekä ni mräkä israelitaye mtare.

³² Ne mden kisete, kukwe kuin Jesubtä nunta näin niere munye abko krörö: Ngöbökwe kukwe ükaninte jabe kwärikwäri ni mräkä kirakirabe,

³³ nita nüne mtare ne abko ni mräkä kirakira bkün ja täritäri amne, Ngöbökwe ja kukwei mikani täte nibe. Ngöbökwe Jesu mikaninta nire angwane, kukwe ükaninte kwe, ye namani bare jökrä, ye mden tä tikani Salmos krobubtä krörö:

Ma abko ti Odei jen tikwe. Ti ma rün makwe mtare, *Salmos 2.7*
abko tä tikani kore Salmos krobubtä.

³⁴ Ngöbökwe Jesu mikadita nire ne abko niebarera kwe, aisete Jesu ñan ngwäkä gütadrekä, ye mden abko tikamna täräbtä kwe:

Tikwe ja kukwei kuin deme biani ja die biankäre
 Daviye, ye abko tikwe mikadi täte jökrä
 munkrä, *Isaías 55.3*
 abko tä tikani Ngöbö kukweibtä.

³⁵ Ne mden kisete tärä mdara jire btä tä tikani
 krörö:

Ni Deme makwe, ye makwe ñan ngwäkä tuadime-
 tre ngütekä, *Salmos*
16.10

abko tikamna kore täräbtä Daviye Ngöbökwé.

³⁶ Akwa Davikwe kukwe ye tikani angwane, ñan
 tikani jabtä kwe gare kuin nie, ñobtä ñan angwane
 Davikwe sribidre ño niebare Ngöbökwé ie, ye
 erere sribibare kwe. Yebti niara krütani angwane,
 doboi mikani mräkä känekäne ngätäite amne niara
 ngwäkä ngütaninkä jökrä, aisete kukwe ye ñan
 nämáne tikani Davibtä gare kuin nie.

³⁷ Akwa Jesu mikaninta nire Ngöbökwé ye abko
 ngwäkä ngütaninkä ñakare,

³⁸ aisete Jesu aibe köböire Ngöböta ni ngite
 kukwe käme nuenbtä denkä mento nibtä abko
 nun tö mikai gare mtare munye ja mräkätre.

³⁹ Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye mikabtä
 täte Ngöbö ñan namani mun ngite denkä munbtä
 amne, mun ñan namani tuen kuin metre Ngöböye.
 Akwa ni jökrä käkwe tödekadre Jesubti abko ñakare
 ngite mda ja ngwärekwé abko Ngöbökwé niedre btä
 abko rabadre gare munye, abkokäre nunta blite
 Jesubtä munbe,

⁴⁰ ñobtä ñan angwane nitre Ngöbö kukwei niekä
 käkwe tärä tikani kira abko erere ñan rakadrekä
 munbtä, abkokäre munkwe mokredre jabti,
 kukwe tikani krörö ne ngäniene:

41 Mun Ngöbö Kukwei mikaka ngwarbe jae ye käkwe sribi tikwe mika ñäräre kuin, bti munkwe töbika kuin btä arato, abti mun krüta mrä,

ñobtä ñan angwane mun näire tikwe jändrän nu-
endi, ye abko ni mda mdakwe niedi munye
akwa, ñan mikadi era munkwe, *Habacuc*
1.5

abko tä tikani kore. Abko kore se, niebare Pablokwe.

42 Bti Pablo amne Bernabé jatani nikenta ju bäre angwane, jatadre bliteta kukwe nebtä bämän mdabtä köbö jadükakräte abko ni jökrä namani ribere ietre.

43 Yebti gätä ngidianinkä angwane, nitre israelita kwati amne nitre ñakare israelitare kwati käkwe ja mikani ketetibe nitre israelitabe Ngöbö mikakäre täte, käkwe tödekani Jesubti abko namani nekete jökrä Pablobtä amne Bernabébtä. Angwane niaratre abko käkwe ja mräkätre tödekaka krire Jesubti, ye kitani bäre bäre nünenkä dite Jesubtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja moto mikani kuin niaratrekrä, yebtä nünandrekä dite kwetre, niebare Pablokwe amne Bernabékwe ietre.

44 Yebti köbö jadükakrä bämän mdabtä nükani angwane, bäsi ni jökrä nünanka kä ye kánti käkwe ja ükaninkrö Ngöbö kukwei kuin ni Dänkienbtä kukwe nuakäre.

45 Akwa ni kwati ñakare israelitare nükani ja ükekrö namani tuen nitre israelitaye angwane, niaratre namani mokrere krübäte, aisete Pablo nämáne kukwe dirire, ye rüere nikanintre ñäke bäri diänbe Pablo rüere.

⁴⁶ Angwane Pablo amne Bernabé, btä kä jürä namani ñakare blitakäre, käkwe niebare krörö ietre:

Mun israelita, ie nunkwe Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikadre gare käne, ye abko Ngöbökwé mikani nun kisete kore. Akwa munta trö kwite Ngöbö kukweiyé, abtä munkwe nünandre kärekäre Ngöböbe, akwa ja ruen ütiäte ñakare munye nüne kärekäre Ngöböbe, aisete nitre ñakare israelitare abko ie nun näin Ngöbö kukwei niere jirekäbe mda,

⁴⁷ ñobtä ñan angwane Ngöbökwé nun juani sribi ne nuene angwane, nunkwe sribidre krörö nieba kwe nunye:

Nitre ñakare israelitare tä nüne kä jökräbti temen abko rabadre dianintari jökrä, abkokäre tikwe ma mikani ñotra kwrere niaratrekrä, *Isaiás 49.6*

niebare kore Ngöbökwé nunye, niebare Pablockwe amne Bernabékwé nitre israelitaye.

⁴⁸ Pablo amne Bernabé käkwe blitabare kore, yebtä abko nitre ñakare israelitare btä kä namani nuäre amne Ngöbö kukwei mikani ütiäte kwetre. Angwane nire nire mikani nünakäre kärekäre jabe Ngöbökwé, ye erere käkwe tödekani Jesubti.

⁴⁹ Yebti Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye kädriebare jökrä kä ngrabare temen juta Antioquia Pisidia bare temen.

⁵⁰ Akwa kä ye kanti abko, meri ruäre nämáne Ngöbö mike ütiäte jae nitre israelitabe abko ben nitre israelita ütiäte ütiäte käkwe blitabare Pablo amne Bernabé rüere. Erere arato, nitre ji dokwäte nünanka kä ye kanti abko ben blitabare kwetre arato. Angwane nitre ye abko käkwe ja töi mikani

rüre Pablo rüere amne Bernabé rüere, niaratre juantarikäre kä ye bäre mento.

⁵¹ Abtä Pablo amne Bernabé käkwe dobro mnü ja ngotobtä ngrükaninte nitre israelita ye ngwärekre, ñobtä ñan angwane niaratre nämane kukwe nuene blo abko ñan namani dbe Pablokrä amne Bernabékrä abko bä mikani kwetre ie, bti nikanintre juta Iconio mda.

⁵² Angwane nitre käkwe kukwe kuin Jesubtä kani ngäbti abko btätre Ngöbö Üai Deme namani täte amne kä namani bäri nuäre btätre arato.

14

Pablo btä Bernabé käkwe blitabare Jesubtä juta Iconiote

¹ Abti Pablo amne Bernabé nikani nebe juta Iconiote angwane, köbö jadükakrä näire nikanintre sinagoga yete, kanti blitabare nuäre kwetre kukwe kuin Jesukwe yehtë. Abtä ni israelita kwati käkwe tödekani Jesubti. Erere arato, ni ñakare israelitare kwati käkwe tödekani bti.

² Akwa nitre israelita ñan tö namani tödekai bti abko käkwe nitre ñakare israelitare moto mikani romon ja mräkätre tödekaka Jesubti rüere.

³ Akwa Pablo amne Bernabé namani nüne raire Iconiote angwane, ñan namani rüe jürä ngwen jabtä akwa, namanintre kukwe kuin Jesubtä niere janknu. Angwane ni Dänkien namani ni tarere ja moto kuinbti namanintre niere ni jökräye angwane, kukwe niebare kwetre ye rabadre era ni mda mdakrä, abkokäre ni Dänkien namani niaratre die mike, kä namani sribi kri ñan tuabare nuene niaratre köböire.

⁴ Akwa ye ngwane abko nitre nünanka juta Iconiote abko käkwe ja ñäkänintbe mda, aisete ni ruäre namani nekete nitre israelita tödekaka ñakare Jesubti yekri amne ni ruäre abko namani nekete Jesu kukwei ngwiankakri.

⁵ Abtä nitre israelita tödekaka ñakare Jesubti amne nitre ñakare israelitare käkwe ja töi mikani kwatibe nitre gobrankabe Pablo amne Bernabé mikakäre ja tare nike amne kämikakäre jäbti.

⁶ Akwa Pablo amne Bernabé kämika brai nämane, ye gani kwetre angwane ngitiani juta Listrate amne Derbete. Juta ye abko nämane käkä Licaoniate, ye kántita temen Pablo amne Bernabé ngitiani.

⁷ Angwane Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye kädriebare kwetre kä ye kántita arato.

Pablo amne Bernabé käkwe blitabare Jesubtä juta Listrate amne juta Derbete

⁸ Abti bati Pablo amne Bernabé nämane juta Listrate angwane, ni nakwente nämane iti juta yete. Ni ye abko därebare ngüre bren, aisete nämane dikekä ñakare kröta abko nämane täkänintbe siba yete.

⁹ Pablo nämane blite angwane, niara nämane kwekbe Pablo kukwei nuen. Te batibe, Pablo okwä namani kwekbe btä angwane, Jesukwe mikadreta kuinta, bti namani tödeke kwatibe namani tuen Pabloye.

¹⁰ Angwane Pablokwe ñäkäbare jume ja dibti krörö ie:

¡Näin krö amne nünenkä metre krö! niebare kwe ie.

Ye btäräbe, ni ye käkwe ja tākäninte kainta, nūkaninbe dikekä krö, bti nikani dikekä kwäräkwärä ni mda mda okwäbti se kwrere.

¹¹ Pablokwe ni ngüre bren mikaninta kuinta kore, ye jatani ni jökräye angwane, namani ngrente krikri ja kukwe Licaoniare, kä namani niere krörö:

¡Ngöbötre nikwe nikwitani ni bä kwrere abko nūkani ni ngätäite mtare! namanintre niere.

¹² Bernabé abko ngöbötre jire jökrä dänkien kädian nämane Júpiter niebare kwetre amne Pablo abko nämane blite, aisete niara abko ngöbö kädian nämane Mercurio* niebare kwetre ie.

¹³ Abtä ni blitaka ngöbö Júpiterebe ni mda mdakrä abko kwe ju nämane känime jite juta bäre abko jatani nbi kwane ngwena kāmikadre ietre niaratre mikakäre ütiäte jae. Erere arato, jatani kri blü dätebare koronare ngwena kräke mikakäre ütiäte jae. Ne kwrere niara amne ni jökrä tö namani jändrän kukwai Bernabé amne Pablo mikakäre ütiäte ngöbö kwrere jae.

¹⁴ Nitre Jesu kukwei ngwianka Bernabé amne Pablo mika tö namani ütiäte ngöbö kwrere ni jökräkwe, ye gani kwetre angwane, ñakare namani tuen dbe ietre, ye bä mikakäre dän ngianinkä jabtä kwetre se kwrere, bti nikanintre betekä ni mda mda ngätäite tata, ngrarete kwärä kä nikanintre niere krörö:

* **14:12 Júpiter amne Mercurio.** Júpiter abko ngöbötre dänkien abko nitre romano nämane nütüre. Amne Mercurio abko ngöbö mda abko Júpiter nämane juen kukwe mikakäre gare ni mda mdaye abko nitre romano nämane nütüre.

15 Ja mräkä, nun abko ñakare ngöbö, akwa nun ja kwrere munbe. ¡Se ñobtä mun tö nibi nun mikai ütiäte kore jae se! Munta ngöbötire ngwarbe mike ütiäte jae, ye mikadre jökrä temen munkwe, abkokäre nun jatani Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike gare munye. Ngöbö nire kä käinta amne kä tementa dätekä, arabe käkwe mren dätebare amne jändrän jökrä tä nüne kä käinta, kä tementa amne mrente dätebare kwe arato. Ngöbö ye aibe munkwe kadre ngäbti, abkokäre nun jatani Ngöbö kukwei kuin mike gare munye.

16 Kira abti kä nūke mtare, ni jökrä tö namani dre nuein, erere Ngöbökwē tuanimetre nuene jökrä.

17 Akwa Ngöbö abko moto kuin, aisete käre jändrän kuin nuenbare kwe ja mikakrä gare munye abko krörö: Ngöbö ara käta nū mike näkäen temen munkrä amne, nura jökrä abko Ngöböta ngwä mike neme kuin munkrä. Ye kwrere Ngöbö ara käta mrö bien kabre kwetadre munye, kä tädre nuäre munbtä abkokäre, niebare kore Pablokwe.

18 Akwa Pablokwe ñäkäbare kore, ye abko bäsi namani ütiäte ñakare nitre ye kräke. Ye aisete tö namanintre jändrän kämikai Bernabé amne Pablo mikakäre ütiäte, akwa ye abko namani tare krübäte dokwä täke kän, akwa mrä abko dokwä täkäni kwetre abko nakaninkä kore.

19 Abti nitre israelita nūnanka juta Antioquía Pisiadiate amne Iconiote nūkani juta Listrate ye käkwe ni mda mda töi kwitani Pablo amne Bernabé rüere angwane, nikani Pablo täke jäbti kwäräkwärä se kwrere, bti Pablo krütanina namani tuen ietre angwane, jäkäni mento juta bäre kwetre.

20 Akwa nitre tödekaka Jesubti käkwe ja ükaninkrö

Pablo bäre temen angwane, Pablo nükaninta krö, bti nikaninta nebata jutate. Abti jändrinane angwane, Pablo nikani juta Derbete mda Bernabébe abko kukwe nakaninkä kore btätre juta Listrate.

Pablo amne Bernabé nikanintre ja jiehti juta Antioquía, Sirate

²¹ Pablo amne Bernabé käkwe kukwe kuin Jesubtä diribare juta Derbete, ye kánti ni kwati käkwe kukwe kuin Jesubtä ye mikani era. Abti Pablo amne Bernabé nikaninta ja jiehti nebata juta Listrate, Iconiote amne juta Antioquíate.

²² Niaratre nikani juta kwatirekwatire te, ye kántikánti nitre tödekaka Jesubti kitani nünenkä dite kwetre Jesubtä amne, Ngöbö ngämi gobrane nibti kä käinbti, ye känenkri nikwe ja tare nikadi kri kä nebtä, niebare kwetre.

²³ Erere arato, Pablo amne Bernabé käkwe ni mikani nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka juta kwatirekwatire kánti, bti nitre tödekaka Jesubti amne nitre ni jie ngwianka abko kräke blitabare kwetre Ngöböbe amne ja bänbare kwetre Ngöbökrä angwane, ni Dänkien, bti nämane tödeke ye ie Pablo amne Bernabé käkwe ja mräkätre mikani gare, bti nikanintre.

²⁴ Pablo amne Bernabé nikani kä Pisidia kánti ta, bti nikani nebe kä Panfiliate.

²⁵ Kä ye kánti, kukwe kuin Jesubtä diribare kwetre juta Pergete. Abti nikaninta nebe juta Ataliate mren köräbti.

²⁶ Ye kánti nikani rute angwane, nikaninta juta Antioquía, Sirate. Juta Antioquía ne mden kánti nitre gätäkä Jesu käfti käkwe niaratre juani sribire

Ngöbö moto kuin ye köböire. Sribi ye mden abko namanina bare ietre angwane jataninta.

²⁷ Pablo amne Bernabé nukaninta juta Antioquía, Siriate angwane, ja mräkätre tödekaka Jesubti kä ye kanti ükaninkrö jökrä kwetre, bti ni Dänkienkwe kukwe nuenbare kuin kräke, ye erere niebare jökrä kwetre ietre amne, nitre ñakare israelitare, kräke ni Dänkienkwe kä biani arato tödekakrä Jesubti abko niebare kwetre ietre.

²⁸ Yehti Pablo amne Bernabé namani nüne raire mda nitre tödekaka Jesubtibe juta Antioquía, Siriate. Ne abko nakaninkä kore Pablotä amne Bernabébtä.

15

Gätäbare kri Jerusalén

¹ Kä ye ngwane abko, ni nämane nüne Judeate abko nikani ruäre nebe juta Antioquíate abko nikani dirire krörö ja mräkätre tödekaka Jesubtiye:

Ja ñäräkrä mikadre ja kwatabtä niebare Moisékwe, se kwrere mun jökrä ñakare israelitare käkwe ñan nuendre ne ngwane, Ngöbökwé ñan mun diandretari jire chi, namanintre dirire kore.

² Yebtä abko, Pablo amne Bernabé namani ja kwete krübäte nitre yebe. Abtä mrä angwane, nitre tödekaka Jesubti käkwe Pablo, Bernabé amne ni mda mda dianinkä ja ngätäite, bti juani kwetre Jerusalén blite nitre Jesu kukwei ngwianka mda mdabe amne nitre ni jie ngwianka nämane Jerusalén yebe.

³ Nitre tödekaka Jesubti juta Antioquíate käkwe Pablo amne Bernabé juani ni mda mdabe, ye

erere bkänä nikanintre. Angwane nikani kä Fenicia kânti ta amne kä Samaria kânti ta angwane, Ngöbö era metre mikani era kwetre, ye abko niebare jökrä kwetre. Yebtä nitre tödekaka Jesubti nünanka kä Fenicia kânti amne Samaria kânti, btä kä namani nuäre krübäte Pablo amne Bernabé kukwe nuare.

⁴ Bti Pablo amne Bernabé nikani mate Jerusalén. Angwane nitre gätäkä Jesu käfti, nitre Jesu kukwei ngwianka mda mda amne nitre ni jie ngwianka ye käkwe ja ükaninkrö jökrä angwane, Ngöbökwere dre dre nuenbare niaratre köböire abko niebare jökrä kwetre ja mräkätreye.

⁵ Angwane batibe ni bariseo tödekaka Jesubti nämene ruäre yete abko namanintre nünaninkä krö, käkwe niebare krörö:

Ja mräkätreye ñakare israelitare kätä tödeke Jesubti abko ñäräkrä mikadre jökrä kwatabtä amne, kukwe mikani nuendre Moisékwere abko niaratrekwere mikadre täte ni kwrere niedre ietre abko nunta nütüre. Abko kore se, niebare kwetre.

⁶ Abti nitre Jesu kukwei ngwianka amne nitre ni tödekaka Jesubti jie ngwianka käkwe ja ükaninkrö jenena blitakäre kukwe yebtä.

⁷ Blitabare raire kwetre angwane, Pedro namani nünaninkä krö, käkwe niebare krörö kukwe yebtä:

Ja mräkätreye, Cornelio amne mräkä kwekwe ñakare israelitare, ie ti rikadre kukwe kuin Jesubtä niere amne, niaratreye käkwe tödekadre Jesubti, abkokäre Ngöbökwere ti dianinkä mun ngätäite, ye gare kuin munye.

⁸ Amne ni jökrä töi ño gare jökrä Ngöböye. Ngöbö ye ara käkwe niaratreye kani ngäfti, ye bä mikakrä ja

Üai Deme biani kwe nie, ye kwrere biani kwe ietre arato.

⁹ Ye abko, Ngöbö ñan tä nitre ñakare israelitare mike ñäräre bäri bä käme ni israelitakrä, akwa ni ja kwrere jökrä Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare tödekani Jesubti angwane, Ngöbökre niaratre ngite dianinkä btätre arato.

¹⁰ Ye garera munye, aisete ¿se ñobtä abko mun tö Ngöbö moto mikai romon, amarebti Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye abko ni mräkä kirakira die namani ñakare mikakrä täte amne, mtare ni die ñakare mikakrä täte arato, abko nitre ñakare israelitare käkwe mikadre täte jökrä, ie mun tö se?

¹¹ Ye abko ñakare kuin, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu moto kuin, ye köböire niarata ni israelita dentari, ye gare kuin nie mtare. Ye kwrere nitre ñakare israelitare käta tödeke bti abko Ngöböta dentari ni kwrere arato. Ne mden kisete, nikwe ñan nitre ñakare israelitare mikadre ja ñäräkrä mike ja kwatabtä amne nikwe ñan mikadre Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye mike täte. Abko kore se, niebare Pedrokre.

¹² Pedrokre blitabare ünän kore, bti ni jökrä namani kwekbe amne, Ngöbökre sribi kri ñan tuabare nuenbare ño Bernabé amne Pablo köböire ja kukwei mikakäre ütiäte nitre ñakare israelitare ngätäite abko ni jökrä namani kukwe nuen.

¹³ Bernabé amne Pablo käkwe blitabare ünän jökrä kore angwane, Santiago abko käkwe niebare krörö mda:

Ja mräkätre, ti kukwei nuen munkwe.

¹⁴ Nitre ñakare israelitare tarebare ño kena Ngöbökre angwane, niaratre ngätäite ni dianinkä

jen jakrä kwe mikakäre juta jakwere, nini Simón Pedrokwe nie.

¹⁵ Ne mden abko nämane tikani kore nitre Ngöbö kukwei niekä kirakirakwe, mden erere tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

¹⁶ Ni Dänkien Ngöbö kākwe niebare kore:

David btä mräkä kwekwe ja täritäri nämane gob-rane akwa, juani ngwarbe rüekwe.

Akwa ti jatadita angwane, tikwe ükadita amne ju ngwarbe ükateta kuin täte, ye kwrere tikwe ükaditeta, kākwe David mräkä mikadi gob-rane mda David täbtä.

¹⁷ Ye abko tikwe nuendre nitre ñakare israelitare nünanka kä mda mda kánti mden tikwe diandikä jen jakrä rabadi ti känentari abkokäre,

¹⁸ niebare ni Dänkien Ngöbökwē.

Ni Dänkien Ngöbökwē ja kukwei niebare kira, ye mden abko kitera mike bare mtare, *Amós 9.11-12*

ne mden abko mikanina gare kwe nie ja kukwei köböire.

¹⁹ Ne aisete tita töbike krörö, erere ti bike niere. Nitre ñakare israelitare kätä Ngöbö kaen ngäbti, niaratre ye kötärä nikwe ñan kukwe taretare mikadre nuendre ietre ruen tie, aisete Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye, ye abko nikwe ñan mikamna täte ietre.

²⁰ Akwa kukwe krörö tikadre täräbtä juandre kräke abko rabadre dbe ruen tie: Käne, jändrän jökrä bianta ngöbö ngwarbeye mikakäre ütiäte jae, ye abko ñan kwetadre kwetre amne ñan ja mikadre gure bati bati kwetre, niedre ietre. Erere arato, jändrän müre nōtaninkä köte dārie ngöi, ye

ñan kwetadre jire kwetre, niedre ietre. Mräkäre abko jändrän dārie ñan kwetadre kwetre arato abko aibe niedre ietre,

²¹ ñobtā ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, ye abko nitre ñakare israelitare raba kukwe nuen bāmān kratirekratire, ñobtā ñan angwane kira abti kā nūke mtare juta kwatirekwatire te nitre ñakare israelitare ngātāite Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, yebtä ni kwati tā ñāke sinagogate bāmān kratirekratire köbö jadükakrä näire. Ne aisete kukwe ye garera ietre. Ye mdenbtā abko, tārā tikadre jirekābe juandre ja mräkätreye ruen tie. Abko kore se, niebare Santiagokwe.

Tārā juani kwetre nitre ñakare israelitare tödekaka Jesubtiye

²² Ye kwrere bkänā, nitre Jesu kukwei ngwianka amne nitre ni tödekaka Jesubti jie ngwianka kākwe ja tōi mikani gwaire nitre tödekaka Jesubtibe, kākwe ni mda mda dianinkā juandre Pablobe amne Bernabébe nebe juta Antioquíate. Ni dianinkā juandre bentre abko nere: Judas, ni ne arabe kādian nāmāne Barsabás arato amne ni mda abko kādian nāmāne Silas. Nitre nibu ne abko ütiāte nitre tödekaka Jesubti ngātāite Jerusalén

²³ abko ietre tārā biani ngwiandre. Tārā ye abko btā kukwe tikani krörö:

Mun ñakare israelitare tā nūne juta Antioquíate, kā Sirate amne kā Ciliciate, mun ye abko ja mräkäre nunbe, aisete nun Jesu kukwei ngwianka amne nun nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka kätä köbö kuin juen munye.

24 Ja mräkä, ni ruäre ja ükärökä ketetibe nunbe nete abko nunkwe juani ñakare, akwa nikani ja töi jenbti, käta dirire munye amne tä mun nike krübäte amne tä mun töi kwite ngwarbe kwäräkwärä abko nunkwe gani nete.

25 Ye mdenbtä abko, Bernabé amne Pablo, nun mräkä tare kri nunkwe, abko ben nunkwe ja mräkätre nete juandre ruäre nebe mun kánti yete blitakäre munbe abko rabadre bäri kuin rababa tuen nunye. Ye erere rababa dbe nun jökrä kräke. Bernabé amne Pablo,

26-27 ne abko nämane biare krütakäre tödekabtä ni Dänkien Jesukristobti. Ye abko, nunkwe Judas amne Silas dianinkä ja ngätäite nete juandre nebe mun kánti yete, aisete nunta niaratre juen blite gwärere munbe tärä juanta nunkwe nebe,

28 ñobtä ñan angwane kukwe mdara jire ñan mikadre mun kötärä abko namani tuen kuin Ngöbö Üai Demeye amne nunye, akwa kukwe mda kuinkuin nuendre munkwe, ie nun tö amne Ngöbö Üai Deme tö abko krörö:

29 Jändrän kämikani kukwadre ngöbö ngwarbeye, ye munkwe ñan kweta. Erere arato, jändrän däräie amne jändrän müre nötaninkä köte däräie ngöi abko munkwe ñan kweta. Erere arato, munkwe ñan ja mika gure bati bati abko ie nun amne Ngöbö Üai Deme tö.

Munkwe kukwe ne mikadre täte ne ngwane, munkwe nünandi era metre. Ne ngörä. Ne abko tikani ja mräkätrekwe täräbtä.

30 Nebti ni nibu ye juani kwetre Bernabé amne Pablo mukore tärä mike Antioquíate, ye erere nikanintre. Namani juta Antioquíate angwane,

nitre tödekaka Jesubti ye ükaninkrö jökrä kwetre, bti tärä biani kwetre ietre ñäkäkäre btä.

³¹ Nitre ye käkwe ñäkäbare tärä yebtä angwane, kukwe namani tuen kuin ietre niaratre die mikakäre abko käi namani nuäre kri btätre.

³² Erere arato, Judas amne Silas abko Ngöbö kukwei niekä arato, aisete blitabare kwetre Ngöbö kukweibtä, ye abko käkwe ja mräkätre tödekaka Jesubti die mikani kri arato.

³³ Yebti kä nikani bä raire ta angwane, nitre Judas amne Silas juanka, ye kánti rikadreta Jerusalén, abkokäre ja mräkätre Antioquíabo käkwe niebare ietre:

Mun rikata kuin jäme Ngöbö diebti, niebare kwetre ietre.

³⁴ [Akwa Silas abko tö namani rabai, aisete nikaninta ñakare.]*

³⁵ Angwane abko, Pablo btä Bernabé namani juta Antioquíate, kä nikani kukwe kuin ni Dänkienkwe dirire gwaire ja mräkätre mda mdabe amne, nikani kukwe kuin Jesubtä kädriere ni mda mdabe.

Pablo btä Bernabé käkwe ja kwetani Juan Marcobtä

³⁶ Yebti kä nikani bä raire ta angwane, Pablokwe niebare krörö Bernabéye:

Juta kwatirekwatire te nikwe kukwe kuin ni Dänkienbtä kädriebare ja mräkätrebe, yebti niaratre tä ño mtare abko gare ñakare nie, aisete bränta basare ietre, niebare kwe ie.

* **15:34** Versículo 34 ye abko ñan tä tikani manuscrito bäri kuinkuinbtä.

³⁷ Angwane ni iti kädian nämane Juan, arabe kädian nämane Marcos abko Bernabé tö namani ngwainta siba jabe käne kwrere.

³⁸ Akwa Marcos rikadreta siba abko ñan namani tuen dbe Pabloye, ñobtä ñan angwane nämamentre Ngöbö kukwei niere käne angwane, Marcokwe kä mikaninkä btätre juta Panfiliate. Yebti Marcos nikani sribire ñakare mda bentre, aiseté ñan rikadreta siba, ie Pablo tö namani.

³⁹ Marcos rikadreta siba ñan nükäninbti Pabloye, ye abko namani blo Bernabékrä. Abtä nikanintre jene jene kwäräkwärä krörö: Bernabé nikani rute Marcobe, bti nikani rute nebebe kä butubti Chiprete.

⁴⁰ Akwa Pablo abko käkwe Silas ngwiani jabe. Angwane ja mräkätre tödekaka Jesubti käkwe mikani gare Ngöbö moto kuin yeye, bti juani kwetre.

⁴¹ Pablo nikani Silabe angwane, nikanintre güreere kä Siriate ta, bti nikani kä Ciliciate ta, kantikänti nikani nitre gätäkä Jesu käbti die mike nüne käre Jesukrä.

16

Pablokwe Timoteo ngwiani sribire jabe

¹ Pablo namani juta Derbete, bti nikani nebe juta Listrate. Ye kanti ni tödekaka Jesubti kwani iti ie. Ni ye abko kädian nämane Timoteo. Timoteo meye abko meri israelita tödekaka Jesubti, akwa Timoteo rün abko griego.

² Akwa ja mräkätre Listrabo amne Iconiobo abko namani blite kuin Timoteobtä.

³ Angwane Pablo tö namani Timoteo ngwiain siba ja mukore, akwa Timoteo rün griego nämane gare ni jökräye, aisetse nitre israelita käkwe ñan ñäkädre blo Timoteo rüere, abkokäre Pablokwe ñäräkrä mikani käne kwatabtä.

⁴ Yebti juta kantikänti namanintre niken, ye kanti nitre Jesu kukwei ngwianka amne nitre ni jie ngwianka Jerusalénbo käkwe kukwe ükaninte nuendre nitre ñakare israelitare kräke, bti juani kwetre, ye kwrere namanintre dirire.

⁵ Ye abko namanintre ja mräkä tödekaka Jesubti die mike tödeke bäri Jesubti amne, köbö kwatirek-watire ni kwati mda namani Jesu kukwei kaen ngäbti.

Pablokwe ni Macedoniabo tuani köböre

⁶ Abti sribi namani bare yete angwane, Pablo amne ni mda mda nämane niken mukore ye rikadre kukwe kuin Jesubtä niere kä Asiate, ye abko Ngöbö Üai Deme käkwe dokwä tākāni ben. Abtä niaratre nikani menteninta temen angwane, nikani kä Frigia kanti ta amne kä Galacia kanti ta nikani.

⁷ Bti nikanintre, namani känime brontera kä kädian nämane Misia ken, ye kanti tö namani rikai mda kä Bitiniate, akwa Jesu Üai käkwe ñan tu-animetre niken arato.

⁸ Abtä nikanintre jirekäbe jibe bti ta Misia bäre temen, bti nikaninta angwane, nikani mate mren köräbti juta Troate. Kä ye kanti ru nämane nebe.

⁹ Niaratre nämane juta Troate angwane, bat-ibe deo Pablokwe köböbare krörö: Ni nünanka kä Macedoniate nämane iti abko namani nünaninkä

krö, kä namani ribere krörö ie: Jakwe Macedonia kánti nun die mike, ni ye namani niere kore Pabloye.

¹⁰ Kä jataba ngwen dekä angwane, Pablokwe köböbare kore niebare kwe angwane, Pablo, Silas, Timoteo amne ti Lucas tärä ne tikaka, nunkwe ja mikaba juto rikakäre Macedonia, ñobtä ñan angwane Ngöbö nämane nun kärere kukwe kuin Jesubtä mikakäre gare kä Macedoniate abko gaba nunkwe.

Meri iti kä Lidia käkwe tödekani Jesubti juta Filipote

¹¹ Nun nämä juta Troate, ye kánti nun rankwaba rute angwane, nun rikaba metre ta nebe kä butubti Samotraciate. Ye kánti nunkwe kibiaba, bti jändrinane angwane, nun rikaba nebe juta Neápolite mda, kánti nun rikaba jate.

¹² Ye kánti nun rikaba gürere juta Filipote mda. Juta Filipos ne abko juta ütiäte kä Macedoniate abko kánti nitre romanobo nämane nüne kwati arato. Ye kánti nun rababa nünentbe bä raire.

¹³ Abti köbö jadükakrä näire, nun rikaba juta bäre mento angwane, nun rikaba nebe ñö köräbti. Ye kánti abko, kä nämane nitre israelitakwe blitakrä Ngöböbe, nun rababa nütüre, aiseten nun rikaba yete. Ye kánti nun rababa tákänintbe angwane, nitre merire merire aibe käkwe ja ükaninkrö kwati yete abko ben nunkwe blitaba kukwe kuin Jesukwebtä.

¹⁴ Meri nämane ja ükaninkrö, ye ngätäite abko meri nämä iti abko kädian nämane Lidia. Lidia ye abko juta Tiatirabo, akwa nämane dän bäri kuin amne ütiäte bä tain rürümoine juta Filipote. Meri

ye abko nämane Ngöbö mike ütiäte, aisete nämä Ngöbö kukwei nuen, aisete Pablo nämä blite Jesubtä angwane, Ngöbökwé niara töi mikaba tödeke Jesubti.

¹⁵ Yebti Lidia amne mräkä kwekwe btä sribikä kwekwe ngökaba jökrä ñöte Jesu käfti nunkwe angwane, Lidiakwe ribeba krörö nunye:

Tita tödeke bkänä Jesubti munta nütüre tibtä ne ngwane, brän jadüke ti juete, nieba kwe nunye.

Ye käkwe nun ketateba nebe yete.

Pablo amne Silas kitani ngite kä teri

¹⁶ Yebti kä blitakrä Ngöböbe käfti nun rikabata angwane, meri bati btä üai käme nämane, kä nämane mike sukiare abko ben nun ngätäba ji ngrabare yete. Meri ye abko klabore. Dre dre rakadrekä abko nämane niere amne bkänkä nämane ngwian den kabre niara köböire.

¹⁷ Meri bati ye abko rikaba Pablo jiebtí amne nun jiebtí, kä rikaba ngrente krikri krörö nun jiebtí:

¡Ngöbö Kri Kä Käinbti kräke nitre ne tä sribire amne, ni rabadre dianintari ño tätre näin niere munye! meri ye rababa näin ngrente kore.

¹⁸ Ye abko nuenba raire kwe köbö kwatirekwatire, abtä bati Pablo moto ñan rababara neme nuäre meri ye kukwe nuare kore angwane, batibe Pablo rikwitateba, käkwe nieba üai käme nämane meribtä yeye krörö:

Jesukristo käfti nän mento meri nebtä, tita niere mae, nieba Pablockwe ie.

Ye btäräbe üai käme ye käkwe kä mikakaba meri yebtä.

¹⁹ Akwa meri ye bkänkätre käkwe ñan ngwian diandre mda niara köböire gaba kwetre angwane, Pablo btä Silas reketateba ietre, kä rikaba ngwena nebe kritobo ngwärekre juta te ruäre, ni mda mda nämane jändrän rürümoine, ye kánti järíkaba kwetre.

²⁰ Pablo amne Silas järíkaba kritobo nibu ye ngwärekre kwetre angwane, mikaba tuadre kwetre ietre, bti nieba kwetre mda:

Nitre israelita nibu ne nükani kukwe dirire nete abko kätä kä ngwen nokre krübäte gobran rüere ni ngätäite nete,

²¹ ñobtä ñan angwane kukwe bä jene dirita kwetre abko ni ñan rabadre kaen ngäbti amne ni ñan rabadre nuene jire chi, ñobtä ñan angwane ni abko romanobo, nieba kwetre ie.

²² Angwane ni jökrä rababa romon Pablokrä amne Silakrä. Nitre kritobore abko käkwe dän tikatemna Pablobtä amne Silabtä, bti kwata metamna kritobti kwetre.

²³ Ye kwrere bkänä, Pablo amne Silas kwata metaba bäre bäre, bti kitaba ngite kä teri angwane, ni nitre ngite ngibiabtikä ye käkwe niaratre ngibiadre kuin, ñan gitiadre abkokäre, nieba kwetre ie.

²⁴ Ni nitre ngite ngibiabtikä, ie Pablo amne Silas ngibiamna kuin. Ye kwrere bkänä, Pablo amne Silas kitaba bäri gwirikri kwe, bti ngüre mikani krite kwe kä teri.

²⁵ Akwa kä jatanina ruäre deo angwane, Pablo btä Silas nämane blite Ngöböbe amne nämane kantare Ngöböye se kwrere angwane, ni mda mda nämane ngite arato abko nämane kukwe nuen.

²⁶ Ye btäräbe abko dobo nakaninkä kri krübäte, kä namani ju ni ngitekrä ye ngrükete krübäte,

käkwe jukwe tikaninbe batibe jökrä amne kadena nämane kitani nitre ngite ngitebtä, ye ngitianintbe jökrä btätre se kwrere.

²⁷ Yehti ni nitre ngite ngibiabtikä nükaninta ngwäte, käkwe nikrabare amne, jukwe nämane tikani jökrä, btä okwä namani. Angwane nitre nämane ngite kä teri yete, ye abko ngitianina jökrä namani nütüre, käkwe ngitra kwatate diani ja kämikakäre au,

²⁸ akwa Pablokwe ñäkäbare ja dibti krörö ie:

Nun tä jökrä nete. Makwe ñan ja kämika, niebare kwe ie.

²⁹ Angwane ni nitre ngite ngibiabtikä ye käkwe ñotra käräbare, erere ñotra biani ie amne, nikani betekä neme gwi amne kä jürä namani krübäte btä, aibe kisete namani grükekä jökrä ngrabare, nikani namani kitanintbe Pablo amne Silas ngotobtä temen.

³⁰ Bti Pablo amne Silas ngwiani kwe ju bäre, bti niebare kwe ietre:

¿Ja mräkä, tikwe ja nuendre amne ti rabadre dianintari? niebare kwe ietre.

³¹ Abtä niaratre käkwe niebare mda ie:

Tödeke ni Dänkien Jesubti angwane, ma rabadi dianintari, ma mräkäbe gwaire jökrä, niebare kwetre ie.

³² Angwane Ngöbö kukwei kuin ni Dänkienbtä ye kädriebare ben kwetre amne niara mräkä nämane nüne ben gwi yebe arato.

³³ Köbö ye näire deo, ni nitre ngite ngibiabtikä ye käkwe Pablo amne Silas ngwiani ja kanti, käkwe träin bätäninte ietre. Yehti ni nitre ngite ngibiabtikä ye ngökani ñöte Pablokwe amne Silakwe mräkä kwekwe ben gwaire jökrä.

³⁴ Bti Pablo amne Silas ngwianinta ja gwiriete kwe, kanti bukani kwe angwane, ni nitre ngite ngibiabtikä amne mräkä kwekwe käkwe tödekani Ngöböbti ye abko käi namani bäri nuäre btätre.

³⁵ Abti jändrinane dekä, Pablo amne Silas tikadreteta abko nitre kritobore käkwe guardia juani niere ni nitre ngite ngibiabtikä yeye.

³⁶ Ye kwrere bkänä, ni nitre ngite ngibiabtikä käkwe niebare mda Pabloye:

Nitre kritobore käkwe mun tikatemnata tie, aisete mun raba nikenta. Mun rika kuin amne jäme, ie ti tö, niebare kwe ietre.

³⁷ Akwa Pablo käkwe niebare krörö mda guardiatreye:

Nun nibu ne abko romanobo, akwa nunkwe ja mikani ngite ya, ñakare ya abko ngwianintari ñakare, akwa nun kwata metaba ja ngwärecri jökrä, bti nun kitaba ngite kä teri nete. ¿Abti mtare nitre kritobore tö nun tikaiteta tiebe ya? Akwa ñakare kore. Nitre kritobore ye ara jire jata nun tiketeta au abko ie nun tö, niebare Pablokwe ietre.

³⁸ Pablokwe dre niebare, ye erere guardiatre käkwe niebare kritobotreye angwane, niaratre nekwetaninkä, ñobtä ñan angwane Pablo amne Silas abko ni romanobo niebare ietre, aisete niaratre ngite ya, ñakare ya, ye abko ngämi ngwentari metre, känenkri ñan kwata metadre abko erere nuenbare kwetre. Yebtä abko kä jürä namani btätre.

³⁹ Ye mden kisete nikanintre, käkwe ja ngite niebare gwärere Pabloye amne Silaye. Bti Pablo amne Silas nämane ngite kä teri ye dianinta ta kwetre amne rikadreta jötrö juta ye bäre mento, niebare kwetre ietre.

⁴⁰ Pablo amne Silas nämane ngite kä teri, bti tikaninteta angwane, nikaninta nebeta Lidia juete. Ye kánti ja mräkätre tödekaka Jesubti nämane abko ben blitabare kwetre niaratre die mikakäre nüne Jesukrä, yebti nikani kä mdabti abko nakaninkä kore se.

17

Pablo nükani juta Tesalónicate Silabe

¹ Abti Pablo amne Silas nikaninta angwane, nikani juta Anfípolis kánti ta amne nikani juta Apolonia kánti ta arato. Yebti nikani nebe juta Tesalónicate mda. Ne kánti sinagoga nämane kwati nitre israelitakwe.

² Gätä yebtä Pablo nämane niken käre kä ketareketare temen, ye kwrere nikaninta juta Tesalónicate angwane, köbö jadükakrä bämän krämä jire Pablokwe blitabare Jesubtä nitre israelitabe niaratre töi diankäre tödeke Jesubti abko krörö:

³ Ni Dianinkä Ngöbökwé abko krütadi, akwa rükadita nire abko nämane tikani kira Ngöbö Kukweibtä, ye abko Pablo namani bä mike ietre. Erere arato, namani niere krörö:

Tita blite Jesubtä munbe, niara abko Ni Dianinkä Ngöbökwé ara, Pablo namani niere.

⁴ Angwane nitre israelita kwati käkwe ja töi kwitani Jesubtä, käkwe tödekani bti, amne nitre griego kwati kä nämane Ngöbö mike ütiäte jae amne meri kwati ütiäte ütiäte käkwe tödekani bti arato. Yebtä niaratre nämane nekete Pablo amne Silakri.

⁵ Yebtä abko, nitre israelita kwati, kräke kukwe kuin Jesubtä ye ñan namani era, ye abko namani mokrere Pablobe amne Silabe, ñobtä ñan angwane

ni kwati nämane nekete ben, aiseite niaratre käkwe ni diän diän amne krene krene nämane dikekä ngwarbe krö ji ngrabare ye känäbare kwetre, bti ben gwaire kä mikani nokre kwetre juta ngrabare. Nikani betekä nebe Jasón juete Pablo amne Silas känene. Niaratre kwandre ietre ne ngwane, rikadre ngwena ni jökrä ngwärekri abkokäre.

⁶ Akwa Pablo amne Silas kwani ñakare ietre yete. Abtä Jasón amne ja mräkä mda mda tödekaka Jesubti nämane Jasónbe gwi, ye neketaninte ietre, nikani jáke amne kitekä ja käne, nikani nebe ngwena juta gobranka ngwärekri, kä namani ngrente krörö:

Ni nükani nete ne kätä kukwe miketbe blo gobran romanobo rüere kä jökräbti temen, erere nükantina ni ngätäite nete mtare.

⁷ Nitre ye abko Jasónkwe kani ngäbti ja juete. Niaratre jökrä tä emperador kukwei kite temen amne jrei mda tärä kädianta Jesu tätre niere kore, namanintre niere.

⁸ Yebtä abko nitre juta gobranka amne ni mda mda, kräke ñan namani dbe, aiseite ni jökrä namani ja ngwen ruen tare kukwe yebtä.

⁹ Akwa Jasón amne nitre tödekaka Jesubti mda käkwe ja ütiä biamna, bti tikaninteta gobrankwe.

Pablo amne Silas nikani juta Bereate

¹⁰ Yebti kä jatanina iko angwane, nane nitre israelita jatadreta Pablo amne Silas kämike, ye ngäniene ja mräkätre tödekaka Jesubti käkwe Pablo amne Silas juani jötrö ngwarbe ngitie nebe juta Bereate mda. Namani yete abti sinagoga nitre israelitakwe nämane yete abko kánti nikani bli-takäre Jesubtä bentre.

¹¹ Angwane nitre israelita nämane juta Bereate abko bári moto jáme nitre israelita Tesalónicabokrä, aisete kukwe kuin Jesubtä diri nämane Pablokwe amne Silakwe, ye käi namani nuäre btätre kare ngäbti. Akwa Pablo amne Silas namani kukwe dirire, ye abko era ya abko tö namanintre gai, aisete köbö kwatirekwatire namani ja töitike Ngöbö Kukweibtä.

¹² Angwane nitre israelita kwati kākwe tödekani Jesubti. Erere arato, nitre merire merire griegore ütiäte ütiäte amne ni brare brare griegore kwati kākwe tödekani bti arato.

¹³ Akwa Pablo nämane Ngöbö kukwei kuin Jesubtä dirire juta Bereate, ye gani nitre israelita Tesalónicabokwe angwane, nikani nebe juta Bereate, kä nikani ni kwati moto mike romon Pablo rüere. Yebtä abko kä namani nokre batibe.

¹⁴ Akwa ja mräkätre tödekaka Jesubti juta yete kākwe Pablo juaninta jötrö mda juta ye bäre mento amne Pablo nikani motokwäre mren kukwäre, akwa Silas amne Timoteo abko namani juta Bereate.

¹⁵ Angwane nitre tödekaka Jesubti nikani Pablo mukore, ye abko jananbare Pablo mikete juta Atenate. Yebti jataninta ja jiebti amne Pablokwe ja kukwei juani krörö ietre:

Silas amne Timoteo jata jötrö nüke ti jiebti nete, munkwe nie ietre, niebare Pablokwe ietre.

Pablokwe blitabare Jesubtä juta Atenate

¹⁶ Pablokwe Silas amne Timoteo käräbare jötrö ja jiebti, bti namani ngibiare juta Atenate. Juta ye kánti abko, jä sribebare ngöbö ngwarbere nämane

kabre. Abtä Pablo moto namani ulire krübäte ngöbötire ngwarbe ye tuare.

¹⁷ Yebtä abko, nitre israelita amne ni griegore nämane Ngöbö mike ütiäte, ye ben Pablo namani blite jabe kwärikwäri kukwe kuin Jesukwebtä sinagoga nitre israelitakwe yete. Erere arato, jändrän rürümoin nämane ye kánti Pablo namani blite arato Jesubtä köbö kwatirekwatire nitre nämane ja ükaninkrö yete yebe.

¹⁸ Erere arato, nitre töbtä krikri ye nämane ni iti kädian nämane Epicúreo tukwe ye kukwei mike ütiäte abko nükani blite Pablobe. Erere arato, ni mda mda abko kädian nämane estoicos, ye abko nükani blite ben. Drekäre nita nüne kä nebtä amne dre abko era metre, yebtä abko niaratre nämane ja töitike. Niaratre ye ngätäite abko ni ruäre namani ñäke krörö Pablotä mikakäre yakrä jae:

¡Ni ngwarbe kä jäme dokwäbti tä näin blite ngwarbe kwäräkwarä se drebtä tä blite dikaro kore se! namanintre niere.

Angwane ni ruäre abko namani niere:

Ngöbö chui menteninkwe mikaka gare kwrere se, namanintre niere Pablotä.

Namanintre ñäke kore, ñobtä ñan angwane Pablo namani blite kukwe kuin Jesubtä yebtä amne, ni krütadre akwa, ni rükadreta nire nie namani Pablokwe. Yebtä Pablo namani tuen töi ñakare ietre, aiseté namanintre ñäke kore.

¹⁹ Abtä Pablo jänükani kwetre junta kädian nämane Areópago ye ngwärekre. Angwane niebare krörö kwetre Pabloye:

Kukwe ño btin dirita näin makwe nunye, ye makwe mika gare bäri mda nunye abko ie nun tö.

²⁰ Kukwe bä jene btä mata blite, ye abko dre ni-eta makwe abko nun tö nibi gai bäri mda, niebare kwetre Pabloye.

²¹ (Ye abko, nitre Atenabo amne ni menteni menteni nämane nüne Atenas abko, käre tö nämane nebe kukwe btin btin kukwe nuai amne dre nämane nakenkä btin btin aibehtë nämane ja näkwite, aisete namani kukwe ngwentari kore Pabloye.)

²² Kukwe ngwianintari kore kwetre angwane, Pablo namani nünaninkä krö niaratre ngätäite, käkwe niebare krörö ietre:

Mun Atenabo, munta ngöbötire munkwe mike bäri ütiäte, ye abko tuen kuin munbtä tie,

²³ ñobtä ñan angwane kä jökrä kantikänti munta gätäre ngöbötire munkwe kräke, kanti tita niken angwane, bati kukwe nämane tikani krörö jäbtä tikwe tuaba: NGÖBÖ GARE ÑAKARE NIE ABKO KRÄKE KÄ NETA NETE, nämane tikani kore tikwe tuaba. Akwa ye abko tä dbe, ñobtä ñan angwane Ngöbö gare ñakare munye, akwa munta käikitekä, Ngöbö ye mden abko ti bike mike gare munye.

²⁴ Ngöbö kä temen ne dätekä amne jändrän jökrä tä nüne kä temen nebtä dätebare kwe arato. Niara abko kä käinta Dänkien amne kä temen ne Dänkien, aisete ju mikata ni kä nebtäkwe, te niarata nüne ñakare, ñobtä ñan angwane bäri chi kräke.

²⁵ Mdakäre abko, ni kä nebtäkwe jändrän nuendre kräke abko tä ribere ñakare nie, ñobtä ñan angwane ñan tä jändrän mdei nike jire chi, akwa niara käta kä bien nünankrä nie amne tä müre bien nie amne jändrän jökrä mda mda bianta kwe nie.

²⁶ Erere arato, ni dätebare itibe kwe, ye mdenkri abko ni nena keta kabre kä nebtä, ye rabadre nüne

kä jökräbti temen kä nebtä abkokäre. Erere arato, nikwe nünandre kä kobe amne nikwe nünandre mdente mdente metre, ye abko ükaninte kwe ni jökrä kräke.

²⁷ Ngöbökwe kukwe ükaninte kore ni jökrä rabadre Ngöbö aibe känenentari amne Ngöbö kändretari angwane, nane kwandretari nie abkokäre. Niara tä känime ni jökrä ken. Niara ñan tä mente nie.

²⁸ Ne aisete “Ngöbö köböire nita nüne amne niara arabe köböire nita dikekä kwäräkwärä,” niebare ni griego itikwe. Ye mden kisete, ni tärä tikaka mun ngätäite nete käkwe tärä tikani, btä niebare krörö kwe: “Ni abko Ngöbö ngäbriänkä kwe,” abko tikani kwe täräbtä.

²⁹ Ni Ngöbö ngäbriänkäre, aisete Ngöbö nikwe abko oro, plata amne jä sribebare ngöböre ye nikwe ñan nütüdre, ñobtä ñan angwane Ngöbö ye abko ñan jä ngwarbe sribebare ja töi jenbti ni kä nebtäkwe abko nikwe nütüdre Ngöböbtä.

³⁰ Kira abti kä nüke mtare, ni jökrä töi nämane mräme kore Ngöböbtä. Akwa niaratre töi mräme Ngöböbtä, abtä kä nämane ja mike ngite, aisete Ngöbökwé mikani ja ngie nuen ñakare kukwe yebtä. Akwa mtare ni nünanka kä jökräbti temen abko käkwe kukwe käme kitadre jökrä temen amne tödekadre Ngöböbti kwetre abko Ngöböta niere kore nie,

³¹ ñobtä ñan angwane mtare Ngöbökwé köbö kitanina kukwe ükatekäre kuin era metre ni jökräbe, aisete Ngöbökwé ni dianinkä iti, köböire niarakwe kukwe ükadite ni jökräbe. Ni ye abko ni ngite Ngöbö rüere ya, ñakare ya abko niedi metre kwe ni jökrä

kräke. Ni ye mden abko krütani akwa, Ngöbökwe mikaninta nire, niarakwe ni ye dianinkä sribi ye nuenkä bä mikakäre, niebare Pablokwe.

³² Ni krütani akwa rükadreta nire niebare Pablokwe, yebtä abko ni ruäre namani Pablo kukwei mike yakrä jae amne, ni ruäre abko namani niere:

Nehti nun rükadita ma kukwei nuenta bobuta mda, namani niere mda Pabloye.

³³ Angwane Pablokwe kä mikaninkä niaratre ngätäite.

³⁴ Akwa ni ruäre nikani siba ben abko käkwe tödekani Jesubti. Nitre ye ngätäite abko ni iti kädian nämane Dionisio käkwe tödekani Jesubti. Niara abko sribikä ütiäte kri Junta Areópagobe arato. Erere arato, ni merire iti käkwe tödekani Jesubti abko kädian nämane Dámaris. Angwane ni mda mda käkwe tödekani Jesubti arato abko nakaninkä kore Pablobtä juta Atenate.

18

Pablokwe sribibare juta Corintote

¹ Pablo nämane juta Atenate. Yebti nikani mda nebe juta Corintote.

² Juta yete abko, ni israelita kädian nämane Aquila nämane nüne. Aquila ne abko ni Pontobo, akwa nämane nüne juta Romate kä Italia kanti merire kwe Priscilabe. Niaratre nibu ye abko nükani krire juta Corintote, ñobtä ñnan angwane nitre israelita nämane nüne Roma abko käkwe kä mikadrekä jökrä juta yete, niebare emperador romanobo Claudiokwe. Ye mdenbtä abko, Aquila

amne Priscila nämane juta Corintote angwane kwani Pabloye.

³ Pablo abko jändrän kwata sribekä jure, ye kwrere niaratre nämane sribere arato, aisete Pablo namani nüne niaratrebe sribikäre ketetibe bentre.

⁴ Angwane köbö jadükakrä bämän kratirekratire Pablo namani niken sinagoga nitre israelitakwe yete amne, nitre israelita btä nitre griegore abko ben Pablo namani blite kisere Jesubtä. Niara-trekwe kukwe kuin Jesubtä ye mikadre era, abkokäre Pablo namani blite kore bentre.

⁵ Abti Silas amne Timoteo nämane kä Macedonia kánti abko namani Pablo jiebtí mda. Ye ngwane mentokwäre Pablokwe ja töi mikani kwatibe kukwe kuin Jesubtä ye niere amne, Ni Dianinkä Ngöbökwé abko Jesu ara abko Pablo namani bä mike metre jökrä nitre israelita ye okwäte.

⁶ Akwa nitre israelita kwati abko jatani nebe romon Pablokrä kukwe diribtä, kä namani ñäke diänbe ie. Ye abko ñan namani dbe Pablokrä, abtä dän jabtä bä ngrükaninte kwe niaratre rüere, niebare kwe:

Munkwe ja ngie nuadi, yebtä abko mun ara jire rabadi ngite au, aisete ti ñan rabadre ngite mun dokwäre, ñobtä ñan angwane sribi nuendre tikwe, erere tita nuene, akwa mun ñan tö kain ngäbti. Ye mden kisete, mtare mentokwäre nitre ñakare israelitare, ie ti bike niken kukwe kuin Jesubtä ne dirire mda. Abko kore se, niebare Pablokwe.

⁷ Bti sinagoga nitre israelitakwe, te Pablo nämane dirire, akwa nikaninta amne ni iti kädian nämane Tisio Justo nämane nüne känime sinagoga ye kwäräkri abko kánti Pablo nikani dirire mda.

Tisio Justo ye abko Ngöbö käikitakaka, kánti Pablo nikani.

⁸ Ye ngwane abko, ni iti kädian nämane Crispo nämane mikani sinagoga ye dänkiene abko käkwe kukwe kuin ni Dänkienkwe mikani era, käkwe tödekani Jesubti mräkä kwekwe ben gwaire jökrä. Erere arato, nitre Corintobo kwati käkwe kukwe kuin Jesubtä kukwe nuani amne tödekani kwetre Jesubti amne ngökani ñöte.

⁹ Bati kä ye ngwane deo, ni Dänkien nükani blite köböre kwrere Pablobe, käkwe niebare krörö ie:

Pablo, makwe ñan kä jürä ngwian jabtä amne, kukwe kuin tibtä ye ma rika niere janknu. Makwe ñan kada keta jire chi,

¹⁰ ñöbtä ñan angwane tita mabe amne ni jen tikwe abko tä nüne kwati Corinto nete arato, aisete ni mda ñan rabadre kukwe nuene jire blo mabtä. Abko kore se, niebare ni Dänkienkwe Pabloye.

¹¹ Ye mden kisete, Pablokwe nünabare jäme kä kwati bti ötare nitre Corintobo ngätäite, käkwe Ngöbö kukwei diribare ietre.

¹² Abti bati Jesukwe kukwe niebare Pabloye, ye namani bare krörö: Ni iti kädian nämane Galión namani gobrane kä Acayabti gobran romanobo kräke angwane, nitre israelita käkwe ja ükaninkrö Pablo rüere, kä nikanintre ngwena nebe gobran ngwärekrei.

¹³ Angwane niebare krörö kwetre Galiónye:

Ngöbö mikadre ütiäte bä jene abko ni ne tä näin niere ni jökrä töi kwitakäre, aisete kukweta ükaninte ño gobran romanobokwe nuendre nie, ye rüere tä dirire, niebare kwetre Galiónye.

14 Yebtä abko Pablo jababare blite au jakrä, akwa Galión ara jire käkwe ñäkäbare käne mda nitre israelitaye:

Ni ne käkwe ja mikani ngite krübäte angwane, kukwe nuenbare kwe ni mda rüere ne ngwane, tikwe mun israelita kukwei nuadre.

15 Akwa niara tä kukwe dirire amne ni kä ño ño amne, kukwe ükaninte ño nuendre mun israelitaye, aibehtä tä blite. Ye abko munkwe ükate ja ngätäite, ñobtä ñan angwane ti ñan tö ja mikai kukwe munkwete ta, niebare kore Galiónkwe.

16 Bti nitre israelita ye kitamnanta jökrä künken gobrankwe.

17 Angwane ni nämane mikani sinagoga dänkiene kädian nämane Sóstenes, ye neketaninte nitre griegoye amne nikanintre mete ja käne kwäräkwärä se kwrere gobran Galión ngwärecri. Akwa Galión abko namani töbikaire ñakare amne namani kwekbe jirekäbe.

Pablo nikaninta juta Antioquía, Siriate

18 Yebti Pablo namani nüne bä raire mda juta Corintote. Abti köbö ngwianintari mrä kwe ja mräkätre tödekaka Jesubtiye, bti nikani juta Cencreate Corinto ken, kánti nakwani rute rikakäre kä Siriate mda. Ye ngwane abko, Priscila amne Aquila nikani siba ben. Akwa Pablo ngämi niken rute, ye känenkri abko ja kukwei biani kwe Ngöböye, ye bä mikakäre abko ñan namani ja dokwä drüen tikekä, akwa kukwe mikani bare täte kwe, aisete ja dokwä drüen tikaninkä jökrä kwe jae Cencreate, bti nikaninta rute.

19 Ru nikani, nikani, bti nikani mate juta Efesote angwane, Pablokwe Priscila amne Aquila

mikaninte, bti niara abko nikani sinagoga nitre israelitakwete. Ye kanti nitre israelita nämane ja ükaninkrö abko ben Pablokwe blitabare Jesubtä.

²⁰ Angwane Pablo rabadre bäri raire yete, ie nitre israelita tö namani, kä namani ketete, akwa ñan nükani**nti** ie.

²¹ Ye aisete, köbö ngwianintari mrä kwe ietre, käkwe niebare krörö:

Ti rükadreta basare munye nete, ie Ngöbö tö ne ngwane, nikwe ja tuaita, niebare kwe ietre.

Bti Pablo nakwaninta rute, nikaninta juta Efeso bäre mento.

²² Angwane ru nikani, nikani, bti nikani nebe juta Cesareate mda. Ye kanti nikani jate, kä nikani Jerusalén köbö ngwentari ja mräkätre tödekaka Jesubti Jerusalénbo yeye. Yebti nikani ta nebe juta Antioquíá, Siriate mda.

Apolos käkwe sribibare juta Efesote

²³ Yebti kä nikanina bä raire ta angwane, Pablo nikaninta basareta kwäräkwärä amne, nikani juta kwatirekwatire te kä Galacia kanti amne kä Frigia kanti ja mräkätre tödekaka Jesubti die mike nüne käre Jesukrä.

²⁴ Kä ye ngwane abko, ni israelita nükani iti juta Efesote. Niara abko kädian nämane Apolos. Akwa Apolos ye abko ni juta Alejandríabo abko nämane blite kuin amne ja töitikani kuin Ngöbö Kukweibtä kwe arato.

²⁵ Erere arato, Ji ni Dänkienkwe diribarera kuin ie amne, kä namani nuäre btä kukwe kuin Jesubtä dirire kuin era metre. Akwa kukwe diribare Juan Bautistakwe aibe nämane gare ie.

²⁶ Ye aisete, bati sinagoga nitre israelitakwe kánti Apolos nämane dirire angwane, kukwei nuani Priscilakwe amne Aquilakwe. Yebti Priscila amne Aquila nikani Apolos ngwena jenena temen, bti Ji Ngöbökwe mikani gare bäri metre mda kwetre ie.

²⁷ Abti Apolos tö namani rikai kä Acayate mda angwane, ja mräkätre tödekaka Jesubti käkwe niara die mikani niken Ngöbö diebti amne ja mräkätre tödekaka Jesubti Acayate käkwe Apolos kadre ngäbti kuin, abkokäre tarä tikani ja mräkäkwe ngwiandre ie. Ye erere Apolos nikani, namani Acaya angwane, ja mräkätre tödekaka Jesubti ye die mikani kri kwe. Ngöbö moto kuin köböire ja mräkäkwe tödekani Jesubti abko die mikani Apolokwe abko krörö:

²⁸ Jesu abko Ni Dianinkä ñakare Ngöbökwe abko nitre israelita nämane dirire, akwa ni jökrä ngwärekri, Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ara abko Apolos namani bä mike metre tarä Ngöbökwebti, aisete nitre israelita ñan rabadre kukwe ye rükente abko nakaninkä kore kä Acaya kánti.

19

Pablokwe sribibare juta Efesote

¹ Abti Apolos nämane juta Corintote angwane, Pablo nämane kä Galacia kánti amne kä Frigia kánti, nikani mintrinta temen ngudre ngrabare amne nikani nebe juta Efesote mda. Ye kánti bati nitre ja töitikaka Jesu kukweibtä nämane ruäre abko ben namani ngätäi.

² Angwane niebare kwe ietre:

¿Munkwe tödekani Jesubti, ye ngwane Ngöbö Üai Deme nükani munbtä ya? niebare kwe ietre.

Angwane niaratre käkwe niebare mda Pabloye:

Nunkwe ñan ni kukwei nuabare blite Ngöbö Üai Deme btä, niebare kwetre.

³ Angwane Pablokwe niebareta krörö mda ietre:

¿Se abko, nirekwe mun ngökani ñöte? niebare Pablokwe ietre.

Angwane niaratre käkwe niebare mda:

Ja ngökadre ñöte diribare Juan Bautistakwe, ye kwrere nunkwe nuenbare, niebare kwetre ie.

⁴ Abtä Pablokwe niebare mda ietre:

Ni jökrä kä nämane kukwe kämekäme kite jökrä temen amne nämane Ngöbö mike täte, ye bä mikakäre Juan nämane ni ngökö ñöte. Akwa ni mdara jire jatani niara jiebti abko bti tödekadre, niebare kwe. Ni ye abko Jesu ara, btä blitabare kore Juankwe, niebare Pablokwe ietre.

⁵ Pablokwe blitabare, ye jarabare ja mräkätre yeye angwane, ngökanintre jökrä ñöte kwe ni Dänkien Jesu käbti.

⁶ Angwane Pablokwe kise mikani btitre, ye btäräbe Ngöbö Üai Deme nükaniinbe btätre angwane, namani blite kukwe jenenanbti btä ja töitike ñakare ñakare amne namanintre Ngöbö kukwei niere arato.

⁷ Nitre namani yete ye abko bäsi ni brare be ni jätäbti nibu näre nämane ja ükaninkrö abko btä kukwe nakaninkä kore.

⁸ Abti sö krämä jire Pablo namani niken sinagoga nitre israelitakwe te köbö jadükakrä näire. Angwane kä jürä namani ñakare btä blitare Ngöböbtä amne, ni Dänkienta gobrane

ño ni kwekwe ngätäite abko ni mda mda käkwe mikadre era, abkobtä Pablo namani blite kisere bentre niaratre töi kwitakrä Jesukri.

⁹ Akwa sö krämä nikani ta angwane, ni ruäre käkwe ja dokwä mikani ribi abko kräke Pablo kukwei ñan namani era, aisete ni jökrä okwäbti namanintre ñäke blo Ji Btin ye rüere. Abtä Pablokwe kä mikaninkä btätre sinagogabtä amne, nitre ja töitikaka kukwe kuin Jesukwebtä aibe Pablokwe ngwiani jabe amne nikanintre nebe kwela Tiranokwete. Ye kánti Pablo namani dirire köbö kwatirekwatire ietre.

¹⁰ Pablokwe diribare kore kä kubu jire kä ye kánti, aisete nitre israelita amne nitre ñakare israelitare nämane nüne kwati kä Asiate, ye käkwe kukwe kuin ni Dänkien Jesubtä kukwei nuani kuin jökrä.

¹¹ Kä ye ngwane abko, Ngöbökwé sribi kri ñan tuabare nuenbare kri krübäte Pablo köböire,

¹² aisete dän kukwän ja dokwä amne ja ngüre jue mriatekrä namani neketekä jirekäbe Pablobtä, ye abko jänamani niken amne mika namani ni bren brenbti angwane, ni bren ye namani nebeta quinta batibe Ngöbö diebti amne, üai käme namani ni brenbtä, ye namani niken jötrö ngwarbe mento btä arato, aisete namani nebata kuin jökrä.

¹³ Akwa bati kukwe nakaninkä krörö: Ni israelita ruäre nämane näin kwäräkwärä üai kämekäme juentari ni mda mdabtä abko tö namanintre sribi nuein ni Dänkien Jesu käfti, kä namanintre niere krörö üai kämeye: Jesu ye, btä Pablota kukwe dirire, Jesu ye käfti nän mento ni nebtä, namanintre niere üai kämeye.

14 Ni israelita iti blitaka ni mda mda diäre Ngöböbe dänkien kädian nämane Esceva abko ngäbriänkä ni kükü kä nämane üai käme juentari kore.

15 Akwa bati ni ni kükü ye nämane ni bren gwiriete üai käme juantarikäre kore angwane, batibe üai käme käkwe niebare krörö ietre:

Jesu garera kuin tie amne Pablo abko nire garera tie arato, akwa çmun abko nire amarebti kite ti juentari kore ye? niebare kwe ietre.

16 Ye btäräbe, ni btä üai käme nämane ye nakwani nitre yehtë, kä nikani mete ja dibti kwäräkwärä se kwrere, käkwe niaratre mikani bren jökrä ngrabare amne, ngitiani bütiere jökrä ju ye kanti mentokwäre amne namani träinträin jökrä ngrabare.

17 Abtä nitre israelita amne nitre ñakare israelitare nünanka juta Efesote käkwe kukwe ye gani angwane, kä jürä namani kri btäre. Ne kwrere ni Dänkien Jesu kä nikani nebe bäri ütiäte kä ngrabare temen.

18 Kä ye ngwane abko, ni kwati käkwe tödekani Jesubti, käkwe kukwe nuenbare kämekäme aune ngürün mikani ni mdabtä ja kukweibti, ye namani nuke niere metre ja ngwärekre jökrä.

19 Erere arato, ni kwati kwrarekwrare amne ni kwati nämane ja mike sukiare abko käkwe täräkwata ja töitakrä kwetre rabakäre kwrare amne sukiare, ye ükaninkrö jökrä, bti jatani ngwena, bti kukwani jökrä kwetre ni jökrä okwäbti. Tärä kukwani kwetre ye abko ngwian kitaninkä, nuäi btä kwetre abko tanbare angwane, ngwian ganinte 50 mili kwetre tärä yehtë.

²⁰ Ye kwrere kukwe kuin ni Dänkienkwe nikani niren bāri mda amne Ngöbö di kri nikani neme gare ni jökräye arato.

²¹ Kukwe nakaninkä kore, yebti Pablo jatani yäketa basare ja mräkätreye Macedoniate amne Acayate mda. Ye kanti rikadre neme mda Jerusalén. Jerusalén kanti abko rikadre ta neme juta Roma niebare kwe.

²² Akwa niara ngämi niken, ye känenkri sribi muko kwe juani nibu käne kwe nebe kä Macedonia kanti. Nitre juani nibu Pablokwe ye abko Timoteo amne Erasto juani käne kwe, akwa Pablo abko namani bä raire mda kä Asiate.

Ngöbö ngwarbe mikaka era käkwe rübare Pablobe

²³ Kä ye ngwane abko, Ji Btin diribare Pablokwe, yebtä abko ni ruäre Efesobo namani ngüdrekä krübäte ja ngätäite,

²⁴ ñobtä ñan angwane ni iti kädian nämane Demetrio nämane plata sribere ju ngöbö Dianakwe bä kwrere abko käkwe kukwe mikanintbe Pablo rüere, aisete ni jökrä namani ngüdrekä kore. Demetrio ye abko nämane plata sribere kia nuärebe abko btä nämane ju ngöbö Dianakwe bä mike nuäre. Yebti abko nämane ngwian ganaine kabre amne nitre sribikä niara kwrere nämane ngwian ganaine kabre arato.

²⁵ Ne aisete ni mda mda nämane sribire ja kwrere Demetriobe abko Demetriokwe ükaninkrö jökrä ja kanti, bti niebare kwe ietre:

Ja mräkä, sribi nikwe, nebti nita nüne kuin, ye garera munye.

²⁶ Akwa ni nükani iti nete kädianta Pablo. Ye nena gare munye amne munta tuen. Niara ye abko tä näin niere krörö: Jändrän sribeta ngöböre ni kä nebtäkwe abko ñakare ngöbö era metre, tä niere. Yebti tä ni kwati töi kwite jakri, ne ñan ni juta Efesote nete aibe töi kwitata kwe amne, ni kä Asiate abko töi kwitata kwati krübäte kwe arato.

²⁷ Ye abko, kukwe tare krübäte nikrä, ñobtä ñan angwane jändrän rürümointa nikwe, ye juandi ngwarbe jökrä kwe nikän. Erere arato, ju ngöbö Dianakwe mikata ütiäte kri jae, ye kwrere ñan mika rabadre ütiäte mda. Ne aisete, ngöbö Diana ñan mikadre ütiäte mda, akwa mikadre ngwarbe jae nitre Asiabokwe amne, ni kä jökräbti kräke rabadre ütiäte ñakare mda arato ruen tie, niebare Demetriokwe.

²⁸ Abtä nitre Demetrio kukwe nuaka moto namani romon krübäte, käkwe ngratebare krikri krörö:

¡Diana ngöbö nitre Efesobokwe aibe ütiäte kri! namanintre niere.

²⁹ Yebtä abko, ni jökrä kwe kä namani nokre juta Efesote angwane, ni Macedoniabo nämane näin nibu Pablo mukore kädian nämane Gayo amne Aristarco, ye abko neketaninte nitre yeye, bti nikani jäke, nikani kitekä ja käne nebe kä gätäkrä ye kanti.

³⁰ Abtä Pablo tö namani rikai kä ye kanti ñäkäkäre nitre yeye akwa, ja mräkätre tödekaka Jesubti käkwe ñan Pablo gibianinkä niken yete.

³¹ Erere arato, Pablo kukwe muko ruäre nämane sribire gobrane kä Asiate käkwe kukwe juani krörö Pablokrä: Kä gätäkrä ye kanti ma ñan rikadre abko niemna kwetre Pabloye.

³² Akwa gätä nämane, ye kánti abko ni jökrä namani ñäke ngwarbe ja te tata kwäräkwärä, ñobtä ñan angwane ni jökrä nämane kä mike nokre, akwa drekäre ja úkaninkrö kwetre abko ñan nämane gare ni kwatiye akwa, nämane siba yete.

³³ Abtä nitre israelita kákwe ja mräkä iti kädian nämane Alejandro kitaninkä nebe blite ni jökrä ngwärekre nitre israelitakrä. Angwane dre niedre abko ni ruäre kákwe niebare Alejandroye. Angwane ni jökrä rabadre kwekbe amne, Alejandrokwe blitadre nitre israelitakrä abko niebare kisebti kwe ni jökräye.

³⁴ Akwa Alejandro abko ni israelita gani nitre ñakare israelitare Efesobokwe btä angwane, ñan tö namani niara kukwei nuai, aisete namani ngrente krikri bäsi ñänä okwä krobu näre krörö: ¡Diana nitre Efesobokwe aibe ütiäte kri! namanintre niere.

³⁵ Abtä ni mikani sribire alcalde kwrere nitre romanobokwe juta Efesokrä kákwe nitre ye kukwe ötani jökrä, bti niebare krörö kwe ietre:

Mun nünanka juta Efesote nete, ngöbö merire ütiäte kri Diana abko kwe juta nete amne niara bä ara jire mikani jäbtä nämane kä käinbti abko nükani temen kä nebtä, ye abko ni nünanka juta nete tä mikani ngibiabtikä, ye garera ni kä jökräbti yeye.

³⁶ Ye aisete ni mda ñan rabadre kukwe ye rükente jire chi, aisete mun rabadre kwekbe jirekäbe amne munkwe ñan jändrän nuen ngwarbe okwä kware.

³⁷ Ni nibu jänü munkwe nete noko kákwe kukwe blo nuenbare ñakare ju ngöbö Dianakwe rüere amne ñäke ñakare arato ngöbö Diana rüere.

³⁸ Akwa Demetrio amne sribikä mda mda niara kwrere, kwe kukwe tärä ni mda mda rüere ne ngwane, ju tärä kukwe ükatekrä kritobo krikri ngwärecri, aisete niaratre rikadre kukwe kwe ngwena nebe kritobo krikri ngwärecri amne ja kweta kwärikwäri kwetre kukwe jen kwe yebtä.

³⁹ Akwa mun tö blitai kukwe mda mdabtä ne ngwane, kukwe ye järikadre nebe gätäte amne blitadre ja ngwärecri jökrä btä abko tita niere munye,

⁴⁰ ñobtä ñan angwane kukwe nakaka mtare, sebtä nita ngüdekä ngwarbe amne nita kä mike nokre niedre nibtä, abtä ni rabadre ngite nitre romanobo okwäbti amne kukwe ñan kwandre niedre nie jabtä. Erere arato, ¿ñobtä nita ngüdekä amne ñobtä nita kä mike nokre ngwiandretari nie, yebtä nikwe dre niedre? Abko kore se, niebare kwe ietre.

⁴¹ Yebti ni jökrä juaninta kwe ja gwiriete gwiriete kwäräkwärä.

20

Nitre tödekaka Jesubti kä Macedoniate amne kä Acayate, ie Pablo nikaninta basare

¹ Kä namani nokre juta Efesote, ye täbti Pablokwe nitre tödekaka Jesubti käräbare jökrä ja kanti, käkwe blitabare amne niaratre kitani nüne janknu Jesukrä. Yebti Pablokwe köbö ngwianintari mrä ietre, bti nikani Macedonia mda.

² Pablo namani Macedonia angwane, nikani basare kä jökräbti temen ja mräkätre tödekaka Jesubti Macedoniate yeye, käkwe blitabare kabre ja mräkätre yebe kä mikakäre nuäre btätre. Abti Pablo nikani nebe kä Acaya, Grecia kanti mda.

³ Namani Grecia, ye kánti nünabare sö krämä kwe. Abti jatanina niken rute rikakäre kä Siri-ate angwane, nitre israelita nämane kämika braire abko gani kwe. Abtä nikaninta jirekåbe gürere ja jiebti Macedonia kánti ta.

⁴ Ye ngwane abko ja mräkåtre rikaba ruåre Pablo mukore abko nere: Sópater nikani. Sópater ye abko ni juta Bereabo. Niara abko Pirro ngobo kwe. Erere arato, Aristarco btå Segundo Tesalónicabo rikaba. Mdakåre abko, Gayo juta Derbebo amne Timoteo, Tíquico btå Trófimo kå Asiabo rikaba siba Pablo mukore nebebe Macedonia kánti.

⁵ Ye kánti ja mräkåtre ye abko rikaba kåne rute, rababa nun ngibiare juta Troate.

⁶ Akwa nun abko kåkwe Pascua mikaba niken ta juta Filipote. Pascua rikaba ta, tåbti nun rankwaba rute juta Filipote angwane, nunkwe nuaba kõbõrike jire amne, nun rikaba ngåtåi ja mräkåtre rikaba kåne rute yebe juta Troate. Kå ye kánti nun rababa bāmån krati.

Ni iti kådian nämane Eutico mikaninta nire juta Troate

⁷ Yebti kõbö kena bāmånthe, nunkwe ja ükåkrõba jõkrå mrõkåre jabe Jesu ngatani ngwiankåreta tõre jae amne, nitre tõdekaka Jesubti, ie Pablo nämå dirire. Pablo rababarata yåketa jetbe se kwrere, aisete rikaba blite janknu abko kå jataba nüke ruåre deo.

⁸ Angwane kukwe rakakaba krõrõ: Ju mikani komå jåbti kukwåne abko kánti nun nämå amne, ju mrå kåin ninkri, kánti nun nämå ja ükaninkrõ amne, ñotra nämå mikani kabre gwita temen, kánti nun nämå.

⁹ Angwane ni bati kädian nämane Eutico abko nämä siba yete, akwa nämä tākänintbe bentanante ni kukwe nuen. Pablokwe blitaba raire, aiseite köbö namani krübäte Eutico okwäte. Rikaba kibien ngusetä bentanante yete, kánti betakaba timon ju komä jabti kukwäne kánti nun nämane mrä käin ninkri, ye kánti Eutico betakaba timon, aiseite rikaba ngitiekä ngwäkäre temen. Yebti gakröbata amne rababa kwekbe.

¹⁰ Angwane Pablo rikabata timon, käkwe ni bati ye ngwäkä ketaba jabtä ja kiseté, bti nieba krörö kwe ja mräkätreye:

Ni ne tä nire, aiseite mun ñan rekwetaka jiebti, nieba kwe ietre.

¹¹ Yebti Pablo rikabata kukwäne rababata gwi angwane, nunkwe mröba gwaire Jesu ngatani ngwiankäreta töre jae. Angwane Pablo rikaba blite janknu, aiseite kä rükaba ngwen ie blitabtä. Yebti dekä angwane rikabata.

¹² Akwa ni betakaba timon ye abko nämä nire amne jërikabata mräkäkwe, aiseite kä rababa nuäre krübäte ja mräkätrebtä yete. Ne abko rakakaba kore juta Troate.

Pablokwe köbö ngwianintari mrä ja mräkä juta Efesoboye

¹³ Yebti nun rankwaba rute amne nun rikaba nebe käne juta Asónte Pablo ngäbti. Nun janama Pablo tuen ngäbti kore, ñobtä ñan angwane niara tö rababa näin gürere jateta temen abko erere rikaba.

¹⁴ Ne aiseite nun rababa ngätäi ben juta Asónte angwane, rankwaba rute nunbe, bti nun rikaba nebe juta Mitilenete mda.

15 Yebti jändrinane angwane, nun rikaba ta angwane, nun rikaba känime kä butu kädian nämäne Quío ngware ta. Abti jändrinane angwane, nun rikaba mate mren köräbti juta Samote. Yebti nun rikaba mate kä Trogilio kánti. Abti jändrinane angwane, nun rikaba mate juta Miletote.

16 Nun rikaba jötrö kore, ñobtä ñan angwane Pablo ñan tö namani rabai neketebtä raire dikaro kä Asiate, aisete nun ñan rikaba juta Efesote. Pablo tö rababa rikai jötrö nebe Jerusalén, ñobtä ñan angwane Pentecostés köböi, btä niara tö rababa kwain arato juta Jerusalén, aisete nun rikaba metre ta kore.

17 Pablo nämä juta Miletote angwane, nitre ni tödekaka Jesubti jie ngwianka Efesote abko Pablokwe ni juanba iti niaratre kärere nüke ja kánti.

18 Erere bkänä, nitre tödekaka Jesubti jie ngwianka ye rükaba nun kánti angwane, nieba krörö kwe ietre:

Ti rükaba kena mun ngätäite kä Asiate nete abti kä nüke mtare tikwe nünanba ño mun okwäbti ye töre kuin munye abko krörö:

19 Nitre israelita käre nämä kukwe miketbe taretare ti rüere, kä nämä ti nike krübäte akwa, käre ti nämä sribire ja moto jämenbti ni Dänkienkrä mun ngätäite. Ti nämä bike tidrä ni mda mdabtä amne ti nämä ja müaire arato.

20 Akwa tikwe kada ketaba ñakare, käkwe kukwe kuin mun die mikakrä, ye abko tikwe diriba täte janknu munye, amne ti nämä dirire ja ngwärekre jökrä amne ju kwatirekwatire te munye.

21 Ne mden aisete, nitre israelita amne ni ñakare israelitare käkwe kukwe käme kitadre temen

amne jatadreta Ngöböye, käkwe tödekadre ni Dänkien Jesubti abko ti näma dirire ietre abko erere ti näma sribire mun ngätäite.

²² Mtare Ngöbö Üai kätä ti juenta Jerusalén, aisete ti bike nikenta akwa, dre rakadikä tibtä yete abko gare ñakare tie.

²³ Akwa juta kwatirekwatire te ti näin abko ti kitadi ngite kä teri amne tikwe ja tare nikadi krübäte abko Ngöbö Üai Deme kätä niere, ne aibe gare kore tie.

²⁴ Akwa kukwe kuin Jesubtä, mden kätä Ngöbö ni tarekä ja moto kuinbti niere, ye tikwe kädriedre ni jökräbe abko sribi mikani ti kisete ti Dänkien Jesukwe, ye aibe abko ti tö mikai neme bare täte jökrä kä ngwiane nuäre jabtä, aisete tita nüne ya, ñakare ya abko ütiäte ñakare tikrä.

²⁵ Mtare Ngöböta gobrane ño ni kwekwe ngätäite, ye tikwe diribare munye. Mun ye abko käkwe ñan ti tuadreta mda abko gare kuin tie.

²⁶ Ye aisete nire nire kä Asiate käkwe ñan Ngöbö kukwei mikani era jae, abtä ja ruen ngite ñakare tie,

²⁷ ñobtä ñan angwane Ngöböta kukwe miketbe ño ni diantarikäre Jesu köböire abko tikwe niebare jökrä munye amne tikwe kukwe era erere rükaninte ñakare munye arato.

²⁸ Ne aisete munkwe ja ngibia au amne, nitre tödekaka Jesubti kökani Ngöbökwé Jesu däriebti jakrä abko Ngöbö Üai Deme käkwe mun mikani ngibiaka, ye munkwe ngibia kuin arato,

²⁹ ñobtä ñan angwane ti näinta, abti lobo romon tä kite obeja kämike kwetadre jae, ye kwrere jire ni

jatadi batakä ngwarbe nitre tödekaka Jesubti rüere juankäre ngwarbe.

³⁰ Ne abko ni ruäre mun ngätäite akwa, jatadi ni ngökö arato, nitre tödekaka Jesubti diankäre jakri, ye abko gare kuin tie.

³¹ ¡Ye aisete munkwe mokre jabti! Kä komä jire, dibire rare müare kwära, tikwe mun mikaba mokre kukwe ne kwrere känenkri, ye abko mun itire itire käkwe ngwianta töre jae.

³² Ja mräkätre, mtare ti bike mun mike gare Ngöböye. Erere arato, ti bike mun mike gare kukwe kuin Ngöbökwé yeye. Ngöböta ni tarere ja moto kuinbti, ye abko niara kukwei kuin tä mike gare nie. Kukwe kuin Ngöbökwé ye raba mun die mike nüne bäri dite Ngöbökrä amne, nitre mikani deme Ngöbökwé, kräke Ngöbökwé kukwe ükaninte die mikakäre kä mrä angwane, ye ben gwaire mun die mikadi siba kwe abko kukwe kuin Ngöbökwé tä mike gare nie.

³³ Ti nämä Ngöbö Kukwei dirire mun ngätäite angwane, tikwe ñan ngwian amne dän ni mda mdakwe ribeba jae.

³⁴ Akwa tikwe sribiba ja kise jenbti jakrä amne, ni mda mda nämä sribire tibe, ye kräke tikwe sribiba, ye gare kuin munye.

³⁵ Ne aisete sribidre ño jen jakrä amne ni mda mdakwe jändrän ñakare abko die mikadre bti, ye abko tikwe diriba munye. Kukwe ne kwrere, btä ni Dänkien Jesu käkwe blitabare bati, ye abko tädre töre käre nie, abkokäre niebare krörö kwe: Nita jändrän bien ni mdaye, btä kätä neme bäri nuäre nibtä ni jändrän kaka ngäbti ye ngwä, niebare ni Dänkienkwe. Abko kore se, nieba Pablokwe ietre.

³⁶ Pablokwe blitaba ünän jökrä kore, bti rababa ngukudokwäbti temen, käkwe blitaba Ngöböbe ja mräkätre nämä ben yete yebe.

³⁷ Angwane müare kwärä, ni jökrä käkwe küde kitaba mrä Pablo ngärä, kä rababa Pablo demaine ngwärebtä kwärikwäri.

³⁸ Akwa Pablo ñan tuadreta mda nieba kwe, yebtä abko ni jökrä moto rababa ulire ulire. Nebti rikaba Pablo mukore nebe ru kánti.

21

Pablo nikani Jerusalén

¹ Ja mräkätre Efesobo rababa nunye angwane, nun rankwabata rute, bti nun rikaba metre nebe kä butu kädian nämäne Cos kánti. Bti jändrinane nun rikaba ta nebe juta Rodate. Ye kánti nun rikaba mda nebe mren köräbti juta Pátarate.

² Pátarate yete abko, ru nämä krati mda abko jataba niken kä Fenicia kánti abko te nun rankwaba mda.

³ Angwane nun rikaba amne kä butu Chipre yebtä nun okwä rababa amne, nun rikaba janknu ta kä butu Chiprete, ye rabakaba nun küde ngeberekri amne, nun rikaba mate juta Tiro kä Siriate angwane, tribe mikateba kwetre yete.

⁴ Juta yete ja mräkätre tödekaka Jesubti kwanba nunye amne, nun rababa bämän krati niaratrebe yete. Angwane Ngöbö Üai Deme köböire Pablo ñan rikadre nebe Jerusalén abko ja mräkä ye rababa niere kisere Pabloye.

⁵ Akwa kä rikaba bämän krati ta angwane, nun jataba yäketa angwane, ja mräkätre yete merire, brare amne ngäbäkre kwekwe rikaba jökrä nun

mukore neme mren köräbti juta bäre mento. Ye kánti nun rababa ngukudokwäbti temen, käkwe blitaba Ngöböbe.

⁶ Bti nunkwe köbö ngwiantariba mrä jae kwärikwäri angwane, nun rankwabata rute amne ja mräkätre abko rikabata jökrä ja gwiriete.

⁷ Nun näma juta Tirote, bti nun rikaba ta amne nun rikabata mrä rute mrenbti amne nun rababa juta Tolemaida. Ye kánti nun rikaba jate nebe jutate amne, ja mräkätre tödekaka Jesubti näma yete abko, ie nunkwe köbö ngwiantariba, bti nun rababa kibien yete.

⁸ Jändrinane dekä, nun rikaba gürere ta nebe juta Cesareate mda. Angwane ni kukwei kuin Jesubtä kädriekä ni mda mdabe näma iti yete abko kädian nämane Felipe, kánti nun rababa. Felipe ye abko ni dianinkä ni kükü ni mda mda die mikaka juta Jerusalénte ye mden abko nämane yete, kánti nun rababa.

⁹ Felipe abko ngänkän bati kaibekaiibe näma nibkä gwi. Niaratre abko Ngöbö kukwei niekä.

¹⁰ Nun rababara raire yete angwane, ni Ngöbö kukwei niekä kä Judeabo kädian nämane Agabo rükaba nun kánti.

¹¹ Rükaba nun ngwärekre noko kwrere, käkwe dän kukwän ja mäkätekrä ötöbu ta nämane Pablobtä, ye diankaba kwe, bti ja kise amne ja ngoto mäkäteba jökrä kwe, bti nieba krörö kwe:

Dän kukwän ja mäkätekrä ne bkänkä abko nitre israelita käkwe mäkädite krörö Jerusalén, bti biandi nitre ñakare israelitareye kitadre ngite abko nieta kore Ngöbö Üai Demekwe. Abko kore se, nieba Agabokwe.

12 Agabokwe blitaba kore, ye kukwei jaraba nunye amne ja mräkätre Cesareaboye angwane, Pablo ñan rikadre Jerusalén abko nun rababa ribere kisere ie.

13 Akwa Pablo käkwe nieba krörö mda nun käre: Ti mäkädrete kräke tita biare. Erere arato, ti müre ketadre Jerusalén ti Dänkien Jesu dokwäre, kräke tita juto biare arato. ¿Ye ñobtä mun nibi müen amarebti mun nibi ti moto mike bäri ulire mda yere? nieba kwe nunye.

14 Pablo töi rikwitaba ñakare nunye, abtä rababa jirekäbe nunye amne nunkwe nieba krörö mda:

Ni Dänkien tö dreye, ye erere raba bare, nunkwe nieba.

15 Abti nunkwe ja mikaba juto jökrä, bti nun rikaba Jerusalén.

16 Angwane ja mräkätre Cesareabo tödekaka Jesubti rikaba ruäre nun mukore. Niaratre ye abko rikaba nun ngwena nebe ni iti kädian nämane Mnason juete, kánti nun rababa. Mnason ne abko ni Chiprebo amne, nitre tödekaka Jesubti ngätäite niarakwe tödekani bäri käne Jesubti ni mda mda ben gwaire arato.

Pablo nükani Jerusalén, kánti gätäba Santiagobe

17 Yebti nun rikaba nebe Jerusalén. Angwane ja mräkätre tödekaka Jesubti, btä kä rababa nuäre nun kare ngäbti.

18 Abti jändrinane angwane, Pablo rikaba nunbe basare Santiagoye. Nun rikaba Santiago kánti amne, ja mräkätre tödekaka Jesubti jie ngwianka nämä ja ükaninkrö jökrä yete, kánti nun rababa.

19 Angwane Pablokwe köbö ngwiantariba jökrä ietre, bti sribi Pablokwe ye köböire Ngöbökwé

dre nuenbare nitre ñakare israelitare ngätäite, ye Pablokwe nieba jökrä ja täritäri ietre.

²⁰ Pablokwe blitaba kore, yehtë abko ja mräkätrekwe Ngöbö käikitakaba, bti nieba krörö kwetre Pabloye:

Ja mräkä, nitre israelita mili kabre käta tödeka Jesubti nete tä tuen mae. Ye abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye abko erere mikadre täte jökrä, tätre niere.

²¹ Akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye abko nitre israelita nünanka kä mdabti nitre ñakare israelitare ngätäite käkwe ñan mikadre täte abko mata dirire ietre abko ni mda mda käta niere ngwarbe ma rüere ietre. Erere arato, ngäbäkre brare kiakia abko ñäräkrä mikadre ñakare kwatabtä mata niere amne, nitre israelita tä nüne ño, ye kwrere ñan nuendre mda, mata niere abko ni mda mda käta niere ngwarbe ma rüere ietre arato.

²² ¿Aisete nikwe dre nuendre kukwe ye bä mikakrä ngwarbe? Ma nukaninta nete gadi ja mräkätrekwe.

²³ Aisete makwe jändrän krörö nuendre abko rabadre bäri kuin ruen nunye: Ni brare nibkä tä nun ngätäite nete käkwe ja kukwe biani Ngöböye abko erere mikadre täte kwetre.

²⁴ Ni ye abko ma rika ngwena jabe, ben makwe ja mika dbe Ngöbö ngwärekre, Moisékwé nuemna ño ye kwrere amne, jändrän kukwadre Ngöbö käikitakakäre, ye makwe ütiä bian jökrä kräke. Niaratre käkwe kukwe nuendre täte jökrä, ye bä mikakäre niaratrekwe ja dokwä drüen mikadi tikadrekä jökrä. Makwe nuendre kore kräke, ne köböire blitata ngwarbe ma rüere gadi ni jökräkwé mabtä. Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökwé

Moiséye abko mata mike täte, ye abko gadi kwetre arato.

²⁵ Akwa nitre ñakare israelitare käkwe tödekani Jesubti abko kräke nunkwe kukwe ükaninte ño, ye erere nunkwe juanina kräke abko krörö: Ngri biani ngöbö ngwarbe mikakrä ütiäte ñan kwetadre kwetre. Ngri däre amne jändrän kämikani köbti ñan kwetadre kwetre arato. Mdakäre abko, ñan ja mikadre gure bati bati kwetre. Ne abko nunkwe tikani kore kräke, aisete kukwe ne aibe mikadre täte kwetre. Abko kore se, niebare Santiagokwe Pabloye.

²⁶ Ye erere bkänä, Pablo nikani ni nibkä ye ngwena jabe. Abti jändrinane, ja mikani dbe gwaire bentre kwe, bti ja kukwei biani kwetre Ngöböye, ye rabadre bare ñongwane amne, jändrän biandre kwetre kämikadre Ngöböye ja kukwei mikani täte bä mikakäre, ye abko biandre ñongwane kwetre abko nikani niere ju blitakrä Ngöböbe ye kanti.

Pablo kitani ngite kä teri

²⁷ Yebti kä jatanina niken bämän krati ta ietre ja mikakrä dbe angwane, batibe nitre israelita nünanka kä Asiate nämäne ruäre, ye ie Pablo jatabare ju blitakrä Ngöböbe kanti angwane, jötrö ngwarbe ni jökrä moto mikani romon kwetre Pablo rüere. Ye btäräbe nakwani jökrä Pablobtä,

²⁸ kä namani ngrente krörö:

¡Mun israelita ye erere jakwe jökrä nun die mike nete! Ni ne mden tä dirikä kä jökräbti temen, kukwe dirire blo juta nikwe rüere amne, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye rüere tä ñäke blo arato. Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare jänükani kwe ju deme blitakrä Ngöböbe kanti nete arato,

kä mikakäre deme ñakare. Ye mden kisete, mun israelita tä nete, ye erere jakwe jökrä nun die mike kite künken ju bäre mento nete, namanintre ngrente.

²⁹ Namanintre ngrente kore, ñobtä ñan angwane ni ñakare israelitare Efesobo kädian nämane Tróximo abko ben Pablo tuani dikekä kwetre dekä juta ngrabare, aisete Pablo nükani ngwena nebe ju blitakrä Ngöböbe kánti, namanintre nütüre, aisete namani ñäke kore.

³⁰ Abtä ni jökrä kwe kä namani nokre. Angwane ni mda mda jatani betekä, nükani mate, ye ie Pablo neketaninte, nikani Pablo kitekä ja käne kwäräkwärä ju blitakrä Ngöböbe bäre mento se kwrere, bti jukwe dikaninta jötrö jite kwetre.

³¹ Bti jatanina Pablo kämike angwane, nitre israelita namani krübäte jökrä, kä namani kä mike nokre Jerusalén abko kukwe jänükani rükätre romanobo dänkien kriye.

³² Angwane rükätre dänkien kri ye käkwe rükä kwekwe ükaninkrö jötrö ngwarbe rükätre dänkien mda mdabe, bti nikanintre betekä nebe nitre nämane kä mike nokre ye kánti. Rükätre dänkien kri nükani mate rükätrebe, ye jatabare ietre angwane, Pablo metani ñakare mda kwetre.

³³ Angwane rükätre dänkien kri ye käkwe krötabare Pablo ken, käkwe Pablo kani ngite, bti mäkätamna kadena krobubti kwe nitre rükäye, bti niebare krörö kwe:

¿Ni ne abko nire amne tä dre nuene? niebare kwe ietre.

³⁴ Angwane ni jökrä namani ñäke ngwarbe ja te tata nekwäre sekwäre, aisete ni kukwei namani nokre. Yeبتä Pablo abko ni ño amne dre namani

nakenkä metre ñan nükani gare rükätre dänkien kri yeye. Abtä Pablo ngwiamna jirekäbe kwe kitadre ju nitre rükäkwe kánti.

³⁵ Ye kwrere bkänä, Pablo jänikani, jänikani nebe kalerabtä ju nitre rükäkwe kánti angwane, ni namani nakwen Pablo jiebti kämikakäre, abtä nitre rükä käkwe Pablo kaninkä káinta niaratre ngániene,

³⁶ ñobtä ñan angwane ni jökrä nikani Pablo jiebti, ye abko namani ngrente kri, kä namanintre niere:

¡Ni ye kämike, ni ye kämike! namanintre ngrente.

Pablokwe blitabare jakrä

³⁷ Yebti Pablo jatanina niken gwä angwane, niebare krörö kwe rükä dänkien kri yeye:

¿Ti rabadre blite chi mabe ya? niebare kwe ie.

Angwane rükä dänkien kri ye käkwe niebare mda ie:

¿Blita gare griegore mae ñan ñan? niebare kwe Pabloye.

³⁸ ¿Ni Egiptobo nükani iti Jerusalén nete, ne käkwe ni mili kräbkä töi kwitani gobran romanobo rüere, bti nikani ngwena kä kaibete rükäre gobran romanobo rüere abko ma ñakare ya? niebare rükä dänkien krikwe Pabloye.

³⁹ Angwane Pablokwe niebare ie:

Ti abko israelita nünanka juta Tarsote, juta ütiäte kri kä Ciliciate ye kánti, akwa makwe kä bian chi tie blitakrä ja mräkätre nokobe, ie ti tö nibi, niebare Pablokwe ie.

⁴⁰ Angwane nitre rükä dänkien kri ye käkwe kä biani Pabloye blitakrä amne, Pablo namani nünaninkä krö kalerate angwane, ni jökrä rabadre

kwekbe niara kukwe nuen niebare kisebti kwe ietre. Ye erere ni jökrä namani kwekbe angwane, Pablo nikani blite hebreore, käkwe niebare krörö:

22

¹ Ti mräkätre amne ti ruaitre tikwe, ti bike blite au jakrä, aisete ti kukwei nuen kuin munkwe.

² Pablo abko namani blite niaratre kukwere hebreo bentre, yebtä namani bäri kwekbe jökrä Pablo kukwei nuen angwane, niara nikani blite janknu krörö:

³ Ti abko israelita. Ti därebare juta Tarsote kä Ciliciate, akwa ti rirabare Jerusalén nete amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, yebtä abko tikwe ja töitikani metre täte jökrä Gamalielibe. Erere arato, käre ti töita sribibtä Ngöbökrä, munta sribire ño mtare, ye kwrere ti töita.

⁴ Ne aisete, kena ni merire amne ni brare nämane niken Ji nebti, ye ti nämane gain angwane, ti nämane niken kisere jiebtä. Ti nämane kaen ngite, bti ti nämane kite ngite kä teri kämikakäre. Ne abko ti nämane nuene kore kena.

⁵ Tita kukwe niere munye ne abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne nitre unbre ji dokwäte ie gare kuin jökrä, aisete niaratre raba blite metre kukwe nebtä, ñobtä ñan angwane ni mräkätre israelita Damascobo nämane tödeke Jesubti, ye rüere tikwe tarä käräba ietre, bti ti rikaba ja mräkätre tödekaka Jesubti ye kaen ngite, bti ti jatadre ngwena nüke Jerusalén nete mikakäre ja tare nike, abkokäre ti rikaba.

⁶ Akwa ti rikaba ji ngrabare, ti rababara mate ja ken juta Damascobe amne ñänä rükabara ruäre

käin. Ti näma näin jäme angwane, batibe kä trä gitiaba ngwen bürere ti bäre temen.

⁷ Angwane ti rikaba mate temen amne ni kukwei jaraba krörö tie: ¿Saulo, ñobtã mata näin kisere kore ti jiebti ti mikakäre ja tare nike yere? nieba tie.

⁸ Angwane tikwe nieba: ¿Ma abko nire ti Dänkien? tikwe nieba. Angwane ni kukwei jaraba tie, ye käkwe nieba krörö tie: Ti abra Jesu Nazarebo. Ti ne mden jiebti mata näin kisere ti mikakäre ja tare nike ye, nieba kwe tie.

⁹ Ye ngwane abko ja mräkätre nämane näin ti mukore, ye ie kä trä jataba, akwa ni kukwei ye rükaba gare ñakare ietre.

¹⁰ Angwane ti abko käkwe nieba krörö mda: ¿Tikwe dre nuendre, ie ma tö nibi ti Dänkien? tikwe nieba. Angwane ti Dänkien käkwe nieba tie: Näinta krö, bti ma rika janknu nebe Damasco. Ye kãnti kukweta ükaninte ño nuendre mae abko ni tädi iti yete käkwe niedi jökrã mae, nieba kwe tie.

¹¹ Akwa kä trä gitiaba ngwen dikaro, ye käkwe kä ötateba ti okwäte, aisete kä rababa tuen ñakare tie. Abtä ja mräkätre näma näin tibe, ye käkwe ti kaba küdebtì, bti rikaba ti ngwena nebe Damasco.

¹² Juta Damascote yete abko ni iti kädian nämane Ananías nämane nüne. Niara abko nämane nüne metre Ngöbö okwäbti amne Kukwe Biani Ngöbökwè Moiséye, ye abko niara nämane mike täte kuin. Ye mdenbtã abko, nitre israelita nünanka juta Damascote nämane blite kuin jökrã niarabtã.

¹³ Ananías ye abko jataba ti kãnti, rükaba angwane nieba kwe tie: Ti mräkã Saulo, kä raba tuenta mae, nieba kwe tie. Ye btärãbe kä trä

gitiakaba ti okwäte, käkwe niara mikaba ñäräre.

¹⁴ Angwane nieba mda kwe tie: Ngöbö mika nämane ütiäte ni mräkä kirakirakwe, Ngöbö ye arabe tö dre nuein abko rabadre gare mae, abkokäre ma dianinkä kwe. Amne Jesu abko Ni Era Metre abko makwe tuadre, abkokäre ma dianinkä kwe. Erere arato, Ngöböta blite ja kada jenbti, ye abko kukwei jaradre mae, abkokäre ma dianinkä kwe jakrä.

¹⁵ Makwe dre dre tuani amne makwe niara kukwei nuani ño ño, ye erere makwe niedi ni jökrä ngwärekre arato.

¹⁶ Ne aisete gwängware näin krö, bti ma rika ja mike ngökadre ñöte amne tödeka makwe ni Dänkienbti angwane, Ngöbökwé ma ngite kukwe kämekäme nuenbtä bätädrete jökrä mabtä, nieba niarakwe tie. Ye erere tikwe nuenba.

¹⁷ Yebti ti rükabata Jerusalén nete angwane, ju blitakrä Ngöböbe, kanti ti rikaba blite Ngöböbe amne ye kanti, köböre kwrere tikwe kukwe tuaba krörö:

¹⁸ Ni Dänkien tuaba tikwe, käkwe nieba krörö tie: Mata blite tibtä ye abko ñan mikadre era nitre Jerusalénbokwe, aisete gwängwarbe makwe kä mikaka Jerusalén nete, nieba kwe tie.

¹⁹ Abtä tikwe niebare: Ti Dänkien, sinagoga kantikanti ti nämane niken, kä nämane nitre tödekaka mabti kaen ngite, bti ti nämane kite ngite kä teri amne ti nämane mete arato.

²⁰ Erere arato, sribikä makwe Esteban nämane blitaka makrä, ye kämikani amne ti nämä yete arato amne, niara kämikadre abko rababa dbe tikrä, aisete nitre niara kämikaka, kräke ti nämane dän ngibiare. Ye mdenbtä nitre Jerusalénbo käkwe

ti kukwei mabtä mikadre bäri ütiäte jae ruen tie, tikwe nieba ti Dänkienye.

²¹ Akwa ti Dänkien käkwe nieba krörö tie: Nitre ñakare israelitare tä nüne mente temen, ye kanti ti bike ma juen, aisete nän jötrö, nieba kwe tie, niebare Pablokwe.

²² Pablo juani ni Dänkienkwe nitre ñakare israelitare ngätäite niebare kwe, yebtä abko ni jökrä ñan tö namani Pablo kukwei nuai mda, kä namani ngrente krikri be amne, namani niere:

¡Ni ye käkwe ñan nünandre mda! ¡Niara denkä kä nebtä! namanintre niere romone.

²³ Ni jökrä namani ngrente janknu kore amne, namani dän jabtä ngrükete amne namani dobro mnü kite käintabe romone.

²⁴ Abtä nitre rükä dänkien kri käkwe Pablo kitamna ju nitre rükäkwe kanti angwane, Pablokwe kukwe era erere niedre, abkokäre Pablo kwata metadre niebare kwe, ñobtä ñan angwane ni jökrä namani ñäke Pablo rüere, yebtä abko niebare kore kwe.

²⁵ Akwa Pablo mäkäninante biare kwata metadre angwane, ni rükä dänkien nämane yete, ye ie Pablokwe niebare krörö:

¿Ni romano jä ngämi nebe kritobo ngwärekri, ye känenkri kwata metadre, ye abko köböi bianina munye ya? Ñakare ruen tie, niebare Pablokwe.

²⁶ Pablokwe ñäkäbare kore, ye jarabare rükä dänkienye angwane, nikani jötrö, käkwe niebare rükä dänkien bäri kriye:

Ni ne abko romano aisete, ¿makwe dre nuendi mda btä? niebare kwe ie.

²⁷ Angwane nitre rükä dänkien kri käkwe krötabare Pablo ken, käkwe niebare ie:

¿Ma abko ni romano bkänä ya? niebare kwe ie.
 Angwane Pablokwe niebare mda ie:
 Jän, ti abko romano, niebare kwe ie.

²⁸ Nitre rükä dänkien kri käkwe niebare mda Pabloye:

Ti tö namani rabai romanore angwane, tikwe ja ütiä biani kri, köböire ti namani ni romanore, niebare kwe.

Abtä Pablokwe niebare mda ie:

Akwa ti abko därebare romanore, niebare kwe.

²⁹ Yebtä abko, nitre rükä namani biare Pablo kwata metakäre, yebtä kä jürä namani, käkwe kä mikaninkä jökrä Pablobtä. Erere arato, Pablo abko romano gani rükä dänkienkwe angwane, Pablo mäkäninte kwetre kadenanbti, yebtä abko kä jürä namani kri btätre, ñobtä ñan angwane ni romano ngämi kwen ngite, känenkri ñan mäkädrete jire chi aisete.

Pablo jänikani Sanedrin ngwärecri

³⁰ Jändrinane angwane, drebtä nitre israelita nämane Pablo kite ngise abko nitre rükä dänkien kri tö namani gai metre, käkwe kadena tikaninte Pablobtä, bti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien ye ie ja ükkrömna jökrä kwe amne, ni mda mda nämane sribire Sanedrinbe, ie ja ükkrömna jökrä kwe. Bti Pablo nämane kä teri diamna ju bäre kwe, bti mikani ni jökrä ngwärecri mda kwe.

23

¹ Angwane Pablokwe Sanedrin mikani ñäräre kwekbe ja käne, käkwe niebare krörö ietre:

Ja mräkätre, ti nämane nüne kena, erere tita nüne abti kä nuke mtare amne ja ruen ngite ñakare Ngöbö ngwärekre tie, niebare kwe.

² Angwane nitre nämane känime Pablo bäre temen, ye ie Ananíakwe Pablo metamna kada mkäte ta. Ananías ne abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko käkwe Pablo metamna,

³ akwa Pablo käkwe ñäkäbare tare mda ie:

¡Mata ja bä mike kuin! Ngöbökre ti ngie mikadi ma rüere. Mata tákänintbe yete, ye tö kukwe úkaite tibe Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye yebti bä amarebti, ¡ye ñobtä Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye abko rüere ma tö nibi ti mete yere! niebare kwe Ananíaye.

⁴ Abtä nitre nämane yete ye käkwe niebare Pabloye:

¿Ñobtä ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien, ie mata ñäke kore yere? niebare kwetre Pabloye.

⁵ Angwane Pablokwe niebare mda:

Ja mräkä, ni noko abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko gare ñakare tie, aisete tikwe ñäri kore ie, ñobtä ñan angwane tärä Ngöbökre käta niere krörö: Ni gobranka juta makwebti, rüere makwe ñan ñäkädre blo, nieta Ngöbö Kukweibtä, niebare Pablokwe.

⁶ Yebti nitre nämane sribire Sanedrinbe abko ruäre saduseo amne ruäre abko bariseo, ye gani Pablokwe. Angwane Pablokwe ñäkäbare jume ja dibti, käkwe niebare:

Ja mräkä, ti abra bariseo. Ti mräkä abko bariseo jökrä akwa, ni krütani rükadreta nire abko tita mike

era jae, ye mdenbtä abko ti mikata ngite mtare, niebare Pablokwe.

⁷ Pablokwe ñäkäbare kore, yebtä abko nitre bariseo amne nitre saduseo nikani ja kwete kwärikwäri. Abtä nitre nämane gätäbtä, ye käkwe ja ñäkänintbe jene jene mda,

⁸ ñobtä ñan angwane ni krütani ñan rükadreta nire abko nitre saduseo käta niere. Erere arato, angele amne üai ñakare, tätre niere. Akwa nitre bariseo abko käta kukwe ye mike era jökrä, aisete namani ja kwete jökrä kore.

⁹ Angwane ni jökrä namani ngrente amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nämane ruäre abko nämane nekete nitre bariseokri abko namani nünaninkä krö käkwe niebare:

Ni neta ja mike ngite ñakare, ñobtä ñan angwane nane ni üai nükani blite ben o angele nükani blite ben kukwe nebtä, niebare nitre bariseokwe.

¹⁰ Akwa ni jökrä namani kä mike nokre krübäte. Yebtä nitre rükä dänkien kri, btä kä jürä namani krübäte, ñobtä ñan angwane nane Pablo dikan-drete oto kiakia jökrä ja ñäte ni jökräkwe, ye abko jürä namani btä. Abtä nitre rükä juani ruäre kwe nebe Pablo tuen, bti Pablo jänikaninta kitadreta ju nitre rükäkwe kánti bobuta.

¹¹ Yebti deo, ni Dänkien Jesu nükani ja mike tuadre Pabloye, käkwe niebare ie:

Pablo, makwe ñan kä jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane makwe blitabare tibtä Jerusalén nete, ye kwrere makwe blitadi tibtä juta Romate sete arato, niebare ni Dänkienkwe ie.

Nitre israelita käkwe kukwe mikanintbe Pablo kämikakäre

12-13 Abti jändrinane, nitre israelita ni gre ketebu jire kākwe ja tōi mikani gwaire Pablo kāmikakäre, kākwe ja kukwei biani krörö ja rüere Ngöböye: Ni ngämi Pablo kāmike, känenkri nikwe ñan mrödre amne nikwe ñan tomna ñadre, niebare kwetre jae kwärikwäri amne Ngöböye.

14 Bti nikaninta mda nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kanti amne nitre unbre ji dokwäte kanti, kākwe niebare ietre:

Nun ngämi Pablo kāmike, känenkri nunkwe ñan mrödre jire abko nunkwe ja kukwei biani kore ja rüere Ngöböye.

15 Ne aisete mun sribikä ütiäte krikri Sanedrinte ye kākwe Pablo kārāta jetbe rükatre dänkien kriye amne, kukwe ño metre abko Pablokwe niedre nete, abkokäre munta kārere nüke ja ngwärekri, munkwe nie. Akwa Pablo ngämi nüke mun kanti nete, ye känenkri nunkwe kāmikadi, niebare kwetre.

16 Akwa Pablo kāmika brai namani, ye Pablo nüräkwe gani angwane, Pablo nämane ngite, ye kanti nikani niere Pabloye.

17 Blitabare ünän kwe Pablobe, angwane nitre rükä dänkien nämane yete Pablokwe kārābare, bti niebare kwe ie:

Ni bati ne tō kukwe ütiäte kri niei dänkien kriye, aisete ngwena nebe niara kanti, niebare Pablokwe ie.

18 Ye erere bkänä, rükatre dänkien nikani Pablo nürä ye ngwena nebe rükatre dänkien kri kanti, kākwe niebare ie:

Ni kädianta Pablo tä ngite ye kākwe ti kāräniri, bti ti juni ma kanti kwe ni bati nebe, ñobtä ñan

angwane ni ne abko tö kukwe ütiäte kri niei mae, aisete ti juni kwe nüke ma kánti nete, niebare kwe.

¹⁹ Angwane nitre rükä dänkien kri ye käkwe Pablo nürä kani küdehti, nikani ngwena jenena temen, käkwe niebare krörö ie:

¿Ma tö nibi dre niei tie? niebare kwe ie.

²⁰ Angwane Pablo nürä käkwe niebare:

Nitre israelita käkwe ja töi mikani gwaire Pablo káräkäre mae jetbe nebe nitre sribiká Sanedrinte ye ngwärekri, kukwe era erere ngwiantarikäre ja táritári Pabloye, nieta kwetre.

²¹ Akwa makwe ñan niaratre kukwei mika era, ñobtá ñan angwane ni gre ketebu bti bärire mda tádi ja rükaninte jibtá Pablo kraire jite. Niaratre käkwe ñan Pablo kámikadre angwane, ñan mrödre kwetre amne ñan tomna ñadre kwetre, niebare ja rüere kwetre Ngöböye, aisete makwe dre niedi ye abko niaratre tá biare ngibiare ngähti, niebare Pablo nüräkwe.

²² Angwane rükätre dänkien kri käkwe ni bati ye juaninta, akwa kukwe ye abko ñan niedre jire ni mda mdaye kwe, niebare kwe ie.

Pablo jänikani nebe gobernador Félix kánti

²³ Yebti rükätre dänkien kri käkwe rükä dänkien káräbare nibu, bti niebare kwe ietre:

Nitre rükä kánene siento krobu abko rika gürere amne, rükä ni gre ketamá bti ni jätá abko rika mdähti amne ni siento krobu abko rika buko nga ngwena kisete rikakäre juta Cesareate ñaná okwä krä ökän deo, niebare kwe ietre.

²⁴ Erere arato, rükä dänkien kri käkwe mdä mikamna biare krati nänkrä Pabloye amne Pablo

järikadre kuin nebe gobernador Félix ngwärekri abko niebare dänkien krikwe kore.

²⁵ Angwane tarä tikani krörö kwe gobernador Félikrä:

²⁶ Ñantöre Félix. Ma gobernador ütiäte kri, kräke ti Claudio Lisias käta tarä ne tike.

²⁷ Nitre israelita käkwe ni ne kani ngite angwane, tö namani kämikai, akwa ni ne abko romano tikwe gaba angwane ti janama denkäta nitre israelita kisete rükätre tikwebe.

²⁸ Erere arato, drebtä niara kita nämane ngise abko ti tö rababa gai, kä rikaba ngwena nebe Sanedrin ngwärekri.

²⁹ Angwane kukwe ükaninte nuendre kwetre abko ni ne ñan tä mike täte, abtä tätre kite ngise akwa, ni ne käkwe ja mikani ngite ñakare, aisete kukwe ye dokwäre ni ñan raba niara kämike jire chi. Erere arato, ñan rabadre ngite jire chi kukwe ye dokwäre ruen tie.

³⁰ Akwa mtare nitre israelita tö niara kämikai abko tikwe gani, aisete tita juen jirekäbe nebe ma kánti. Erere arato, nitre niara kitaka ngise abko rikadre nebe ma kánti blitakäre niara rüere mabe, abkokäre tita juen, tikani rükätre dänkien krikwe taräbtä.

³¹ Nitre rükä dänkien kri ye käkwe dre niebare rükätreye, ye erere nuenbare kwetre, kä nikanintre Pablo ngwena deo nebe juta Antípatrite.

³² Yebti jändrinane angwane, kukwe nakaninkä ñakare btätre, aisete rükätre nämane näin gürere, ye nikaninta ja jiebtu nebeta ja kánti amne rükätre nämane näin mdäbti mdäbti aibe nikani janknu Pablobe.

³³ Nikanintre nebe juta Cesareate angwane, tärä biani kwetre gobernadoreye, käkwe Pablo mikani gare ie arato.

³⁴ Abti gobernador käkwe ñäkäbare ünän jökrä täräbtä, bti niebare kwe Pabloye:

¿Ma kä mdenbo? niebare kwe ie.

Angwane, Ja Ciliciabo, niebare Pablokwe ie.

³⁵ Abtä niarakwe niebare mda Pabloye:

Nitre ma kitaka ngise rükadi nete angwane, bat-ibe tikwe ma kukwei nuadi, niebare kwe ie.

Yehti Pablo mikani ngibiadre kwe ju kri jrei Herodekwete abko nakaninkä kore.

24

Pablokwe blitabare ja dokwäre gobernador Félix ngwärekri

¹ Abti kä nikanina köbörike ta angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kädian nämane Ananías nikani nebe Félix kánti amne nitre unbre ji dokwäte nikani ruäre ben. Erere arato, ni iti blitaka ni mdakrä kädian nämane Tértulo nikani siba nebe gobran Félix kánti Pablo kitakäre ngite gobranye.

² Pablo jänükani niaratre ngwärekri angwane, Tértulo nikani niere krörö gobernador Féliye Pablo rüere:

Ti dänkien bäri ütiäte kri, mata gobrane kuin nete, yehti ti tö kuin niei mae, ñobtä ñan angwane mtare ni israelita tä nüne jäme ma köböire. Erere arato, ma töbtä, aisete mata sribire kuin, abko köböire makwe jändrän keta kabre ükaninte juta nikkwete nete.

³ Ne aisete, jändrän ne abko nunta kaen ngäbti käre amne kä jökräbti arato, aisete nun tö kuin niei mae sribi jökräbtä.

⁴ Akwa ti ñan tö kä diainkä dikaro makän, aisete ti bike blite chi mabe amne makwe ti kukwei nua ja moto jämenbti abko ti ribere mae.

⁵ Ni ne abko tä ni jökrä nike krübäte gobran romanobo rüere amne, kä jökräbti temen niarata näin nitre israelita ñäketbe jene jene amne, nitre reketaka ni Nazarebokri abko bti niarata mikani ji dokwäte abko kwanba nunye.

⁶ Mdakäre abko niara tö rababa ju Ngöbökwe dain jändrän kämenbti. Abtä nunkwe kaba ngite, [kukwe ükaninte nuendre nunkwe tä niere, ye kwrere.

⁷ Akwa nitre rükä dänkien kri Lisias käkwe di-ankabata jötrö amne romone nun kiset, bti Pablo kitaka ngise juamna blite mabe nete.]*

⁸ Akwa mtare nunta kite ngite ma ngwärekre nete, aisete kukwe ne abko era ya, ñakare ya abko makwe ngwiantari au ie. Abko kore se, niebare Tértulokwe.

⁹ Kukwe niebare Tértulokwe, ye abko nitre israelita nämene yete käkwe era niebare arato.

¹⁰ Angwane Pablokwe blitadre niebare kisebti ie gobernadorekwe amne Pablokwe niebare krörö:

Kä raire mata mikani kukwe ükatekä juta nebe, aisete kä nibi nuäre tibtä blite jakrä ma ngwärekre nete.

* **24:7** Kukwe ne ñan tä tikani manuscrito kira bäri kuinkuinbtä.

11 Köbö jätäbti kubube ti rikaba Jerusalén yete Ngöbö käikitakakäre. Ye abko era ya abko makwe ngwiantari au gadre jae.

12 Ti nämä nete angwane, nitre ti kitaka ngise, ie ti kwanba ja kwete ñakare ni mda mdabe. Erere arato, ti köböite ni kwati ñan kätä kä ngwen nokre ju blitakrä Ngöböbete amne, sinagoga kwatirekwatire te amne kä mdabti juta Jerusalénte.

13 Ne aisete nitre ne ñan tä ti kite ngise kukwe erabtä amne tätre ni ngökö ngwarbe ti rüere.

14 Akwa kukwe era erere ti bike niere metre abko krörö: Ngöbö mikani ütiäte ti mräkä kirakirakwe, Ngöbö ye arabe kräke tita sribire Ji Btinbti mtare. Ye mden abko kukwe ngwarbe nieta kwetre. Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye abko tita mike era jökrä amne nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira käkwe Ngöbö Kukwei tikani kira, ye tita mike era jökrä arato.

15 Mdakäre abko, ni kuin amne ni käme krütanikrütani abko Ngöbökwé mikadita nire abko, bti nitre noko tä tödeke, ye kwrere bti tita tödeke arato.

16 Aisete ja rabadre ruen ngite ñakare tie Ngöbö ngwärekre amne ni mda mda ngwärekre, abkokäre käre tita nüne kuin metre.

17 Akwa kukwe rakakaba krörö tibtä juta Jerusalénte: Kä raire ti nämäne dikekä kä mdabti. Abti ti jatabata Jerusalén ngwian ngwena biankäre nitre israelita bobre bobre kräke amne jändrän biankäre Ngöböye.

18-19 Kä ye ngwane, kukwe ükaninte nuendre, erere ti nämä nuene, aisete ti rababa dbe Ngöbö ngwärekre. Amne ti nämä ju blitakrä Ngöböbe

ye kánti angwane, ni israelita núnanka kä Asiате rükaba ruäre ti kánti, aisete ye näire ni nämä ñakare kwati tibe amne ni nämä kä mike ñakare nokre arato angwane, nitre Asiabo rükaba. Niaratre ye abko käkwe ti kitaba ngite käne, aisete rabadre nüke nete ti kite ngite amne rabadre ti ngite niere ruen tie.

²⁰ Ñakare ne ngwane ti rababa Sanedrin ngwäre kri angwane, drebtä tikwe ja mikani ngite, ye nitre nete noko käkwe niedre metre arato mae. Akwa nuenba ñakare kwetre.

²¹ Akwa ti nämä niaratre ngätäite angwane, tikwe ñäkäba jume ja dibti, käkwe nieba krörö:

Ni krütani abko Ngöbökwe mikadita nire abko tita mike era, yebtä munta kukwe ükete tikrä mtare, tikwe nieba kore. Nebtä aibe nitre noko tö ti kitai ngise ruen tie. Abko kore se, niebare Pablokwe Féliye.

²² Gobernador Félix abko, ie Ji Btin gare kuin, aisete Pablokwe ñäkäbare kore, yebtä abko kukwe Pablokwe tuanimetre ükadrete köbö mdabti kwe, käkwe niebare krörö nitre israelitaye:

Nitre rükä dänkien kri Lisias rükadi ti kánti nete, käkwe kukwe ño niedi metre tie angwane, tikwe kukwe munkwe tuadi kánti. Abko kore se, niebare Félikwe ietre.

²³ Abti Félikwe nitre rükä dänkien juani Pablo kiteta ngite kä teri akwa, kä biandre ruäre dikakakrä Pabloye amne Pablo kukwe muko, ie kä biandre nüke basare Pabloye niara die mikakäre, niebare Félikwe.

²⁴ Yebti köbö mdara jire te, Félix jatani merire kwe Drusilabe. Drusila abko meri israelita abko ben Félix jatani, käkwe Pablo kärämna angwane,

tödekadre ño Kristo Jesubti abko Pablokwe niebare ie, niara käkwe Pablo kukwei nuani.

²⁵ Akwa nünandre ño metre Ngöbö ngwärekre amne, ni ñan rankwadre jötrö jändrän käme jiehti amne mrä Ngöbö rükadi kritobore ño nibtä abko niebare Pablokwe Féliye. Yebtä abko, Félix nekwe-taninkä, käkwe niebare Pabloye:

Nänta jötrö. Kä rabadita ngwarbe tie angwane, tikwe ma kärädita mda, niebare kwe Pabloye.

²⁶ Akwa Pablokwe ngwian biandre ja ütiäre Féliye abko ie Félix tö namani, aisete käre namani nuke Pablo kärere blite jabe.

²⁷ Pablo namani ngite kä kubu angwane, käre kukwe namani nakenkä kore. Yebti Félix ñan namani gobernador mda, aisete ni iti mda kädian nämene Porcio Festo namani gobernador Félix täte, akwa Félix abko tö namani rabai kuin jabtä nitre israelita krikri be, aisete Pablo tuanimetre ngite kwe.

25

Pablokwe blitabare jakrä Festo ngwärekre

¹ Festo nikani nebe kä Judeate sribikäre gobernador kwrere. Juta Cesareate, ye kanti namani köbömä, bti nikani juta Jerusalente köbö ngwiantarikäre nitre israelita ji dokwäteye.

² Namani Jerusalén angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre israelita ji dokwäte nikani, käkwe Pablo kitani ngise ie.

³ Ja moto kuinbti Festokwe Pablo juandreta Jerusalén kukwe ükatekäre yete abko ribebare kisere kwetre ie, ñobtä ñan angwane niaratre

nämane Pablo kämika braire ji ngrabare, abkokäre namani kärereta ie.

⁴ Akwa Festo abko käkwe niebare ietre:

Pablo rabadi ngite janknu juta Cesareate amne ti ara jire kebera yäketa arato nebata juta yete.

⁵ Niara käkwe ja mikani ngite krübäte bkänä ne ngwane, mun ji dokwäte dokwäte nete, ye ara jire rikadre tibe nebe sete, niara kitakäre ngise tie sete abko rabadre bäri kuin. Abko kore se, niebare kwe ietre.

⁶ Yebti Festo namani köbö kwä amne köbö jätä näre mda juta Jerusalénte, bti nikaninta juta Cesareate. Jändrinane angwane ja täkrä gobrankrä, bti nämane tākānintbe, kākwe Pablo ngwiamna nebe ja kanti.

⁷ Erere bkänä, Pablo nikani gwäkäre angwane, nitre israelita nämane Jerusalén, nūkanina Festobe, ye kākwe krōtabare Pablo ken, kākwe Pablo kitani ngise kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe btä. Akwa kukwe era erere kwani ñakare Pablo rüere ietre.

⁸ Angwane Pablo abko käkwe ñākābare au jakrä:

Kukwe Biani Ngöbökwē Moiséye nuendre nitre israelitaye, ye rüere ti ja mike ngite ñakare. Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe amne emperador romanobo rüere, ti ja mike ngite ñakare arato, niebare Pablokwe Festoye.

⁹ Akwa nitre israelita ñan moto rabadre romon Festokrä, abkokäre tö namani niaratre näkwitai, abkokäre niebare krörö kwe Pabloye:

¿Ma tö rikai nebe Jerusalén, kanti tikwe kukwe ükadite makrä ya? niebare kwe ie.

¹⁰ Pablokwe niebare mda ie:

Ma kukwe ukatekä emperador käfti abko ngwärekre tita nete. Ne käfti makwe kukwe ukadrete tikrä, ñobtä ñan angwane ti ja mike ngite ñakare nitre israelita rüere, ye gare kuin mae.

¹¹ Akwa nane tikwe ja mikani ngite era bkänä, dokwäre ti kämika tö rabadre angwane, tita juto biare krüte. Akwa tikwe ja mikani ngite ñakare nitre israelita rüere ne ngwane, ni mda ñan raba ti bien jire chi kämikadre nitre israelita seye, aise te emperador ara jire käkwe kukwe ukate tikrä, ie ti tö, erere tita ribere mae. Abko kore se, niebare kwe Festoye.

¹² Abtä nitre töbtä töbtä nämane yete niara die mikakäre, ye ie Festokwe kukwe ngwianintari, bti niebare kwe mda Pabloye:

Ma abko romanobo, aise te emperador ara jire käkwe kukwe ukadrete makrä abko mata ribere tie aise te, ma näin niara käfti juta Romate jirekäbe, kukwe makwe ye ukatekäre. Abko kore se, niebare Festokwe.

Festokwe ja di käräbare Pablobtä jrei Agripaye

¹³ Yebti köbö nikanina bä raire ta angwane, jrei Agripa nikani ngwai Berenicebe nebe Cesareate köbö ngwiantarikäre Festoye.

¹⁴ Ye käfti namaninta nüne bä raire Festo käfti angwane, Festokwe blitabare kukwe Pablokwebtä jrei Agripabe, käkwe niebare ie:

Ni iti mikaninte ngite Félikwe abko tä ngite nete.

¹⁵ Ti nämä Jerusalén angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre israelita unbre ji dokwäte käkwe ni ye kitaba ngite ti ngwärekre amne müre ketamna kwetre tie.

¹⁶ Abtä tikwe nieba krörö ietre: Ni kitata ngite abko ngämi ja kwete gwärere ni niara kitaka ngitebe, ye känenkri ni ngite ye kämikadre ñakare jire abko tä ükaninte kore nun romanobo ngätäite, tikwe nieba ietre.

¹⁷ Niaratre jatabata tibe nete, ye mdenbtä abko jändrinane tikwe nitre kukwe ükatekä mda mda tibe käräba jötrö, bti tikwe ni ngite ye ngwiamna nüke ja kánti nete.

¹⁸ Akwa kukwe nuenbare blo kwe, btä mika nämane ngite, ti nämane nütüre, ye kwrere btä nitre niara kitaka ngite käkwe niara mikaba ngite ñakare ti ngwärecri.

¹⁹ Akwa Ngöbö mikadre täte ño, yebtä nämane ja kwete amne ni kädian nämane Jesu abko krütani akwa tä nire abko Pablo namani niere, ye aibehtä mika rababa ngite.

²⁰ Tikwe kukwe ye ükadrete ño ñan rababa nüke gare tie. Abtä Pablo rikadreta jirekäbe Jerusalén, kánti tikwe kukwe ükadrete kräke ya abko tikwe ngwiantariba ie mda.

²¹ Akwa emperador abko käkwe kukwe ükadrete kräke nieba kwe, aisetä tä ngite nete. Abti tikwe juandi nebe emperador kánti, niebare Festokwe Agripaye.

²² Angwane Agripakwe niebare mda Festoye:
Ti tö ni ye kukwe nuai arato, niebare kwe.
Amne Festokwe niebare ie:
Jetbe makwe niara kukwei nuadi, niebare mda kwe ie.

Pablokwe blitabare jrei Agripa ngwärecri

²³ Ye erere bkänä, jändrinane Agripa amne Berenice käkwe ja ükaninte kuin ja bä mikakäre

ütiäte, bti nitre rükä dänkien krikri amne nitre gobranka gobranka juta Cesareate, ye ben nikanintre gwaire nebe gwi kä kukwe ükatekrä ye kánti. Angwane Festokwe Pablo ngwiamna nebe ye kánti.

²⁴ Bti niebare kwe ni jökräye:

Jrei Agripa amne mun ütiäte ütiäte tä ja ükaninkrö ketetibe nunbe nete, ni iti tä ngite abko jänüra mun ngwärekre nete tuen munkwe. Nitre israelita Jerusalénbo amne Cesareabo kwati tä nüke ni ne mike ngite ti ngwärekre nete, käta nebe ngwänenkä krikri be, käta nebe niara müre ketamna tie.

²⁵ Akwa ni ne ja mike ngite ñakare, aisete müre ketadre ñakare tä nebe tuen tie. Akwa emperador käkwe kukwe ükadrete kräke abko ribebare kwe tie, aisete tikwe juandi jirekäbe nebe emperador kánti.

²⁶ Akwa kukwe era erere ñakare tikadre tie juandre ti dänkien emperadoreye ni nebtä, aisete ti ki ngwena mun ngwärekre nete amne jrei Agripa ngwärekre, ne kánti abko jreikwe kukwe ngwentari ie amne dre niedi kwe abtä kukwe kwandi tie tikakäre emperadoreye,

²⁷ ñobtä ñan angwane ni juandre ngite akwa, drebtä rikadre ngite abko niedre ñakare, ye abko ñan tuen dbe tie, niebare Festokwe ni jökräye.

26

¹ Angwane Agripakwe niebare Pabloye:

Mtare ma raba blite jakrä, niebare kwe ie.

Ye btäräbe Pablokwe kise kaninkä käin, käkwe niebare krörö:

² Jrei Agripa, ma ütiäte kri. Ma ye ngwärekri kä nibi nuäre tibtä blitare jakrä, aisete kukwe ño ño btä nitre israelita tätre ti mike ngite, ye abko käi nibi nuäre tibtä niere mae,

³ ñobtä ñan angwane ma ti dänkien ütiäte kri, akwa nitre israelita tätre nüne ño, ye garera kuin mae amne, drebtä tätre ja kwete jabe kwärikwäri, ye garera kuin mae arato, aisete makwe ti kukwei nua jäme abko ti bike ribere mae.

⁴ Ti nämane bati abti kä nüke mtare, tikwe nünabare ño ja käite amne Jerusalénte, ye abko gare kuin jökrä ietre.

⁵ Erere arato, kä raire ti gare ietre, aisete ti ne abko bariseo kena, ye gare kuin nitre israelitaye. Ye erere niaratre raba niere metre tibtä, ñobtä ñan angwane nitre bariseo abko bäri tä Ngöbö Kukwei mike täte era metre jökrä abko erere ti nämane mike täte arato.

⁶ Kukwe mikata ütiäte nitre bariseokwe, ye tita mike ütiäte jae, abtä nitre israelita tä ti mike ngite mtare abko krörö: Ngöbökwé ni krütani mikadita nire abko kukwe niebare metre kwe ni mräkä kirakiraye, yehti tita tödeke arato nitre bariseo jökrä kwrere, abtä ti mikata ngite.

⁷ Mdakäre abko, Ngöbökwé jändrän köböi mikani kira ni mräkä israelita juta keta jätäbti ketebuye, ye mden ngibiata ngäbti kisere kwetre, käta sribi nuene Ngöbökrä amne Ngöbö käikitekä kore köbö kwatirekwatire dibire rare, ye arabebti tita tödeke arato, abtä nitre israelita käta ti mike ngite mtare ma ngwärekri jrei Agripa.

⁸ ¿Se ñobtä abko ni krütani mikadreta nire Ngöbökwé abko mun ñan tä mike era se?

⁹ Käne ti ne ara jire käkwe kukwe nuendre bätäkä ngwarbe Jesu Nazarebo rüere, ti nämane nütüre.

¹⁰ Ye erere tikwe nuenbare Jerusalén. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre nämane ja di bien tie abko käfti tikwe nitre tödekaka Jesubti kitani ngite kwati kä teri. Erere arato, nitre tödekaka Jesubti kämika nämane ti okwäfti angwane, nämane nükebti tie arato.

¹¹ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti käkwe ñäkädre blo Jesu rüere, abkokäre ti nämane mike ja tare nike krübäte. Ne abko sinagoga kwatirekwatire te ti nämane nuene kore angwane, ti moto nämane nebe romon krübäte kräke, aisete ti nämane niken mobe juta mda mdate ni menteni ngätäite nitre tödekaka Jesubti ye jiebti.

¹² Ye erere, bati ti rikaba juta Damascote angwane, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre käkwe ja di bianba tie abko käfti ti rikaba.

¹³ Akwa ti rikaba ji ngrabare angwane, kukwe rakakaba tibtä abko ti bike niere mae jrei abko krörö: Ti nämä dikekä ji ngrabare juta Damasco kukwäre angwane, ñänä ruäre käin angwane, batibe kä trä gitiaba dirare kä käinbti se kwrere. Kä trä ye abko rababa bäri dirare ñänä träkrä abko rikaba mate jökrä nun bäre temen ti kukwe muko tikwebe.

¹⁴ Angwane nun rikaba ngitiekä jökrä temen. Ye btäräbe ni kukwei jaraba krörö hebreore tie: ¿Saulo, ñobtä mata näin kisere ti jiebti ti mikakäre ja tare nike kore yere? ¿Ye ñobtä mata kukwe nuene käme ja rüere au? abko ni kukwei jaraba

kore tie.

¹⁵ Angwane tikwe nieba: ¿Ma abko nire ti Dänkien? tikwe nieba. Angwane ti Dänkien käkwe nieba krörö mda tie: Ti abko Jesu ara. Ti ne mden jiebtu mata näin kisere mikakäre ja tare nike ye.

¹⁶ Akwa näinta krö, tita ja mike tuare mae, ma mikakäre sribire jakrä amne blitakäre jakrä. Ne aisete makwe dre turi mtare tibtä amne makwe dre tuadi mda tibtä, yebtä makwe blitadi tikrä.

¹⁷ Angwane nitre israelita btä nitre ñakare israelitare, ngätäite ti bike ma juen akwa, tikwe ma ngibiadi niaratre ngäniene.

¹⁸ Nitre israelitare amne nitre ñakare israelitare, kánti ti bike ma juen abko makwe kä trä tikadrekä okwäte kukwe kuin Ngöbökwebtä. Niaratre rabadre dikekä ñakare mda kä iko diablukwete akwa, rabadre dikekä Ngöbö trä ngwente, ñan nünandre mda kwetre Satana ngoto täni akwa, rabadre nüne Ngöböbe amne tödekadre tibti kwetre abko köböire Ngöbökwete niaratre ngite diandrekä jökrä btä amne, ni deme Ngöbökwete abko ben rabadre nüne ketetibe, abkokäre tita ma juen kánti, nieba ti Dänkien Jesukwe tie.

¹⁹ Ne aisete jrei Agripa, kukwe kä käinbti jataba köböire kwrere tie, ye tikwe ñan kitaba temen akwa, tikwe mikaba täte.

²⁰ Ye mden kisete, nitre israelita amne ni ñakare israelitare käkwe kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti kwetre abko ti rikaba niere ietre. Erere arato, Ngöbö kani ngäbti kwetre abko bä mikadre sribi kuin nuenbti kwetre, ti rikaba niere ietre. Kukwe ne abko ti rikaba niere käne juta Damascote abti Jerusalénte. Yebti ti rikaba niere kä ketareketare te kä ngrabare Judeate.

²¹ Ye mdenbtä abko, nitre israelita käkwe ti kaba ngite ju blitakrä Ngöböbe ye kanti, bti tö rababa ti kämikai.

²² Akwa käre Ngöböta ti die mike abti kä nuke mtare, aise te ti tä nūnaninkä dite mtare. Ne aise te ni bobre bobre amne ni ütiäte krikri, ie tita Ngöbö kukwei mike gare jökrä. Akwa kukwe rakadrekä ño niebare nitre Ngöbö kukwei niekä kirakirakwe amne Moisékwe, ye aibe tita niere, aise te tita kukwe bä jene dirire ñakare.

²³ Ni Dianinkä Ngöbökwé abko krütadre akwa, rükadreta nire käne ni jökrä kä nebtä ngätäite amne, niara arabe käkwe blitadi ni diantaribtä ni mräkä israelitaye amne nitre ñakare israelitareye, kukwe ne mden abko ti nämáne dirire. Abko kore se, niebare Pablokwe.

²⁴ Pablokwe ñäkäbare kore ni krütani nūkanina nire btä angwane, ye namani tuen jene jene Festoye. Abtä niarakwe ngratebare kri, käkwe niebare:

Pablo, makwe ja töitikani kabre krübäte abko kisete kä jäme ma dokwäbti ñan ñan, niebare kwe ie.

²⁵ Abtä Pablokwe niebare mda Festoye:

Festo, ma abra ni ütiäte kri, käta kä jäme ti dokwäbti niere tie, akwa ye kwrere ñakare, ñobtä ñan angwane kä ruen kuin tibti. Kukwe era erere tita niere metre amne

²⁶ kukwe nieta tikwe ne gare kuin jökrä jrei Agripa seye. Ye mdenbtä abko tita blite niara ngwärekri, ñobtä ñan angwane kukwe ne abko ñan nakaninkä kaibe kä kaibete, akwa nakaninkä ni jökrä ngwärekri, aise te gare jökrä ie, ye abko gare kuin tie.

²⁷ Ne aisete ni Ngöbö kukwei niekä niekä käkwe kukwe niebare, ye era makrä ti dänkien Agripa ruen tie. Mata mike era ruen tie, niebare Pablokwe Agripaye.

²⁸ Abtä Agripakwe niebare mda Pabloye:

Jötrö ngwarbe ma tö nibira ti töi kwitai tödeke Jesubti ñan ñan, niebare kwe ie.

²⁹ Angwane Pablokwe niebareta Agripaye:

Jötrö ngwarbe ya, raire ya, Ngöbö diebti ñan ma ti dänkien aibe rabadre tödeke Jesubti, akwa ni jökrä tä ti kukwei nuen nete noko rabadre tödeke siba Jesubti ti kwrere näre. Akwa ñan rabadre mäkäninte kadenanbti ti kwrere abko rabadre bäri kuin, niebare kwe.

³⁰ Angwane jrei Agripa btä gobernador Festo nükani krö Berenicebe amne ni mda mda nämane bentre yete yebe,

³¹ nikani mento kä bäre, kä nikani blite krörö jabe kwärikwäri:

Ni ne ja mike ngite ñakare, se drebtä kämikadre. Erere arato, kukwe nuenbare ñakare blo, abtä tädre ngite kä teri nete, namani niere jae kwärikwäri.

³² Angwane Agripakwe niebare Festoye:

Ni ne käkwe ñan kukwe ükatemna au jakrä emperadoreye akräke niara tikadrete. Akwa niara ara jire käkwe kukwe ükatemna kore, aisete ni ñan raba tikete, niebare kwe ie.

27

Festokwe Pablo juani rute juta Roma

¹ Yebti köbö kitani nun juankrä Italia, ye rükaba angwane, Pablo btä ni mda mda nämä ngite arato

abko mikaba gare ni ngite ngibiabtikä dänkien kädian nämane Julio yeye. Julio abko nämane sribire batallon kädian nämane Batallon Augusta yebe.

² Nun juanba Italia kukwäre angwane, ru juta Adramitiobo nämä krati mren köräbti abko jataba niken provincia Asiate mren köräbti abko te nun rankwaba. Angwane abko, Aristarco nünanka juta Tesalónicate, kä Macedoniate ye nämä näin siba nunbe abko ben nun rikaba.

³ Yehti jändrinane angwane, nun rikaba nebe juta Sidónte. Ye kánti Juliokwe jändrän kuin nu-enba Pablokrä, käkwe Pablo tuametreba basare kukwe muko tödekaka Jesubtiye amne niaratre käkwe Pablo kadre ngäbti ja juete abkokäre.

⁴ Abti nun nämä Sidón, kánti nun rikaba ta angwane, nun rikaba rute akwa, müre rababa mate ribi nun ngäbti, abtä kä butu Chiprete btä kwäräkrita nun rikaba müre ngäniene.

⁵ Angwane nun rikaba mren köräbti niken Cilia bäre temen amne Panfilia bäre temen, bti nun rikaba nebe juta Mirate, kä Liciate.

⁶ Ye kánti nitre rükä dänkien, ie ru Alejandríabo kwanba krati. Ru ye abko jataba niken Italia abko te nun juanba mda kwe, nun rikadre janknu mentokwäre abkokäre.

⁷ Ye erere nun rikaba angwane, nun rikaba bätärekä, aisete nun rababa raire mrenbti amne nämä tare krübäte nänkrä müre ngäbti. Abti nun rikaba mate juta Gnido ngware ta. Kä ye ngwane abko müre nämä mate nun ngäbti, aisete nun rikaba niken kä Salmón, Cretate ngware ta angwane nun rikaba bä känime menteninta temen niken kä

butu Cretate bäre temen.

⁸ Amne nun rikaba janknu, akwa nunkwe dikakaba tare krübäte mren köräbäre mötarita temen. Abti kä mren köräbti kädian nämane Ñö Körä Kuin Rukrä, kánti nun rikaba nebe, kánime juta Lasea ken.

⁹ Ye ngwane nun jataba bäri bätäre amne, kä ja bäinkrä Ngöbökrä nitre israelitakwe sö septiem-brebtä rikabara ta amne kä ñüre jatabara nüketa kánime, aisete kä namani krübäte rikakäre rute mrenbti. Abtä Pablokwe nieba krörö nitre ru bkänkäye amne nitre ru ngwiankaye:

¹⁰ Ja mräkä, kä nena krübäte nänkrä mrenbti, aisete nane ru amne tribe rika ngwarbe munkän amne nañe ni müre reketadre mrente arato nibi tuen tie, aisete ni ñan rikadre janknu mentokwäre näre, niebare Pablokwe.

¹¹ Akwa nitre rükä dänkien käkwe ru bkänkä kukwei mikani bäri era amne ru ngwianka kukwei mikani bäri era kwe arato, aisete Pablo kukwei mikaba ütiäte ñakare kwe.

¹² Akwa kä ñüre näire ñö köräte kä ye kánti abko ñakare kuin rabakäre, aisete ni jökrä tö namani rikai ta nebe mren köräbti juta Fenicete. Fenice ne abko ni nämane nebe mren köräbti Cretate amne, nämane nebe tuen ngwitäräkri amne mötarikri arato, kánti kä ñüre angwane, müre mate ribi ñakare, aisete nun rikaba nebe yete.

Kä nämane krübäte mrenbti

¹³ Yebti müre mötarikri rababa mate bä räre angwane, nun rikadre janknu mentokwäre nitre ru ngwianka rababa nütüre, aisete rikaba ru ngwena bä kánime mren köräbäre niken kä butu Cretate kántita temen.

14 Nun rikaba, yehti bä jötrö angwane, batibe müre kä driri kädian nämane Euroclidón jataba mate ribi krübäte rubtä,

15 ye kä rikaba ru mniente ngwarbe kwäräkwärä nunbe se kwrere angwane, ru rababa neketebtä ñakare mentokwäre müre ngäbti nunye, aiseite nunkwe ja tuametreba ngwiandre rube ngöi müre yeye.

16 Müre rikaba nun ngwena kore rube angwane, kä butu chi kädian nämane Clauda, ye ngüre bäre temen nun rikaba angwane, müre rababa mate bä räre yete, akwa ja tare nikare kwärä nunkwe ru chi nämane mäkäninte krati ru kribtä, ye nitre ru ngwianka dianbata kwe ru krite.

17 Ru kiakia dianbarata käin kwe, bti ru kri abko ñan juandre ngwarbe ñökwe amne mürekwe, abkokäre mäkäteba jökrä bäre ta köbti. Nebti, üman kabre jabti kädian nämane Sirte abko te nane ru rabadrekä abko käi rababa tare okwätetre, aiseite nitre ru ngwianka käkwe dänkwän kwata kri ru mikakrä niken bätärekä amne metre ta ye kitaba timon mrente bti ru tuametreba ngwiandre müre aibeye kwetre.

18 Yehti jändrinane angwane, müre nämä mate ribi krübäte, aiseite tribe nämä rute, ye kita rikaba ruäre timon mrente kwetre.

19 Yehti mukirare angwane, jändrän mda mda ru ngwiankrä nämä rute, ye nitre ru ngwianka käkwe kitaba jökrä mrente ja kise jenbti au, ru ñan rikadre nguse abkokäre.

20 Yehti köbö raire te nunkwe ñänä tuaba ñakare amne muke jataba ñakare nunye arato amne müre rababa mate ribi nunbtä janknu se kwrere, aiseite

nun krütadre jökrä rababa ruen nunye, aisete nunkwe ñan nünandre mda, nun rababa nütüre.

²¹ Nun näma ja tare nike kore, ye ngwane abko kä raire nunkwe mröba ñakare. Abtä batibe Pablo rababa nünaninkä ni jökrä ngwärekre, käkwe nieba krörö:

Ja mräkä, ti tö kukwe niei munye abko krörö: Munkwe ti kukwei mikadre täte angwane, mun rabadre janknu Cretate, akräke jändrän nikwe se rikadre ngwarbe ñakare nikän amne, ni riadrete ñakare arato.

²² Akwa mtare ja die mike munkwe, ñobtä ñan angwane ru ne rikadi ngwarbe jökrä akwa, ni ñan krütai jire iti abko ti tö nibi niei munye.

²³ Ye gare tie, ñobtä ñan angwane Ngöbö ti bkänkä, kräke tita sribire, Ngöbö ye ara käkwe angele kwe juni iti nüke ti kánti deo,

²⁴ käkwe nini krörö tie: Pablo, makwe ñan kä jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane ma rabadi emperador ngwärekre juta Romate kukwe makwe ükatekäre, aisete ma köböire ni jökrä tä rute mabe, ye Ngöbökre ngibiadibti, aisete ñan krütadre jire iti, nini angelekwe tie.

²⁵ Ne mden kisete ja mräkä, angelekwe kukwe nini tie, ye erere Ngöbökre ngwiandi bare ja täritäri, abkobti tita tödeke.

²⁶ Akwa ru ne abko näin ngwarbe kä butubti. Ye kánti ni näin jökrä timon, kánti ni rabai, nieba Pablokwe nunye.

Ru nikani ngwarbe kä butubti

²⁷ Bati deo kä rikabara bämän krobu ta angwane, ru ngwian näma mürekwe nekwäre, sekwäre janknu mren Adriático kánti angwane,

batibe kä ruäre deo nun rababa bä ja ken kä jateye, rababa ruen nitre ru ngwiankaye.

²⁸ Angwane mren namani nuäi nguse abko ñäkäba kwetre amne, mren ye abko näma mente nguse, aisete rababa ngwra gre jire. Abtä rikaba bä mente mda se kwrere angwane mren ñäkäbata bobuta angwane, mren rababa ngwra jätäbti ngwrarike nguse.

²⁹ Angwane nane ru matadre jäkwatate abko jürä rababa nitre ru ngwiankabtä, käkwe jä kitaba kobkä jire mrente ru körekri ru ketabtäkäre. Yebti kä rabadre tuen ietre amne kä rabadre ngwen jötrö abko rababa ribere Ngöböye.

³⁰ Akwa ye ngwane abko nitre ru ngwianka tö rababa gitiai ru chi yete, akwa jatanintre jä ükete ru känenkri abko rababa bä mike, akwa tö rababa gitiai kore rute mentokwäre.

³¹ Akwa Pablo käkwe gaba angwane, nieba krörö kwe nitre rükä dänkienye amne nitre rükäye:

Nitre ru ngwianka noko ñan rabadre rute nete, ne ngwane mun ñan rabadita jate akwa mun krütadi jökrä, niebare Pablokwe.

³² Abtä ru chi nämane mäkäninte krati giti-akrä jae nitre ru ngwiankakwe, yebtä nitre rükä käkwe kö tikaninkä angwane, ru kiakia ye nikani mrenbti.

³³ Yebti kä jatanina ngwen ja ken dekä angwane, ni jökrä käkwe mrödre niebare Pablokwe ietre, käkwe niebare krörö mda:

Bämän krobura jire, dre rakadikä nibtä abko munta ngibiare jirekäbe abtä bäsi munta mröre ñakare,

³⁴ aisete mtare munkwe mrödre abko ti tö nibi ribei munye, ñobtä ñan angwane nita nete ne ñan rabadre bren jire chi iti, aisete mun tö tä nūnanbtä ne ngwane, munkwe mrö kweta ja dikrä ye abko rabadre bäri kuin, niebare kwe.

³⁵ Niarakwe ñäkäbare kore, ye btäräbe ban diani kwati kisete kwe, bti kuin nieba kwe btä Ngöböye ni jökrä okwäbti, bti rikaba kwete mda.

³⁶ Yebti ni jökrä, moto rababa jäme amne mröba jökrä kwetre arato.

³⁷ Ru te nun näma näin, ye abko te ni näma siento krobu bti gre ketamä bti ni jätäbti ni ti (276) jökrä käkwe mröba.

³⁸ Nunkwe mröba ünän jökrä kore, bti ru rabadre bäri juto, abkokäre trigo näma rute, ye kitaba jökrä timon mrente.

³⁹ Yebti kä rababara ngwen dekä angwane, kä jate jataba nunye akwa, nun näma mdente ñan rababa nüke gare nitre ru ngwiankaye. Akwa mren niken ñö köräbti rababa tuen kuin mren köräbti jate, ye kukwäre rikaba ru ye ngwena mda,

⁴⁰ käkwe kö jäbtä ye tikakaba, bti jä kobkä mikateba kwetre mrente amne, ru kökwitatekrä abko jue tikaba kwetre, bti vela abko kakabata käin mürete kwetre ru känenkri, angwane ru rikaba mate ja ken mren köräbti.

⁴¹ Ru rikabara mate ja ken mren köräbti se kwrere angwane, üman näma kabre jabtı ye te ru ison rikaba ne nguse, kanti rabakaba ümante. Ru ison känenkri rabakaba dime ümante, aisete rababa juen ngitiekä ñakare mda. Angwane ru körekri abko btä mren rababa nüke mate dite krübäte, ye abko rikaba ru dikente kiakia jökrä.

⁴² Angwane nane nitre ngite rikadre jübenkä

mrenbti amne gitiadre abko jürä rababa nitre rükäbtä, aisete tö rababa nitre ngite kämikai jökrä yete.

⁴³ Akwa nitre rükä dänkien tö rababa Pablo ngib-iai, aisete nitre rükä ñan tuametreba kwe nitre ngite kämike, käkwe nieba:

Nireye jübaka gare abko rankwa jökrä mrente, bti rika jübenkä nebe käne jate.

⁴⁴ Amne ni mda mda abko rikadre kri otobti amne ru oto kiakiabti köre, nieba kwe.

Ye erere nun rikaba angwane, nun rababa kuin jökrä jate.

28

Dre nakaninkä Pablobtä kä butu kädianta Mal-tate

¹ Nun rababara kuin jökrä jate kore angwane, kä butu kánti nun rababa ye abko kädian nämáne Malta, nieba nitre nünanka yete kwe nunye.

² Angwane nitre nünanka kä butubti yete abko käkwe nun kaba ngäbti bäri kuin jökrä. Ñü rababa näkäen temen, aisete kä rababa tibo krübäte nunbtä, yebtä nitre nünanka yete ye käkwe ñukwä bukateba kri, bti nun käräba kwetre ñukwä träse siba.

³ Ye ngwane abko Pablokwe ngi nöta nöta ükäröba ruäre, nämä kite ñukwäte angwane, bat-ibe tbi nämä krite yete abko gitiaba ñukwä käi ngäniene, rikaba käkwe Pablo kwetaba kisebtä amne ribraba jökrä Pablo kisebtä se kwrere.

⁴ Tbikwe Pablo kwetaba kore nitre nünanka yete ye okwäbti angwane, rababa niere jae kwärikwäri:

Ni ne ni kämikaka bkänä, aisete nane müre neke ñakare mrente, akwa ngöbötire ara jire btä ñan kwäräbedre kwe mda, rababa niere Pablotä.

⁵ Akwa Pablo abko käkwe tbi ngrükateba ja kisebtä, bti kitaba ñukwäte kwe amne niara namani bren ñakare köbti.

⁶ Akwa Pablo kise rikadi nüen ñongwane amne ñongwane näin ngitiekä ngwäkäre temen abko ni jökrä rababa ngibiare. Akwa kä rikaba raire ta angwane Pablo näma jäme, rababa bren ñakare. Yebtä abko, ni jökrä töi rikwitabata bä jene amne, Pablo abko ni ngöböre rababatre niere.

⁷ Kä ye kanti abko, ni ütiäte kri kä butubti yete kädian nämene Publio abko nämene kä bkäne känime yete, kanti nun nämä. Publio ne abko kä butu Malta ye gobranka nitre romanobokrä. Niara abko käkwe nun kaba ngäbti kuin amne nun bukaba köbömä jire kwe.

⁸ Ye ngwane abko Publio rün bren drangwan kisete amne grie kisete, abtä nämä jänbti temen abko Pablo rikaba basare kanti, käkwe blitaba Ngöböbe kräke, kise mikare kwärä bti amne rababata quinta Ngöbö diebti.

⁹ Publio rün rababata quinta kore angwane, ni mda mda bren bren nünanka kä butubti yete, ye rükaba kwati amne Pablokwe mikabata quinta jökrä Ngöbö diebti.

¹⁰ Yebtä niaratrekwe nun mikani ütiäte kri jae bätäkä ngwarbe, abti nun jataba niken ta kä rikaba rute angwane, jändrän mda mda bianba kabre nunye ngwiandre jabtä.

Pablo nükani juta Romate

¹¹ Nun rababa kä butubti, ye kánti nun rababa sö krämä angwane, ru Alejandríabo nämä yete kä ñüre mike niken ta abko jataba niken ta Italia kukwäre abko te nun rikaba. Ru ye abko btä ngöbötre kädian nämane Cástor amne Pólux bä nämane mikani känenkri abko te nun rikaba.

¹² Ru te nun rikaba, ye rikaba nun ngwena nebe mren köräbti juta Siracusate kä butu Siciliate. Ye kánti nun rababa köbömä.

¹³ Yebti nun rikaba ta angwane, nun rikaba nebe mren köräbti juta Regiote, Italia. Abti jändrinane angwane, müre rababa mate mötarikri. Yebti mukirare angwane, nun rikaba nebe mren köräbti mda juta Puteolite.

¹⁴⁻¹⁵ Ye kánti ja mräkätre tödekaka Jesubti nämä ruäre, kákwe nun ketateba nünentbe bämän krati jabe. Ye erere nun rababa bämän krati kánti. Abti nun rikaba gürere ta juta Roma kukwäre. Angwane abko, juta Romate yete nun rabadre, niebare ja mräkätreye, aisete nun ngämi nebe juta Romate, känenkri nikani nun ngäbti nebe kä kädian nämane Foro Apiote amne kä kädian nämane Ju Komä jadükakrä ni basakaye. Ye kánti nikani nun ngäbti, aisete ja mräkätre ye nämä nun ngibiare ngäbti, btä Pablo okwä rababa angwane, kuin niebare kwe btätre Ngöböye amne ja rababa ru-enta dite ie niaratre tuare. Abti nun rikaba gürere ta angwane, nun rababa juta Romate.

¹⁶ Nun rababa juta Romate angwane, Pablo kitan ngite ñakare kä teri, akwa tuanimetre nüne kaibe ju mdate, akwa ni rükä mikaba iti niara ngibiabtikä.

¹⁷ Pablo rababa juta Romate, bti kä rikaba

köbömä ta angwane, Pablokwe nitre israelita ütiäte ütiäte nünanka Roma yete kărämna gätäbtä jae. Ye erere rükaba jökrä amne Pablokwe nieba krörö ietre:

Ja mräkä, ti tö kukwei niei munye abko krörö: Ti kukwe nuene ñakare blo ja mräkätre israelita rüere. Erere arato, kukwe ükaninte ño ni mräkä kirakirakwe, ye rüere ti ja mike ngite ñakare. Akwa nitre israelita käkwe ti kitaba ngite nitre romanobo kisete Jerusalén sete.

¹⁸ Ti kitaba ngite angwane, nitre romanobo käkwe kukwe ngwiantariba ünän jökrä tie, abti tö rababa ti tikaiteta, ñobtä ñan angwane ti ja mike ngite ñakare abtä ti kämikadre kwetre, ye abko gaba kwetre, abtä tö rababa ti tikaiteta.

¹⁹ Akwa nitre israelita ji dokwäte, ie kukwe ye ñan rükabtiba. Abtä emperador käkwe kukwe ükadrete jirekäbe tikrä abko tikwe ribeba mda. Kukwe ñakare tikwe ni mräkätre ti käite rüere akwa, tikwe kukwe ribeba kore jakrä.

²⁰ Ne mdenbtä abko, tikwe mun kărämna gätäbtä jae blitakäre kukwe nebtä munbe, ñobtä ñan angwane kukwe bti nitre israelita tä tödeke, arabebti tita tödeke arato, ye mdenbtä tita ngite mäkäninte kadenanbti nete. Abko kore se, niebare Pablokwe ietre.

²¹ Abtä nitre israelita ütiäte ütiäte ye käkwe niebare mda ie:

Nitre israelita nünanka Judeate abko tärä juen ñakare ma rüere nunye. Erere arato, ja mräkätre Judeabo tä nüke ruäre nete käta blite ñakare blo ma rüere nunbe.

²² Akwa ma abko tä töbike ño abko nun tö nibi kukwe nuai, ñobtä ñan angwane kukwe btin dirita

mda, ye rüere abko ni kä jökräbti tä ñäke blo, aiset
makwe blitadre btä, ie nun tö, niebare kwetre
Pabloye.

²³ Abtä gätä köböi kitani kwetre mda. Ye erere
gätä köböi nükani angwane Pablo nämane nüne,
ye kánti ni nükani ja úkaninkrö kwati. Angwane
Ngöböta gobrane ño ni ngätäite abkobtä Pablokwe
blitabare bentre köböiti kä de. Moisés kákwe dre
niebare Jesubtä amne nitre Ngöbö kukwei niekä
kirakira kákwe dre tikani Jesubtä, ye abko rabadre
era nitre israelitakrä, abkokäre Pablo namani
kädriere bentre.

²⁴ Pablo namani blite kore ye abko ni ruäre kräke
namani era amne ni ruäre abko kákwe ñan mikani
era.

²⁵ Angwane niaratre ñan töi namani nebe ja näre
angwane, namani nikenta angwane, Pablokwe
niebare mda ietre:

Mun kore, ye mden kisete Ngöbö Üai Deme
köböire ni Ngöbö kukwei niekä Isaías kákwe
niebare krörö mun mräkä kirakiraye munbtä:

²⁶ Nän niere krörö nitre israelita neye:

Munkwe ti kukwei nuadi blite bäri, akwa tita dre
niere ñan rükadi gare munye.

Erere arato, tita sribi nuene mun okwäbti, ye abko
munkwe tuadi bäri, akwa drekäre tita sribi
ye nuene abko ñan jatadre munye,

²⁷ ñobtä ñan angwane juta ne kákwe ja dokwä
mikani ribi ti kukwei kräke, aiset ñan tö na-
mani ti kukwei nuai, kákwe ja olo gu dikani
ti kukwei ngäniene amne, sribi tikwe ñan
jatadre ietre, abkokäre ja okwä jue mikani
kwetre.

Mdakäre abko, ti kukwei ñan rükadre gare ietre
 amne tikwe ñan diandretari, abkokäre nu-
 enbare kore kwetre, *Isaías*
6.9-10

abko tikani kore Isaíakwe munbtä.

²⁸ Ne aisete mtare mentokwäre Ngöböta juto
 biare nitre ñakare israelitare dentari amne, niara-
 tre abko käkwe Ngöbö kukwei nuadi, käkwe kadi
 ngäbti, ye abko rabara gare munye, niebare
 Pablokwe ietre.

²⁹ [Pablokwe ñäkäbare kore, yebtä abko nitre
 israelita namani nikenta akwa, namanintre ja
 kwete krübäte kwärikwäri kukwe yebtä.]*

³⁰ Abti ju ütiä bian nämane Pablokwe nünankrä
 jae juta Romate, ye kánti Pablokwe nünabare ngite
 ju yete kä kubu täte amne, nire nire nämane nüke
 basare ie, ye niara nämane kaen ngäbti ja kánti ju
 yete.

³¹ Angwane Ngöbö nämane gobrane ño ni
 kwekwe ngätäite, yebtä Pablo namani dirire
 jäme. Erere arato, Pablo namani blite ni Dänkien
 Jesukristobtä amne niara kada keta namani
 ñakare blitabtä Jesukristobtä. Ne abko nakaninkä
 kore. Ne ngöra.

* **28:29** Kukwe corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bäri
 kuinkuinbtä.

Kukwe kuin ngöbökwé
New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngäbere

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngäbere [gym], Panama

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngäbere

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
dc5ef235-14f7-5b3f-997a-59dae7b091fe